

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ

2018-19

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Πληρ.: **Β. Πετρίδου**

Καθηγήτρια

Τηλ.: 2610-969353, FAX: 2610-969040

E-mail: vpetridou@upatras.gr

Η παρούσα Ετήσια Εσωτερική Έκθεση του ακαδημαϊκού έτους 2018-19 του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών συντάχθηκε από την ΟΜΕΑ του Τμήματος, που αποτελείται από τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ :

- Βασιλική Πετρίδου, Καθηγήτρια, **Συντονίστρια της ΟΜΕΑ**

-

- Ηλία Κωνσταντόπουλο, Καθηγητή

-

- Βασίλη Παππά, Καθηγητή

-

- Κωνσταντίνο Γρίβα, Επίκουρο Καθηγητή

- Δημήτρη Αντωνίου, Επίκουρο Καθηγητή

και συνεπικουρήθηκε από την Υποστηρικτική Ομάδα της ΟΜΕΑ η οποία απαρτίζεται από τους:

- Ξενοφών Χριστοδούλου, διοικητικός υπάλληλος
- Όλγα Κουινιάκη, Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.)
- Γιώργο Τσοπάνογλου, Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (Ε.Τ.Ε.Π.)

Κατά τη σύνταξη της έκθεσης, τα μέλη της ΟΜΕΑ είχαν στενή συνεργασία με όλους τους συντελεστές του Τμήματος.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Πανέτσος
Καθηγητής

**ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-19**

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	4
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	7
1.1. Σύσταση της ΟΜΕΑ	7
1.2. Αντικείμενο και στόχοι της διαδικασίας Εσωτερικής Αξιολόγησης	7
1.2.1. Πηγές, διαδικασίες και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών	7
1.2.2. Συζήτηση για την εσωτερική αξιολόγηση στο εσωτερικό του Τμήματος	8
1.3. Αποτίμηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης	8
1.3.1. Θετικά στοιχεία της διαδικασίας αξιολόγησης	8
1.3.2. Δυσκολίες που επισημάνθηκαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης	9
1.3.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας	9
1.4. Ετήσια Εσωτερική Έκθεση (ΕΕΕ)	11
2. Παρουσίαση του Τμήματος	12
2.1. Γεωγραφική θέση του Πανεπιστημίου και του Τμήματος	12
2.2. Ταυτότητα και Ιστορικό εξέλιξης του Τμήματος	14
2.3. Οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος	15
2.4. Η στελέχωση του Τμήματος	16
2.5. Το φοιτητικό δυναμικό του Τμήματος	18
2.6. Η Διοίκηση του Τμήματος	19
2.6.1. Επιτροπές θεσμοθετημένες που λειτουργούν στο Τμήμα	19
2.6.2. Εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος	19
2.6.3. Μη διάρθρωση σε Τομείς	19
3. Προγράμματα Σπουδών	20
3.1. Ανταπόκριση στους στόχους του Τμήματος και της κοινωνίας	20
3.2. Δομή του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ)	18
3.2.1. Εξεταστικό σύστημα	28
3.2.2. Διεθνής Διάσταση του ΠΠΣ	28
3.3. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	28
3.3.1. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) Τμήματος με τίτλο: «Αρχιτεκτονική και Αστικός Σχεδιασμός»	28
3.3.2. Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο: «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη, Αρχιτεκτονική»	29
3.4. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	32
3.5. Πρακτική άσκηση των φοιτητών	29
4. Διδακτικό έργο	33
4.1. Ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας	33
4.2. Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού και συνεργασία διδασκόντων - διδασκομένων	33
4.3. Διάρθρωση και φυσιολογία της εκπαιδευτικής διαδικασίας	34
4.4. Διαθέσιμα μέσα και υποδομές	37
4.5. Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών	37
4.6. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα	38
4.7. Συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα, κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών	38
5. Ερευνητικό έργο	41
5.1. Προαγωγή της έρευνας	41
5.2. Θεσμοθετημένα Ερευνητικά Εργαστήρια	39

5.3.	Ερευνητικά προγράμματα και έργα	39
5.4.	Επιστημονικές δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ για το έτος 2018	40
5.5.	Αναγνώριση της έρευνας του Τμήματος και διάχυση των αποτελεσμάτων της	42
5.6.	Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος, Διακρίσεις-Βραβεία*	46
5.7.	Συμμετοχή των φοιτητών του Τμήματος	46
6.	Σχέσεις με Κοινωνικούς/Πολιτιστικούς/ Παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς	48
6.1.	Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς	48
6.2.	Δυναμική και Στρατηγική Ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς	48
6.3.	Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία	49
6.4.	Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη	49
7.	Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές	50
7.1.	Στελέχωση και Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών	50
7.2.	Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας	51
7.3.	Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος	52
7.4.	Το Υπολογιστικό Κέντρο του Τμήματος (ΥΚ)	50
7.5.	Υποδομές σε Χώρους, Ποιότητα και Επάρκεια αυτών	57
7.6.	Επάρκεια και Ποιότητα Χώρων	62
7.7.	Αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών στη λειτουργία του Τμήματος	60
7.8.	Αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού	60
7.9.	Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων	60
8.	Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος	65
8.1.	Διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος	65
8.2.	Στόχοι για την Ανάπτυξη του Τμήματος	65
9.	Συμπεράσματα	67
9.1.	Θετικά στοιχεία του Τμήματος και ευκαιρίες αξιοποίησής τους	67
9.2.	Αρνητικά στοιχεία για το Τμήμα και ενδεχόμενοι κίνδυνοι	67
9.3.	Σημεία που χρήζουν περαιτέρω προσοχής	68
10.	Σχέδια βελτίωσης	69
10.1.	Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης	69
10.2.	Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης	69
11.	Εξωτερική Αξιολόγηση του τμήματος: Προτάσεις για βελτίωση	70
12.	Πίνακες Εσωτερικής Αξιολόγησης	71
	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α.Ε.Ι.	84
	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	84
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I Ερωτηματολόγια	85
1	Ερωτηματολόγιο Φοιτητών (ΜΟ.ΔΙ.Π)	85
2	Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μελών ΔΕΠ	86
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II Στοιχεία Αποτίμησης Διδακτικού και Ερευνητικού Έργου	89
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III Κτηριολογικό Πρόγραμμα 2011	89

Σύνοψη αξιολόγησης

Παρακάτω συνοψίζονται τα κυριότερα ευρήματα της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης για το ακαδημαϊκό έτος 2018-19:

Θετικά στοιχεία	Αρνητικά στοιχεία – Προτάσεις Αντιμετώπισης
<p>1. Διαδικασία Αξιολόγησης</p> <p>Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης διεξήχθη με μέτρια συμμετοχή και τα στοιχεία είναι πλήρη και έγκυρα αποτυπώνοντας μια πραγματική και εις βάθος εικόνα του Τμήματος.</p>	<p>Ιδιαίτερα μειωμένη συμμετοχή των φοιτητών στην ηλεκτρονική συμπλήρωση ερωτηματολογίων.</p> <p>Πρόταση: Να επανεξεταστεί η χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος, ή η μορφή του. Εναλλακτικά η επιστροφή στη μέθοδο χειρόγραφης συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων.</p>
<p>2. Προγράμματα Σπουδών</p> <p>Το πρόγραμμα έχει επαρκώς προσαρμοστεί στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες, και διαρκώς ενημερώνεται.</p>	
<p>3. Διδακτό Έργο</p> <p>Συνεχίζεται η προσπάθεια παροχής πολύ υψηλού επιπέδου διδασκαλίας.</p>	<p>Ο δυσανάλογα μεγάλος αριθμός εισακτέων σε συνάρτηση με τον ελάχιστο αριθμό μελών ΔΕΠ, και οι ανεπαρκείς κτηριακές υποδομές δυσχεραίνουν σημαντικά τη διδασκαλία.</p> <p>Αντιστοιχεί 1 μέλος ΔΕΠ ανά 51 φοιτητές.</p> <p>Αντιστοιχεί 1 διδάσκοντας ανά 24,2 φοιτητές.</p> <p>Πρόταση: Να μειωθούν δραστικά οι εισακτέοι. Να προκηρυχτούν νέες θέσεις ΔΕΠ</p>
<p>4. Ερευνητικό Έργο</p> <p>Τα μέλη ΔΕΠ έχουν σημαντικό ερευνητικό έργο</p>	<p>Το έργο υστερεί στους ποσοτικούς δείκτες. Αρκετά στοιχεία του ερευνητικού έργου δεν αποτυπώνονται στους πίνακες της ΜΟΔΙΠ λόγω έλλειψης αντίστοιχων κατηγοριών.</p> <p>Μικρή εμπλοκή των μελών ΔΕΠ σε χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα.</p> <p>Πρόταση: Να ενισχυθεί η διάχυση του ερευνητικού έργου, η εμπλοκή σε χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα.</p> <p>Να εμπλουτιστούν οι πίνακες της ΜΟΔΙΠ και για την αξιολόγηση του ερευνητικού έργου των αρχιτεκτόνων και να προστεθούν νέες κατηγορίες έργου, όπως συμμετοχές σε εκθέσεις, επιμέλεια εκθέσεων, διακρίσεις και συμμετοχές σε διαγωνισμούς κ.α.</p> <p>Να ελαφρυνθεί το διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ ώστε να μπορούν να αφιερώνουν χρόνο σε έρευνα.</p>
<p>5. Σχέσεις με Κοινωνικούς και Πολιτιστικούς Φορείς</p> <p>Ικανοποιητική διασύνδεση και συμβολή στην Τοπική Κοινότητα</p>	
<p>6. Διοικητικές Υπηρεσίες και Υποδομές</p> <p>Ικανό, πρόθυμο και αποτελεσματικό ανθρώπινο δυναμικό. Σχετικά πλήρης τεχνολογικός εξοπλισμός για τη διδασκαλία.</p>	<p>Ανεπαρκείς χώροι διδασκαλίας. Προβληματικοί χώροι γραφείων ΔΕΠ και διοικητικών υπαλλήλων.</p>

Καλή αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών και υπηρεσιών

Υπάρχει σοβαρή έλλειψη χώρων διδασκαλίας. Πρέπει να προστεθούν, επιπλέον των υπάρχοντων (2.060 μ²), άλλα 6.000-6.400 μ² χώρων διδασκαλίας.

Πρόταση: Να αναληφθούν άμεσα πρωτοβουλίες για την εξασφάλιση κατάλληλων και επαρκών κτηριακών υποδομών.

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

1.1. Σύσταση της ΟΜΕΑ

Τον Ιανουάριο του 2019 στην υπ' αριθμ. 8/23-1-2019 Συνέλευση του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών αποφασίστηκε η ανασυγκρότηση της Επιτροπής ΟΜ.Ε.Α., η οποία απαρτίζεται από τούς:

1. Βασιλική Πετρίδου, Καθηγήτρια Συντονίστρια της ΟΜΕΑ
2. Ηλία Κωνσταντόπουλο, Καθηγητή
3. Βασίλη Παππά, Καθηγητή
4. Γεώργιο Πανέτσο, Καθηγητή
5. Κωνσταντίνο Γρίβα, Επίκουρο Καθηγητή
6. Δημήτρη Αντωνίου, Επίκουρο Καθηγητή

Λόγω επιστημονικής άδειας της Συντονίστριας της ΟΜΕΑ, Καθηγήτριας Β. Πετρίδου, χρέη Συντονιστή για το τρέχων ακαδ. Έτος 2018 – 2019 εκτελεί ο καθηγητής Β. Παππάς.

Την ευθύνη της σύνταξης και διεκπεραίωσης της Ετήσιας Έκθεσης 2018-19 είχε ο Κώστας Γρίβας και ο Δημήτρης Αντωνίου.

1.2. Αντικείμενο και στόχοι της διαδικασίας Εσωτερικής Αξιολόγησης

Η Εσωτερική Αξιολόγηση αφορά σε όλες τις πλευρές της λειτουργίας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και στο σύνολο του ακαδημαϊκού έργου που παράγεται στο Τμήμα (διδασκτικό και ερευνητικό), καθώς και στις συνθήκες παραγωγής του, όπως το θεσμικό, διοικητικό ή λειτουργικό πλαίσιο υλοποίησης του παραγόμενου έργου.

Η εσωτερική αξιολόγηση έχει ως σκοπό: α) να αποτυπώσει και να αναδείξει τα θετικά και προβληματικά στοιχεία που αφορούν στην απόδοση και λειτουργία του Τμήματος, και β) να καταγράψει τους τομείς ή δείκτες όπου υπάρχουν προοπτικές βελτίωσης και ανάπτυξης.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης αποτυπώνεται για το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 στην παρούσα Ετήσια Εσωτερική Έκθεση Αξιολόγησης.

1.2.1. Πηγές, διαδικασίες και εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών

Η ΟΜΕΑ διενέργησε την αξιολόγηση των προπτυχιακών μαθημάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 με τα ερωτηματολόγια που συνέταξε η ΜΟΔΙΠ και επεξεργάστηκαν στο Ειδικό Πληροφορικό Σύστημα της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο και υποστήριξε τεχνικά την διαδικασία και την έκδοση των αποτελεσμάτων κατά το προαναφερθέν ακαδημαϊκό έτος.

Στη διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης κλήθηκαν και συνεισέφεραν όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος (μέλη ΔΕΠ, συμβασιούχοι διδάσκοντες, μέλος ΕΤΕΠ, διοικητικοί υπάλληλοι, προπτυχιακοί φοιτητές κ.λπ.), αποτυπώνοντας τα στοιχεία εκείνα που αφορούν ή σχετίζονται με τη δική τους συμμετοχή στη λειτουργία του Τμήματος. Επίσης ζητήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από την γραμματεία του Τμήματος, τη Βιβλιοθήκη και το Υπολογιστικό Κέντρο. Ακόμα ζητήθηκαν στοιχεία και υπήρξε συνεργασία και με όλες τις αρμόδιες Επιτροπές του Τμήματος, ιδίως με τις Επιτροπές Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, Χώρων και Βιβλιοθήκης και του Υπολογιστικού Κέντρου καθώς και με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Πανεπιστημίου Πατρών. Τέλος η ΟΜΕΑ συγκέντρωσε ποσοτικά στοιχεία σε σχέση με τις υποδομές και λειτουργία του Τμήματος από τα αρχεία της γραμματείας και τις επιτροπές του τμήματος, κατέγραψε όλες τις υποδομές και δραστηριότητες του Τμήματος. Έτσι, η παρούσα Έκθεση προσφέρει μία αρκετά ολοκληρωμένη και πραγματική εικόνα της λειτουργίας του Τμήματος.

Στο πλαίσιο του συνολικού έργου της Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ακολουθήθηκαν διαφορετικές και συμπληρωματικές μέθοδοι προσέγγισης τόσο για την συλλογή όσο και για την ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων, και χρησιμοποιήθηκε πληθώρα πηγών οι οποίες περιγράφονται στη συνέχεια. Ειδικότερα αξιοποιήθηκαν:

- το υλικό από την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης (2013).
- το υλικό από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος για το 2007-2011.
- το υλικό από τις Ετήσιες Εσωτερικές Αξιολογήσεις προηγούμενων ετών (2011-2018).
- το Αρχείο της Γραμματείας του Τμήματος, και της ψηφιακής γραμματείας.
- οι Οδηγοί σπουδών του Τμήματος.

- τα αρχεία των μελών ΔΕΠ.
- το ειδικό ερωτηματολόγιο που συντάχθηκε από τη διοίκηση του Πανεπιστημίου και συμπληρώθηκε από τους φοιτητές για την Αξιολόγηση των Μαθημάτων.
- Τα έντυπα της ΑΔΙΠ: 1. Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων - Έκδοση 3η. 2. Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Πρότυπο Σχήμα) - Έκδοση 2η.
- Τα Πρακτικά Συνεδριάσεων των Συνελεύσεων (ΓΣ και ΓΣΕΣ) του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.
- Οι Ανακοινώσεις και εκδηλώσεις του Τμήματος όπως αναρτήθηκαν στους πίνακες ανακοινώσεων και τις ηλεκτρονικές σελίδες του διαδικτυακού τόπου του Τμήματος.
- Οι Κανονισμοί λειτουργίας της Βιβλιοθήκης και του Υπολογιστικού Κέντρου.
- Οι ιστοσελίδες των μαθημάτων και η εκπαιδευτική πλατφόρμα (e-Class) του Τμήματος και του Ιδρύματος.
- Συζητήσεις των μελών της ΟΜΕΑ καθώς και της ομάδας υποστήριξης έργου της ΟΜΕΑ.
- Προφορικά στοιχεία από συζητήσεις με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, το προσωπικό της Γραμματείας και τα μέλη της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας καθώς και της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών.

1.2.2. Συζήτηση για την εσωτερική αξιολόγηση στο εσωτερικό του Τμήματος

Η ενημέρωση των συναδέλφων για την αναγκαιότητα συλλογής των σχετικών στοιχείων έγινε κατά την διάρκεια των Συνελεύσεων, με ηλεκτρονικό τρόπο μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων, καθώς και σε συζητήσεις κατά τη διάρκεια των συναντήσεων της ΟΜΕΑ, και των μελών της υποστηρικτικής ομάδας. Ο μεγαλύτερος αριθμός των συναδέλφων ανταποκρίθηκε στη συλλογή των ερωτηματολογίων. Στην πορεία των συζητήσεων με τα μέλη ΔΕΠ και την ΟΜΕΑ συζητήθηκε η προσαρμογή/εμπλουτισμός των ερωτηματολογίων στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του Τμήματος και του κλάδου των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και επισημάνθηκαν τα θετικά και αρνητικά στοιχεία της διαδικασίας.

Τα κύρια σημεία που αναδείχθηκαν σε αυτές τις συζητήσεις συμπεριλαμβάνονται στην παρακάτω καταγραφή των θετικών στοιχείων αλλά και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία σύνταξης της εσωτερικής αξιολόγησης και, κατά περίπτωση, αναλύονται στα αντίστοιχα κεφάλαια της παρούσας Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης.

1.3. Αποτίμηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης

Γενικά η διεξαγωγή της εσωτερικής αξιολόγησης του 2018-19, όπως και η αξιολόγηση των προηγούμενων ετών, υπήρξε χρήσιμη και η πορεία της ομαλή. Η συμμετοχή των μελών του Τμήματος κρίνεται συνολικά ικανοποιητική, αν και πάντα υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης για πιο ενεργή συμμετοχή. Η διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων διεξήχθη ομαλά αλλά με ιδιαίτερα περιορισμένη συμμετοχή από τους φοιτητές (λόγω του νέου ψηφιακού συστήματος συμπλήρωσης ερωτηματολογίων). Τηρήθηκαν οι όροι, οι προθεσμίες και οι οδηγίες ώστε να διασφαλισθεί η ακεραιότητα των αποτελεσμάτων.

1.3.1. Θετικά στοιχεία της διαδικασίας αξιολόγησης

Αξίζει να αναφέρουμε τις σημαντικότερες θετικές διαπιστώσεις που προέκυψαν από τη διαδικασία αξιολόγησης, τα περισσότερα από τα οποία είχαν ήδη επισημανθεί στις εκθέσεις των προηγούμενων ετών, τα οποία είναι τα εξής:

- Διαπιστώνεται από όλους ότι η διαδικασία αξιολόγησης αποτελεί το βασικό εργαλείο έγκυρης και πλήρους καταγραφής του παραγόμενου διδακτικού και ερευνητικού έργου και ότι δίνει μία τεκμηριωμένη εικόνα για την πολύπλευρη λειτουργία του Τμήματος.
- Ενισχύεται, επίσης, η πεποίθηση μέσα στο Τμήμα ότι η διαδικασία αξιολόγησης μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την χάραξη στρατηγικής του Τμήματος με στόχο τη βελτίωσή του στα σημεία όπου καταγράφονται υστερήσεις ή δυσλειτουργίες. Με βάση τις συζητήσεις κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης και τα ευρήματα που προέκυψαν ως αποτελέσματα της όλης διαδικασίας είναι δυνατόν να υποστηριχθεί μία δημόσια συζήτηση για τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία λειτουργίας του Τμήματος και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να βελτιωθεί η συνολική παρουσία και λειτουργία του.

- Η διενέργεια της αξιολόγησης σε τακτά χρονικά διαστήματα μπορεί να βοηθήσει στην περαιτέρω αποσαφήνιση και οργανωτική τυποποίηση όλων εκείνων των περιοδικών διαδικασιών (διοικητικών, διδακτικών κ.ά.) λειτουργίας του Τμήματος. Ταυτόχρονα, μπορεί επίσης να βοηθήσει στην καλύτερη εξειδίκευση της ίδιας της μεθόδου αξιολόγησης, της διεύρυνσης και διαμόρφωσης κατάλληλων κριτηρίων με βάση τις ιδιαιτερότητες της διδασκαλίας και έρευνας στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων, ώστε μελλοντικά να υπάρξει μία ακόμα περισσότερο πιστή και ουσιαστική αποτίμηση.
- Τα αποτελέσματα και τα ευρήματα της αξιολόγησης μπορούν με τη δημοσιοποίηση και διάχυσή τους να ενισχύσουν την εικόνα και την απήχηση του Τμήματος, ως προς το παραγόμενο διδακτικό και ερευνητικό έργο και να πληροφορήσουν με ευσύννοπτο και έγκυρο τρόπο για τη φυσιολογία, την κατεύθυνση, την δυναμική και τις προοπτικές ανάπτυξης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

1.3.2. Δυσκολίες που επισημάνθηκαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης

Οι δυσκολίες που επισημάνθηκαν κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Όπως επισημάνθηκε από τα μέλη της ΟΜΕΑ και από πολλούς συναδέλφους, και αποτυπώθηκε και στις προηγούμενες εκθέσεις, η ισχύουσα μεθοδολογία αξιολόγησης δεν αποτυπώνει σημαντικά ποιοτικά στοιχεία που αφορούν στο έργο που παράγεται στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων. Η παρούσα διαδικασία δίνει έμφαση στην αποτύπωση των ποσοτικών δεικτών που αφορούν στο έργο του Τμήματος. Παράλληλα δεν καταγράφονται οι τομείς παραγωγής και διάχυσης της έρευνας, οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί για το αντικείμενο της αρχιτεκτονικής, όπως π.χ. δεν αποτυπώνονται με δείκτες οι διακρίσεις σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς καθώς και οι συμμετοχές ή η επιμέλεια εκθέσεων μεγάλους κύρους και απήχησης.
- Η διαδικασία αξιολόγησης απεδείχθη χρονοβόρα. Αυτό οφείλεται σε κάποιο βαθμό στο ότι τα ολιγάριθμα μέλη ΔΕΠ είναι επιφορτισμένα με δυσανάλογα βαρύ διδακτικό και λοιπό φορτίο και έτσι τα μέλη ΔΕΠ που ανέλαβαν τη διοικητική υποστήριξη (ΟΜΕΑ) διεξήγαγαν το έργο αυτό σε βάρος του μηδανιού διαθέσιμου χρόνου και κυρίως του χρόνου που μένει διαθέσιμος για έρευνα και διδασκαλία.
- Αποτελεί, ίσως, αδυναμία της διαδικασίας, το ότι το διοικητικό έργο των μελών ΔΕΠ εντός και εκτός του Ιδρύματος που αποτελεί ένα, ποιοτικά και ποσοτικά, σημαντικό κομμάτι της δραστηριότητάς τους, δεν καταγράφεται. Το έργο αυτό είναι, εκτός των άλλων η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε εκλεκτορικά σώματα του Πανεπιστημίου Πατρών και άλλων ιδρυμάτων, τριμελείς εισηγητικές επιτροπές, ιδρυματικές επιτροπές, διοικητικά συμβούλια Ιδρυμάτων, αξιολόγηση προγραμμάτων, εξέταση διδακτορικών διατριβών, κτλ.

1.3.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας

Με βάση την επισήμανση των παραπάνω δυσχερειών αλλά και με την επίγνωση των θετικών στοιχείων της αξιολόγησης και σε συνάρτηση με τις προτάσεις που έχουμε διατυπώσει στην έκθεση τετραετίας, προτείνουμε τα επόμενα για τη βελτίωση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης:

- Η διαδικασία της αξιολόγησης πρέπει να διευρυνθεί προς την κατεύθυνση της ποιοτικής ανάλυσης του παραγόμενου έργου σύμφωνα με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται σε αντίστοιχες επιστήμες και προγράμματα, ώστε να καλυφθούν πλευρές του παραγόμενου έργου οι οποίες παραμένουν στη σκιά όσο η διαδικασία εδράζεται μόνο σε ποσοτικούς δείκτες και κριτήρια. Από την πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ επισημάνθηκε ότι η χρήση ενιαίων κριτηρίων για όλα τα ακαδημαϊκά Τμήματα δεν επιτρέπει να διαφανούν οι ιδιαιτερότητες του επιστημονικού πεδίου που θεραπεύουν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και συνεπώς, θα ήταν χρήσιμο να υπάρχει κάποια διαφοροποίηση ή/και εμπλουτισμός αυτών των κριτηρίων και κατηγοριών (π.χ. Επιμέλεια Εκθέσεων, Συμμετοχή σε Εκθέσεις, Διακρίσεις σε Αρχιτεκτονικούς Διαγωνισμούς, κ.α.)
- Θα ήταν, επίσης, πολύ σημαντικό, με ευθύνη του Τμήματος και της Γραμματείας, να υπάρξει τυποποίηση όλων εκείνων των διαδικασιών στις οποίες συνίσταται η λειτουργία του Τμήματος, γεγονός που θα διευκολύνει την καταγραφή και συλλογή των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εσωτερική αξιολόγηση. Θα ήταν χρήσιμο να υπάρξει ένα πρωτόκολλο διοικητικών εργασιών, με αντίστοιχη διάρθρωση στις ψηφιακές λειτουργίες γραμματείας, το οποίο θα διευκόλυne ιδιαίτερα και το διοικητικό αλλά και το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος.

1.4. Ετήσια Εσωτερική Έκθεση (ΕΕΕ)

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την παρούσα Ετήσια Εσωτερική Έκθεση (ΕΕΕ) η οποία συντάχθηκε από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και ακολούθως διαβιβάζεται από το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών.

Ως προς την μορφή της, η παρούσα έκθεση 2018-19 ακολουθεί τα από την ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών υποδειχθέντα πρότυπα. Η έκθεση αποτυπώνει τις υποδομές του Τμήματος, καταγράφει τη λειτουργία του, τις δραστηριότητες του, διδακτικές και ερευνητικές, όπως και σχετικά στατιστικά στοιχεία.

Ως προς το περιεχόμενο η ΕΕΕ περιλαμβάνει καταγραφή και αποτίμηση των υλικοτεχνικών υποδομών, του εκπαιδευτικού και διδακτικού έργου του Τμήματος σε επίπεδο Προπτυχιακού (ΠΠΣ) της επιστημονικής στελέχωσης του Τμήματος και του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ, της διοικητικής στελέχωσης και των υπηρεσιών διοίκησης καθώς και της οργάνωσης των υπηρεσιών βιβλιοθήκης και Πληροφοριακής υποδομής του Τμήματος.

Το Τμήμα επιδεικνύει συνεχές και σταθερό ενδιαφέρον για τη βελτίωση των παρεχόμενων προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών και την ανάπτυξη του ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ. Το γεγονός αυτό, και παρά τις ελλείψεις σε ορισμένα πεδία ή τις παραλείψεις δεικτών και κριτηρίων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν ενσωματωθεί, και οι οποίες θα επισημανθούν στη συνέχεια, καθιστά την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης ένα σημαντικό εργαλείο για την χάραξη στρατηγικής του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών συνολικά, αλλά και πηγή δημόσιας ενημέρωσης και πληροφόρησης. Η έκθεση αποτυπώνει την προσπάθεια του Τμήματος να αυτό-προσδιορισθεί στο πλαίσιο της ελληνικής και της διεθνούς ακαδημαϊκής πραγματικότητας και να δημιουργήσει τη δική του ξεχωριστή ταυτότητα.

Θεωρούμε ότι η Ετήσια Εσωτερική Έκθεση του Τμήματος Αρχιτεκτόνων για το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 είναι δείγμα ακαδημαϊκής ακεραιότητας και αποτυπώνει με έγκυρο τρόπο τη δυναμική του Τμήματος, η οποία αποτελεί εχέγγυο για την περαιτέρω πορεία και ανάπτυξή του.

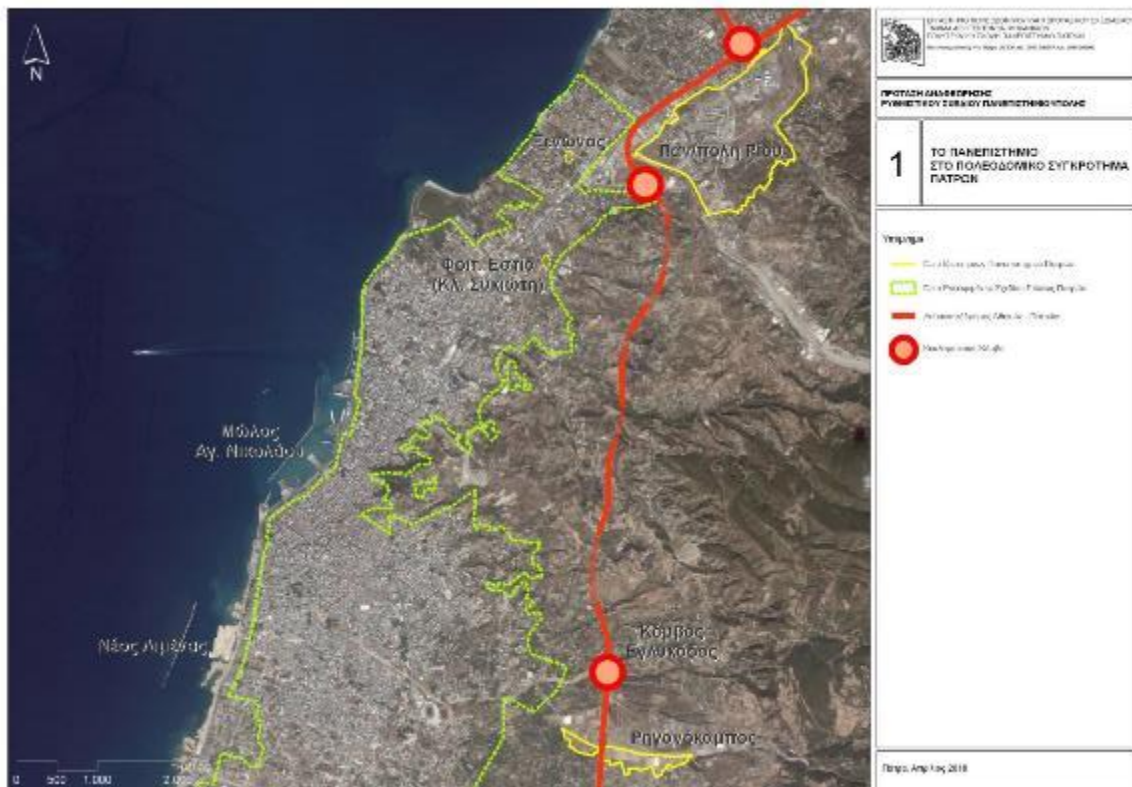
2. Παρουσίαση του Τμήματος

2.1. Γεωγραφική θέση του Πανεπιστημίου και του Τμήματος

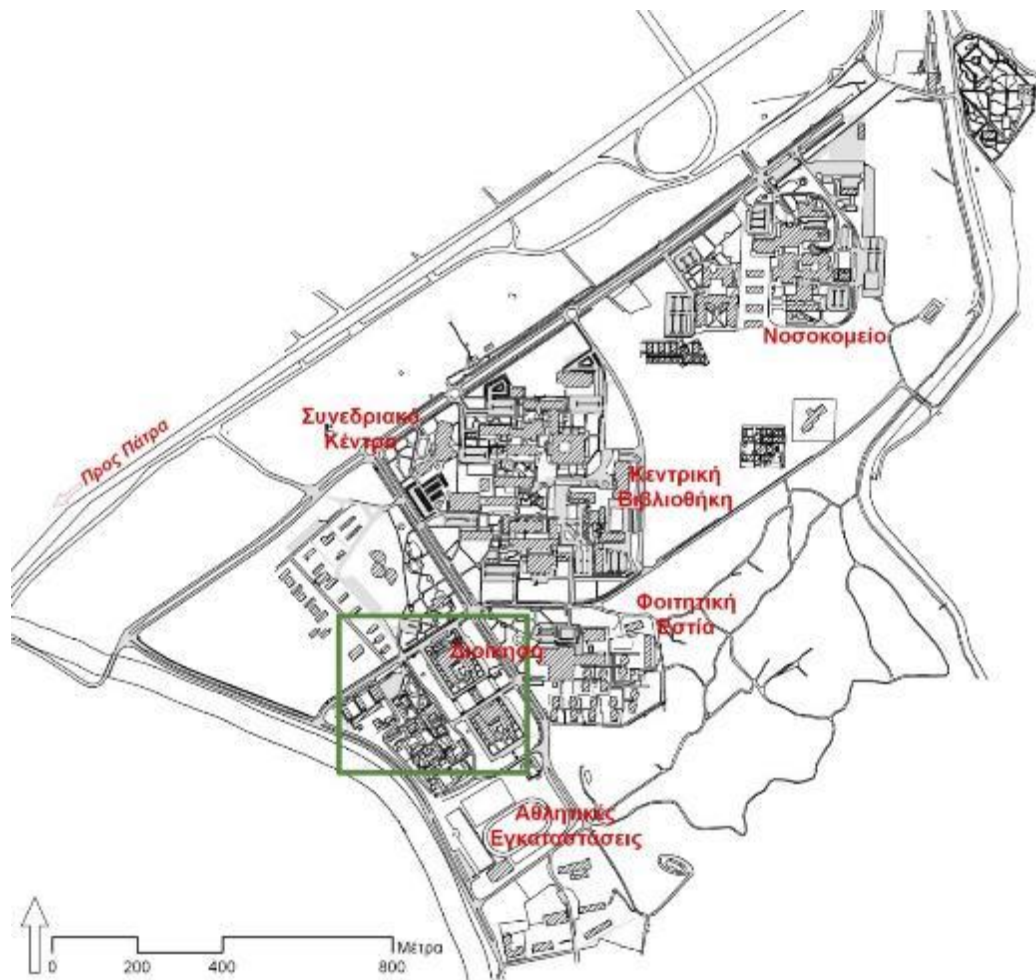
Το Πανεπιστήμιο Πατρών έχει την έδρα του σε ιδιόκτητο χώρο 2600 στρεμμάτων περίπου στο Τοπικό Διαμέρισμα του Ρίου Πατρών στο βόρειο τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος. Η θέση της Πανεπιστημιούπολης παρουσιάζει εξαιρετική οδική προσπελασιμότητα η οποία ενισχύεται ακόμα περισσότερο με την λειτουργία της γέφυρας Ρίου – Αντιρρίου «Χαρίλαος Τρικούπης» σε συνδυασμό με την περιμετρική οδό της Πάτρας. Η αστική ανάπτυξη του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Πατρών συστηματικά πλησιάζει και περιβάλλει την Πανεπιστημιούπολη αλλά με μη σχεδιασμένο, εν πολλοίς, τρόπο. Τα έργα υποδομής που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια στο εθνικό οδικό δίκτυο στην ευρύτερη περιοχή αναβαθμίζουν περαιτέρω τις προσβάσεις της πανεπιστημιούπολης.

Παράλληλα το Πανεπιστήμιο διαθέτει δύο κτήρια φοιτητικών εσίων εντός του αστικού πυρήνα της πόλης καθώς και μία αναξιοποίητη (προς το παρόν) έκταση στα ανατολικά στις υπώρειες του Παναχαϊκού όρους [βλέπε χάρτη 1].

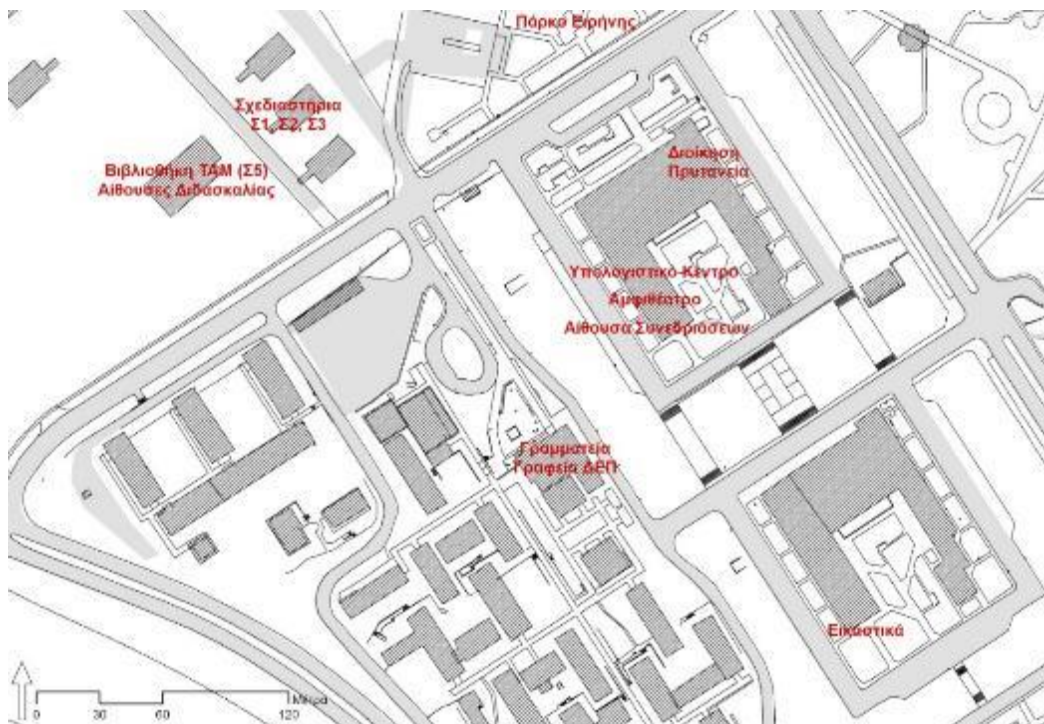
Χάρτης 1: Οι εκτάσεις του Πανεπιστημίου Πατρών

Χάρτης 2: Η Πανεπιστημιούπολη Πατρών

Χάρτης 3: Οι χώροι του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών βρίσκεται στον πανεπιστημιακό χώρο στο Ρίο της Πάτρας και δεν διαθέτει δικό ενιαίο κτήριο. Οι διοικητικές υπηρεσίες, τα γραφεία, το Υπολογιστικό Κέντρο, η Βιβλιοθήκη, οι αίθουσες διδασκαλίας και οι λοιπές δομές στεγάζονται σε πολλά διάσπαρτα κτίρια, τα οποία δυσχεραίνουν την επικοινωνία και την συγκρότηση της κοινότητας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, και συγκεκριμένα στα εξής [βλέπε και χάρτη 3]:

- Στο ισόγειο κτήριο το οποίο του έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο και βρίσκεται στο παλαιό συγκρότημα προκατασκευασμένων κοντά στο κτήριο Α΄ της Πρυτανείας, όπου στεγάζονται η Γραμματεία και γραφεία μελών ΔΕΠ.
- Στο ισόγειο και τον πρώτο όροφο της νοτιοδυτικής πτέρυγας του κτηρίου Α΄ της Πρυτανείας, τα οποία του έχουν παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο, όπου στεγάζονται πρόσθετες διοικητικές υπηρεσίες, γραφεία μελών ΔΕΠ, το Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού, η αίθουσα Συνεδριάσεων του Τμήματος, αίθουσα διδασκαλίας και παρουσιάσεων με αμφιθέατρο, το Υπολογιστικό Κέντρο και το Εργαστήριο Ψηφιακής Κατασκευής μακέτας (digital fabrication) και δύο χώροι για την εκπόνηση των διπλωματικών εργασιών.
- Στον πρώτο όροφο της νοτιοδυτικής πτέρυγας του κτηρίου Β΄, ο οποίος έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο, όπου στεγάζεται το Εργαστήριο Εικαστικών καθώς και μια ακόμη αίθουσα διδασκαλίας / εργαστήριο στον ίδιο όροφο.
- Στα προκατασκευασμένα Σχεδιαστήρια Σ1, Σ2 και Σ3, δυτικά του Πάρκου της Ειρήνης.
- Στο Κτήριο Σ5, με την Βιβλιοθήκη και Χώρους Διαλέξεων δυτικά του Πάρκου της Ειρήνης.

Παρά την συνεχή αναβάθμιση των υποδομών με τη δημιουργία της βιβλιοθήκης και την αξιοποίηση των χώρων στο κτήριο της Πρυτανείας, η κατανομή των κτηρίων και των αιθουσών διδασκαλίας σε τόσα σημεία του πανεπιστημιακού χώρου δεν διευκολύνει ούτε τη λειτουργικότητα ούτε τον έλεγχο της ασφάλειάς τους, ιδιαίτερα καθώς οι φοιτητές παραμένουν εργαζόμενοι μέχρι αργά το βράδυ στα σχεδιαστήρια.

Το πρόβλημα στέγασης όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος είναι επιτακτικό (με μόνη ίσως εξαίρεση την βιβλιοθήκη τουλάχιστον προς το παρόν). Οι υπάρχοντες χώροι στους οποίους στεγάζεται το Τμήμα είναι αφ΄ ενός ανεπαρκείς για τον εξαιρετικά μεγάλο αριθμό φοιτητών (αντιστοιχούν 2.4 μ² για κάθε φοιτητή), αφ΄ ετέρου κατά το μεγαλύτερο μέρος τους χρήζουν εκτεταμένες επισκευές, οι οποίες και δεν επαρκούν για την αποτελεσματική αναβάθμισή τους, αφού για τα προκατασκευασμένα κτήρια έχει παρέλθει ο χρόνος χρήσης τους, είναι επικίνδυνα και χρήζουν συνολικής αντικατάστασης. Για πιο αναλυτικά δείτε στην παράγραφο 7.6

Το Τμήμα έχει απόλυτη ανάγκη τη στέγασή του σε ένα ενιαίο κτηριακό συγκρότημα που θα επιτρέψει την εύρυθμη και αποδοτικότερη λειτουργία του και θα συνιστά μία ενιαία ακαδημαϊκή κοινότητα, όπως συμβαίνει και με τις άλλες μονάδες της Πολυτεχνικής Σχολής. Το Τμήμα, ήδη από το 2001, είχε συμπεριλάβει στο προγραμματισμό του, κτιριολογικό πρόγραμμα για κτήριο του Τμήματος Αρχιτεκτόνων ενώ το 2011 συνέταξε νέο κτιριολογικό πρόγραμμα με σκοπό το σχεδιασμό νέου κτηριακού συγκροτήματος για το τμήμα Αρχιτεκτόνων. (Παράρτημα ΙΙΙ, σελ. 87)

2.2. Ταυτότητα και Ιστορικό εξέλιξης του Τμήματος

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών υπάγεται στην Πολυτεχνική Σχολή, η οποία ιδρύθηκε στις 25/09/1967 και υπήρξε μια από τις πρώτες μονάδες του Πανεπιστημίου Πατρών. Η Πολυτεχνική Σχολή στο σύνολο της απαρτίζεται από επτά Τμήματα: Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Μηχανικών Περιβάλλοντος, Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών, Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής, Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών, Πολιτικών Μηχανικών και, Χημικών Μηχανικών (Μάρτιος 2019).

Η ίδρυση του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών έγινε βάσει Προεδρικού Διατάγματος (αρ. 206, δημοσίευση στο ΦΕΚ Τεύχος Πρώτο, αρ. 179 στις 6-9-1999) έναν χρόνο περίπου αφ΄ ότου είχε υποβληθεί εκτενής τεκμηριωμένη πρόταση με απόφαση της Συγκλήτου για την ίδρυσή του. Η έναρξη της εκπαιδευτικής λειτουργίας του Τμήματος και η εισαγωγή των πρώτων φοιτητών χρονολογούνται από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000.

Μέχρι και το 2004, η λειτουργία και ο εξοπλισμός του Τμήματος χρηματοδοτήθηκε κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση με το πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ - Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

2.3. Οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος

Σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων (ΦΕΚ 179 τ. Α/6-9-1999) «Τα Τμήματα έχουν ως αποστολή να καλλιεργούν και να προάγουν την οικεία αντιστοίχως επιστήμη με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη έρευνα και αναζήτηση, και να παρέχουν στους φοιτητές τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη». Στο ίδιο εδάφιο προβλέπεται ειδικότερα ότι «Το τμήμα Αρχιτεκτόνων έχει ως αποστολή την καλλιέργεια και προαγωγή της επιστήμης του Αρχιτέκτονα Μηχανικού ιδίως στους τομείς της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, της οικοδομικής τεχνολογίας, του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού και της λειτουργικής και αισθητικής διαμόρφωσης εσωτερικών χώρων και κτιρίων και την κατάρτιση επιστημόνων μηχανικών ικανών να μελετούν και να ερευνούν τα θέματα που αφορούν στους παραπάνω τομείς».

Κατά την αντίληψη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, τα ως άνω οριζόμενα, από το Ιδρυτικό ΠΔ, για τους στόχους και τους σκοπούς εξακολουθούν να ισχύουν, και τηρούνται με την αποτελεσματική κατάρτιση των φοιτητών σε επίπεδο διδασκαλίας, αλλά και με τη στοχευμένη διάρθρωση των σπουδών μέχρι σήμερα. Στο πλαίσιο αυτό στα πρώτα έτη λειτουργίας του το Τμήμα έριξε το κύριο βάρος των προσπαθειών του στην υλοποίηση ενός ποιοτικού και απαιτητικού πενταετούς προγράμματος προπτυχιακών σπουδών και την παραγωγή υψηλού επιπέδου αποφοίτων αρχιτεκτόνων μηχανικών, με αποτέλεσμα την εδραίωση της φήμης του τμήματος ως του δυναμικότερου «νέου» τμήματος αρχιτεκτονικής στη χώρα. Η προσέλευση πολύ αξιόλογων νέων και έμπειρων συναδέλφων, οι οποίοι συνέβαλαν αποφασιστικά στην εδραίωση του τμήματος αποτέλεσε μαζί στόχο και αποτέλεσμα των συντονισμένων ενεργειών του τμήματος στη κατεύθυνση αυτή. Το Τμήμα ανέπτυξε σταδιακά τρόπους σύνδεσης του με το επάγγελμα και την κοινωνία - καθώς και συνεργασίες με άλλους κοινωνικούς φορείς (το θέμα αυτό εξετάζεται σε ειδική ενότητα στη συνέχεια του παρόντος.)

Όλα τα μέλη ΔΕΠ συμφωνούν ότι το Τμήμα πρέπει να έχει δυναμικό και πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη της Αρχιτεκτονικής θεωρίας και πρακτικής στην Ελλάδα. Για το λόγο αυτό, το Τμήμα οφείλει να συνεχίσει να επιδιώκει συνεργασίες με την διεθνή κοινότητα ώστε να αποτελέσει ένα πόλο σύνδεσης της αρχιτεκτονικής ακαδημαϊκής δραστηριότητας στην Ελλάδα με διεθνή, Ευρωπαϊκά ή άλλα, ακαδημαϊκά ιδρύματα. Έτσι, γίνονται προσπάθειες για αναζήτηση συνεργασιών, διοργάνωση συνεδρίων και προσκλήσεων ομιλητών, ερευνητών ή διεθνούς κύρους επαγγελματιών, από διεθνή Πανεπιστήμια, καθώς και οργάνωση εργαστηρίων (workshops), και αναζήτηση πόρων και χρηματοδοτήσεων από διεθνή και ελληνικά ανταγωνιστικά προγράμματα, ώστε να δοθεί ώθηση προς αυτήν την κατεύθυνση.

Το Τμήμα θεωρεί ότι οι στόχοι του επιτυγχάνονται σε σχετικά ικανοποιητικό βαθμό παρότι οι οικονομικές και άλλες δυσκολίες φαίνεται να αποτελούν έναν σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα. Ο κύριος παράγοντας που λειτουργεί ανασταλτικά στη συνεχή προσπάθεια επίτευξης των στόχων του Τμήματος με πληρέστερο και ουσιαστικότερο τρόπο είναι ανεπαρκής αριθμός διδασκόντων (ως αποτέλεσμα των ιδιαίτερα χαμηλών πιστώσεων για συμβάσεις διδασκαλίας βάσει του ΠΔ 407/1980), και σε μικρότερο (αλλά επίσης σημαντικό) βαθμό η ανεπάρκεια των κτηριακών υποδομών. Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί και ο υπερβολικός σε σχέση με τον αριθμό διδασκόντων αριθμός εισακτέων φοιτητών που έχει ως αποτέλεσμα η αναλογία φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ (51/1) να είναι πολύ μεγαλύτερη από τα πλαίσια που θα ήταν ανεκτά για σχολή που έχει κατά βάση εργαστηριακά μαθήματα.

2.4. Η στελέχωση του Τμήματος

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στελεχώνεται από 19 μέλη ΔΕΠ συνολικά, έξι (6) διοικητικούς υπαλλήλους (κατανεμημένους στη γραμματεία, βιβλιοθήκη και στο υπολογιστικό κέντρο) και 2 μέλη ΕΤΕΠ. Αναλυτικά:

Βαθμίδα	Ονοματεπώνυμο	
Καθηγητής/τρια	Αίσωπος Ιωάννης	
	Δραγώνας Παναγιώτης	
	Κούρος Παναγιώτης	
	Κουφόπουλος Πέτρος	
	Κωνσταντόπουλος Ηλίας	
	Λέφας Παύλος	
	Λιάπη Αικατερίνη	
	Πανέτσος Γεώργιος	
	Παππάς Βασίλειος	
	Πετρίδου Βασιλική	
	Σπανομαρίδης Αθανάσιος	
	Αναπληρωτής Καθηγητής/τρια	Γιαννίσης Δημήτρης
		Κατσώτα Δήμητρα
Μαμαλούκος Σταύρος		
Επίκουρος Καθηγητής	Αντωνίου Δημήτριος	
	Γρίβας Κωνσταντίνος	
	Ρόδη Άλκηστις	
Λέκτορας	Μπαμπασίκας Πέτρος	
	Πρώιμου Αγάπη	

Η κατανομή του προσωπικού που στελεχώνει το Τμήμα, για το ακαδημαϊκό έτος ενσωμάτωσής τους στο Τμήμα, ο αριθμός των μελών ΔΕΠ και των συμβασιούχων διδασκόντων για το χρονικό διάστημα ακαδ. έτος 2013-14 έως το ακαδ. έτος 2018-19 αποτυπώνεται στον επόμενο πίνακα [1].

		2018-2019		2017-2018		2016-2017		2015-2016		2014-2015		2013-2014	
		Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	5	2	8	2	8	2	7	2	7	2	6	1
	Από Εξέλιξη	1				1				1	1	1	
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις											1	
	Γραφειάκους												
Ανοικτηρούς Καθηγητές	Σύνολο	7	1	5	1	2	1	3	1	2	1	2	1
	Από Εξέλιξη			1		0		1			1	1	
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Γραφειάκους												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	7	1	2	1	3	1	3	1	5	1	5	2
	Από Εξέλιξη									1			
	Νέες Προσλήψεις											1	1
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Γραφειάκους							1					
Λέκτορες	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Νέες Προσλήψεις											1	1
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Γραφειάκους												
	Μέλη ΕΔ/ΥΕΕΠ								1				
Διδάσκοντες και συμβάσει (και 2017-18)			12	11	11	8	2	11				11	4
Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ανοικτηρό Προσωπικό	Σύνολο	7	0	5	5	5	3	3	3	0	3	0	4
Επιστημονικοί Συνεργάτες	Σύνολο							0					
Διδάσκοντες ΠΔ 407/80	Σύνολο	4	0										
Ανοικτηροί Ακαδημαϊκοί Διδακτικής Εμπειρίας	Σύνολο	1	2										
Ακαδημαϊκοί Υπότροφοι	Σύνολο	11	1										

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

* (Διδάσκοντες επί συμβάσει): Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Ο αριθμός των μελών ΔΕΠ αυτή τη στιγμή ανέρχεται στους 19. (Ένα μέλος ΔΕΠ βρίσκεται σε άδεια άνευ αποδοχών). Δεν έγιναν διορισμοί νέων μελών ΔΕΠ κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2018-19. Δεν καλύπτονται οι 21 θέσεις ΔΕΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο προαναφερόμενο Ιδρυτικό ΠΔ.

Για τις διδακτικές του ανάγκες, λόγω των δραστικών περικοπών των πιστώσεων για επί συμβάσει διδασκόντων, βάσει του ΠΔ 407/1980, το Τμήμα έκανε χρήση του θεσμού των πανεπιστημιακών υποτρόφων. Κατά το έτος 2018-19 απασχολήθηκαν δεκαέξι (16) άτομα ως πανεπιστημιακοί υπότροφοι (12 + 4 Απόκτησης Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας) και τέσσερις (4) σύμφωνα με το ΠΔ 407.

Το σύνολο των διδασκόντων του Τμήματος για το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 ήταν 18 ΔΕΠ και 20 με σύμβαση, ήτοι 38 διδάσκοντες. Το σύνολο των φοιτητών ήταν 919. Συνεπώς η αναλογία φοιτητών προς διδάσκοντες για το έτος 2018-19 ήταν (919:38)≈**24,2:1**, αρκετά μεγαλύτερη σε σχέση με τα διεθνή πρότυπα < 9:1.¹

Αναλογίες υπηρεσιών Τμήματος

Αναλογίες	
Φοιτητές / διοικητικό προσωπικό	153/1
Φοιτητές / Διδάσκοντες (ΔΕΠ + Συμβασιούχοι)	24,2/1
Φοιτητές / ΔΕΠ	51/1
Φοιτητής / m ² χώρων εργαστηριακής άσκησης και διδασκαλίας	1/2,39 m²
Φοιτητές / υπολογιστή	18/1

Οι στοχευμένες και επίμονες προσπάθειες να προχωρήσει με ικανοποιητικό ρυθμό η λειτουργία του

¹ Σύμφωνα με την κατάταξη: <https://www.timeshighereducation.com/student/news/top-100-universities-best-student-staff-ratio> όλες οι πανεπιστημιακές σχολές που βρίσκονται στις 100 πρώτες θέσεις παγκοσμίως έχουν αναλογία φοιτητών:διδασκόντων κάτω από 9.

Τμήματος από το εναρκτήριο έτος ίδρυσης του το 1999 και εξής, διασφάλισαν την προσέλκυση, κατά το παρελθόν, μεγάλου αριθμού διδασκόντων με αξιόλογα προσόντα που προωθούν τη διδασκαλία και την έρευνα. Η συμβολή των συμβασιούχων διδασκόντων (κατά το ΠΔ 407/80), και των πανεπιστημιακών υποτρόφων μετέπειτα, εκτός από απαραίτητη για έναν ολιγοετούς λειτουργίας πανεπιστημιακό θεσμό, υπήρξε ιδιαίτερα αποτελεσματική και ικανοποιητική.

Ως έχουν τα πράγματα σήμερα (Δεκέμβριος 2019) η διοικητική υποστήριξη από το προσωπικό των διοικητικών υπαλλήλων στη Γραμματεία και στη Βιβλιοθήκη είναι οριακά επαρκής για την αποδοτική λειτουργία του Τμήματος γεγονός που ισχύει επίσης και για την τεχνική υποστήριξη του Τμήματος (Υ/Κ, κλπ). Δεδομένου ότι δεν υπήρξε καμία δυνατότητα μόνιμης πρόσληψης άλλης εργαστηριακής ειδικότητας κρίνεται πράγματι απαραίτητο να διατεθούν αντίστοιχες θέσεις, ώστε να πληρωθεί έστω μία από τις θέσεις ΕΔΙΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο Ιδρυτικό ΠΔ.

2.5. Το φοιτητικό δυναμικό του Τμήματος

Κατά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους 2018-19 στο Τμήμα υπήρχαν εγγεγραμμένοι **919 φοιτητές** (910 προπτυχιακοί και 9 διδακτορικοί φοιτητές). Στην περισσότερη από 18 έτη λειτουργία του Τμήματος παρατηρείται μεγάλη αύξηση των εγγεγραμμένων κατ' έτος προπτυχιακών φοιτητών. Από την έναρξη λειτουργίας του Τμήματος και μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2005-06 ο αριθμός των εγγεγραμμένων φοιτητών, ανά έτος, ήταν 57. Κατά την τελευταία πενταετία όμως, ο αριθμός των εισακτέων πρωτοετών φοιτητών έχει διπλασιαστεί (147 φοιτητές το 2014-2015, και 115 φοιτητές το 2015-2016, 123 φοιτητές το 2016-17). Παράλληλα, στο Τμήμα είναι εγγεγραμμένοι και ένας σχετικά μικρός αριθμός διδακτορικών φοιτητών.

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Γραμμιακοί	912	835	843	802	791	682
Μεταπτυχιακοί (ΜΑΦ)	0	7	7			
Διδακτορικοί	9	8	12	9	17	16

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ένας ικανός αριθμός μαθημάτων διδάσκεται απαραίτητως εργαστηριακά, κατά μικρότερες ομάδες φοιτητών, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ο στόχος της απόκτησης σχεδιαστικών δεξιοτήτων, αποδεικνύεται αναγκαία η αύξηση του αριθμού των μελών ΔΕΠ αλλά και η τοποθέτηση πρόσθετων συμβασιούχων διδασκόντων, μελών ΕΤΕΠ καθώς και μελών ΕΔΙΠ στο Τμήμα.

Η αύξηση του αριθμού των φοιτητών οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων στις πανελλαδικές εξετάσεις, αριθμός που ορίζεται με ευθύνη του Υπουργείου αγωγώντας – εν πολλοίς – τις ομόφωνες εισηγήσεις του Τμήματος. Η διαφορά αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι το Τμήμα προτιμάται από περισσότερους νέους που είτε εγγράφονται έπειτα από την επιτυχία τους στις πανελλαδικές εξετάσεις, είτε μετεγγράφονται από κάποια άλλα Τμήματα, είτε επιτυγχάνουν σε κατατακτήριες εξετάσεις.

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Ευαγγελικές Εξετάσεις	91	99	109	115	147	132
Μετεγγραφείς (εισερχοί προς το Τμήμα)	21	21	16	18	14	8
Μετεγγραφείς (εισερχοί προς άλλα Τμήματα)	28	30	21	47	36	32
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	8	7	9	8	9	13
Άλλες Κατηγορίες	6	14	10	21	16	21
Σύνολο	98	112	123	115	150	142
Αλλοθλαστές φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	5	11	13	9	4	0

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Ο μεγάλος αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών και η επιδείνωση της αναλογίας διδασκόντων-διδασκομένων συνιστούν έναν ιδιαίτερα κρίσιμο περιοριστικό παράγοντα στη προσπάθεια βελτίωσης των σχετικών δεικτών και της παρεχόμενης ποιότητας εκπαίδευσης. Η Αρχιτεκτονική είναι ένα γνωστικό αντικείμενο με ιδιαίτερες απαιτήσεις που απαιτεί την εκπαιδευτική διαδικασία να γίνεται σε μικρά τμήματα διδασκομένων. Το γεγονός ότι τα μαθήματα διδάσκονται σε πολύ μεγαλύτερες ομάδες, ιδιαίτερα με την σημερινό μειωμένο αριθμό συμβασιούχων διδασκόντων (ΠΔ 407, κ.α.), δυσχεραίνει την πρακτική αρχιτεκτονική εξάσκηση των φοιτητών και ακυρώνει οποιοσδήποτε προσπάθειες εφαρμογής συμμετοχικών μεθόδων διδασκαλίας που θα προσελκύσουν και θα ενθαρρύνουν τους φοιτητές αλλά και θα βοηθήσουν τη μαθησιακή διαδικασία σημαντικά.

2.6. Η Διοίκηση του Τμήματος

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών διοικείται, σύμφωνα με τον Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/ Α΄/4-8-2017), από τη Συνέλευση, η οποία απαρτίζεται, από τους Καθηγητές και Λέκτορες του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, έναν εκπρόσωπο των μελών ΕΤΕΠ, δύο εκπρόσωπους των φοιτητών που ορίζονται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Φοιτητών του Τμήματος και έναν εκπρόσωπο μεταπτυχιακό φοιτητή (δεν έχει οριστεί). Έτσι η Συνέλευση του Τμήματος κατά το έτος αναφοράς της παρούσας έκθεσης απαρτίζεται από τους:

Πρόεδρο,

Αναπληρωτή Πρόεδρο,

19 Μέλη Δ.Ε.Π. (περιλαμβανομένων του Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου),

1 Μέλος ΕΤΕΠ,

2 Εκπροσώπους φοιτητών

1 Εκπρόσωπο μεταπτυχιακό φοιτητή (Δεν έχει οριστεί)

2.6.1. Επιτροπές θεσμοθετημένες που λειτουργούν στο Τμήμα

Για τη διοικητική αντιμετώπιση επί μέρους λειτουργιών και δραστηριοτήτων στο Τμήμα λειτουργούν κατά τον νόμο οι επόμενες επιτροπές:

Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (Πανέτσος, Πετρίδου, Αίσωπος, Κουφόπουλος)

Μεταπτυχιακών Σπουδών (Αίσωπος, Σπανομαρίδης, Πανέτσος, Κατσώτα, Ρόδη)

Διδακτορικών Σπουδών (Κούρος, Λέφας, Λιάπη, Μαμαλούκος, Παππάς, Πετρίδου)

Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) (Πετρίδου, Κωνσταντόπουλος, Παππάς, Πανέτσος, Γρίβας, Αντωνίου)

Βιβλιοθήκης (Πανέτσος, Κουφόπουλος, Μαμαλούκος)

Υπολογιστικού Κέντρου και fab-lab (Παππάς, Γρίβας, Χριστοδούλου)

Υγιεινής και Ασφάλειας Κτηρίων (Κουφόπουλος, Λιάπη)

Οργάνωσης Εκδηλώσεων / Διαλέξεων (Αίσωπος, Σπανομαρίδης, Κωνσταντόπουλος, Δραγώνας)

ΕΚΟ-ΟΜΕΑ (Πανέτσος, Αίσωπος, Μπουσίου)

Επιτροπή Διαχείρισης Οικονομικών (Κουφόπουλος, Κουνιάκη, Παππάς)

2.6.2. Εσωτερικοί κανονισμοί του Τμήματος

Μέχρι να αντικατασταθεί κατά την εφαρμογή των οριζόμενων από τον παρόντα Νόμο (4009/ΦΕΚ 195 τ. Α/6-9-2011), ισχύουν, αφ' ενός, ο Εσωτερικός Κανονισμός του Πανεπιστημίου Πατρών (ΥΑ αρ. 63557/Β1/ΦΕΚ 1062 τ. Β/14-7-2004), αφ' ετέρου, ο Κανονισμός Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΦΕΚ 4916/2-11-2018), ο Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης του Τμήματος, ο Κανονισμός Λειτουργίας του Υπολογιστικού Κέντρου του Τμήματος, καθώς και ο κανονισμός εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής, βάσει αποφάσεων της Συνέλευσης του Τμήματος.

2.6.3. Μη διάρθρωση σε Τομείς

Δεν προέκυψαν επαρκείς λόγοι ώστε το Τμήμα να διαρθρωθεί σε Τομείς. Κάτι τέτοιο θα βρισκόταν σε αναντιστοιχία με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ. Έτσι, στη συγκεκριμένη φάση λειτουργίας του Τμήματος και λόγω του μικρού αριθμού μελών ΔΕΠ, ήταν συνειδητό ότι τα μέλη του είχαν εξίσου συμμετοχή και συν-ευθύνη σε όλες τις επιλογές.

3. Προγράμματα Σπουδών

3.1. Ανταπόκριση στους στόχους του Τμήματος και της κοινωνίας

Η οργάνωση της δομής και του περιεχομένου του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) ανταποκρίνεται στις βασικές αρχές και τους στόχους της ίδρυσης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Οι εν λόγω στόχοι αφορούν στην καλλιέργεια και προαγωγή της επιστήμης του Αρχιτέκτονα Μηχανικού με βάση τα διεθνή πρότυπα και με την παράλληλη επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων με βάση τα ελληνικά δεδομένα.

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος έχουν την επιστημονική κατάρτιση μηχανικών ικανών να μελετούν και να ερευνούν τα θέματα που αφορούν στους παρακάτω τομείς: της αρχιτεκτονικής σύνθεσης και θεωρίας, του αστικού σχεδιασμού και της τεχνολογίας κατασκευής.

Η συνολική οργάνωση και το περιεχόμενο του ΠΠΣ αποβλέπει και επιτυγχάνει σε ικανοποιητικό βαθμό την εξασφάλιση τόσο της εξειδικευμένης επιστημονικής επάρκειας όσο και της συνολικής μόρφωσης ώστε οι πτυχιούχοι να ανταποκρίνονται στους ανωτέρω στόχους. Αυτό εξασφαλίζεται με τον συνδυασμό μαθημάτων και μορφών διδασκαλίας που συμπληρωματικά και συνδυαστικά επιτρέπουν την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, εποπτικής γνώσης, καθώς και στην ανάπτυξη εξειδικευμένων κατά αντικείμενο σχεδιαστικών/ συνθετικών και κριτικών δεξιοτήτων, στην απόκτηση επαρκούς γνωστικού και θεωρητικού υποβάθρου και αφετέρου στην ανάπτυξη σχεδιαστικών/συνθετικών και κριτικών δεξιοτήτων.

Το Τμήμα αποδίδει μεγάλη σημασία στη συνεχή αποτίμηση του ΠΠΣ. Για το λόγο αυτό προβαίνει τακτικά σε αναθεωρήσεις του προγράμματος σπουδών. Λαμβάνοντας υπόψη την προετοιμασία που χρειάζονται τέτοιου είδους αλλαγές και την προσπάθεια που συνεπάγεται η εφαρμογή τους. Με τον τρόπο αυτό αποδεικνύεται η αποφασιστικότητα του Τμήματος στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2014-15 αποφασίστηκε η αναδιάρθρωση του ΠΠΣ. Η διαμόρφωση του νέου ΠΠΣ έχει θέσει δύο κύριες προτεραιότητες: (α) Την καλύτερη δυνατή προσαρμογή στις νέες, δυσμενείς, οικονομικές συνθήκες οι οποίες έχουν περιορίσει κατά πολύ το διδακτικό δυναμικό του Τμήματος, (β) τον περιορισμό των φαινομένων επέκτασης της συνολικής διάρκειας σπουδών πέρα από τα πέντε έτη που προβλέπει το Πρόγραμμα.

Στην κατεύθυνση αυτή έχει το Τμήμα έχει αποφασίσει/συζητήσει για το έτος 2018-19:

(α) Τη μείωση του συνολικού αριθμού μαθημάτων ανά έτος καθώς επίσης και του συνολικού αριθμού μαθημάτων Επιλογής. Οι αλλαγές αυτές υλοποιούνται δίχως να επηρεαστεί η υψηλή ποιότητα των σπουδών και ιδιαίτερα ο ρόλος και η δομή των Εργαστηρίων Σχεδιασμού που καθορίζουν τη φυσιογνωμία του Τμήματος από την ίδρυση του.

(β) Την αλλαγή της διαδικασίας εκπόνησης της Ερευνητικής και Διπλωματικής εργασίας. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών διαπιστώθηκε ότι ο αριθμός των σπουδαστών που ολοκλήρωσαν τη Διπλωματική εργασία τους σε ένα εξάμηνο ήταν εξαιρετικά περιορισμένος. Για τον λόγο αυτό ο χρόνος εκπόνησης της Διπλωματικής εργασίας επεκτάθηκε σε όλη τη διάρκεια του πέμπτου έτους και ως χρόνος έναρξης της Ερευνητικής εργασίας ορίστηκε το όγδοο εξάμηνο.

(γ) Το Τμήμα ανοίχθηκε σε συνεργασίες με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών προσφέροντας στους φοιτητές τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων από άλλα Τμήματα, κεφαλαιοποιώντας με τον τρόπο αυτό την συμμετοχή του στον ευρύτερο πανεπιστημιακό χώρο.

3.2. Δομή του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ)

Το ΠΠΣ είναι καταγεγραμμένο στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, όπου αναγράφονται αναλυτικά οι τίτλοι των μαθημάτων, οι μονάδες ECTS, τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, οι δεξιότητες που αποκτώνται με την ολοκλήρωση του μαθήματος, τα προαπαιτούμενα μαθήματα ανά μάθημα, το συγκεκριμένο περιεχόμενο, η συνιστάμενη βιβλιογραφία για μελέτη, οι διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι και οι μέθοδοι αξιολόγησης. Η ανωτέρω καταγραφή των μαθημάτων αντανάκλα την αντίστοιχη προετοιμασία και οργάνωση από πλευράς των διδασκόντων στην κατεύθυνση της συστηματικής και εστιασμένης δόμησης της διδασκαλίας ανά εβδομάδα.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως κατά τη τελευταία αναθεώρηση του προγράμματος άλλαξε η διαδικασία εκπόνησης της ερευνητικής και διπλωματικής εργασίας, έγινε μείωση του αριθμού των μαθημάτων ανά έτος και του συνολικού αριθμού των μαθημάτων Επιλογής, ενώ διατηρήθηκε η δομή και η ποιότητα των Εργαστηρίων Σχεδιασμού.

Παράλληλα δίνεται στους φοιτητές η δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Δομή του ΠΠΣ

Το Πρόγραμμα Σπουδών καλύπτει, κατ' ελάχιστον, δέκα εξάμηνα (πέντε έτη) σπουδών. Κάθε εξάμηνο έχει 30 πιστωτικές μονάδες (π.μ.) ενώ συνολικά απαιτούνται 300 πιστωτικές μονάδες (π.μ.) για να καταστεί ο/η φοιτητής/τρια Διπλωματούχος Αρχιτέκτων Μηχανικός. Οι πιστωτικές μονάδες ταυτίζονται με τις μονάδες ECTS.

Η αλληλουχία μαθημάτων στο εγκεκριμένο ΠΠΣ είναι ενδεικτική, θεωρείται όμως επιθυμητό να την ακολουθούν κατά το δυνατόν όλοι οι φοιτητές/τριες που είναι εγγεγραμμένοι/νες στο αντίστοιχο εξάμηνο.

Το ΠΠΣ συνολικά παρέχει για το ακαδ. έτος 2018-19 εβδομήντα έξι (76) αυτοδύναμα μαθήματα (υποχρεωτικά, επιλογής, εργαστήρια σχεδιασμού). Οι φοιτητές διδάσκονται σε όλα τα έτη των σπουδών τους τα υποχρεωτικά μαθήματα τα οποία τους παρέχουν τις αναγκαίες βάσεις και τις πρακτικές δεξιότητες, ενώ από το τρίτο έτος σπουδών επιτρέπεται η εγγραφή σε μαθήματα επιλογής. Η ερευνητική και διπλωματική τους εργασία επικεντρώνεται σε κατευθύνσεις του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος τους.

Μαθήματα

Το περιεχόμενο των μαθημάτων καθορίζεται στο Πρόγραμμα Σπουδών. Οι ακαδημαϊκές απαιτήσεις κάθε μαθήματος καθορίζονται από τον διδάσκοντα η την διδακτική ομάδα του μαθήματος, και ανακοινώνονται στους φοιτητές στην αρχή του εξαμήνου. Οι αρχιτεκτονικές σπουδές περιλαμβάνουν σειρά μαθημάτων, των οποίων το περιεχόμενο, η μέθοδος διδασκαλίας, και οι ακαδημαϊκές απαιτήσεις, ανταποκρίνονται αφενός στην απόκτηση επαρκούς γνωστικού και θεωρητικού υποβάθρου και αφετέρου στην ανάπτυξη σχεδιαστικών/συνθετικών και κριτικών δεξιοτήτων. Όσον αφορά στον Κανονισμό Σπουδών, εξειδικεύονται κατηγορίες μαθημάτων ως εξής:

Θεωρητικά Μαθήματα

Όσα μαθήματα δεν ανήκουν σε κάποια από τις επόμενες κατηγορίες. Τέτοια μαθήματα είναι τα υποχρεωτικά μαθήματα Ιστορίας Αρχιτεκτονικής και Τέχνης, Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής, Μαθηματικών, και Δομικής Μηχανικής.

Εργαστηριακά Μαθήματα

Μεγάλος αριθμός μαθημάτων προϋποθέτουν τη στενή συνεργασία των φοιτητών με τον διδάσκοντα και απαιτούν την, κατά το δυνατόν, αδιάλειπτη παρουσία τους. Τα μαθήματα αυτά χαρακτηρίζονται στο ΠΠΣ ως «εργαστηριακά». Αυτό σημαίνει ότι, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, είναι υποχρεωτική η παρουσία του/της φοιτητή/τριας σε ένα ελάχιστο αριθμό εβδομαδιαίων μαθημάτων-ασκήσεων, από το συνολικό αριθμό των δεκατριών (13) εβδομαδιαίων μαθημάτων-ασκήσεων που συγκροτούν το εξάμηνο. Ο ελάχιστος αριθμός παρουσιών στα μαθήματα-ασκήσεις καθορίζεται ως ακολούθως:

(α) Για εργαστηριακά μαθήματα Πρώτου έτους, εννέα (9) στις 13

Στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος τα μαθήματα αυτά είναι:

- Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1 και 2
- Οπτική Επικοινωνία 1 και 2

(β) Για εργαστηριακά μαθήματα Δεύτερου έτους, οκτώ (8) στις 13

Στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος τα μαθήματα αυτά είναι:

- Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 3 και 4
- Οικοδομική Τεχνολογία 1 και 2
- Οπτική Επικοινωνία 1 και 2

(γ) Για εργαστηριακά μαθήματα Τρίτου και Τέταρτου έτους, επτά (7) στις 13

Στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος τα μαθήματα αυτά είναι:

- Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 5, 6, 7 και 8
- Αστικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός 1 και 2
- Οικοδομική Τεχνολογία 3 και 4
- Αειφορικός Σχεδιασμός
- Ειδικά Εργαστήρια του 7ου εξαμήνου

Φοιτητής/τρια που δεν έχει συμπληρώσει τον πιο πάνω ελάχιστο αριθμό παρουσιών στα εβδομαδιαία μαθήματα-ασκήσεις αποτυγχάνει στο μάθημα χωρίς να μπορεί να παρακαθίσει στις εξετάσεις ή τις τελικές παρουσιάσεις.

Μαθήματα Επιλογής

Τα Μαθήματα Επιλογής προσφέρουν μια πρώτη εξατομίκευση του ΠΠΣ, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα κάθε φοιτητή/τριας. Ο ενδεικτικός πίνακας μαθημάτων επιλογής περιλαμβάνει όλα τα μαθήματα που έχουν καταγραφεί σε προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη και είναι πιθανόν να διδαχθούν, διαμορφώνεται και ανακοινώνεται κάθε ακαδημαϊκό έτος, ανάλογα με τις δυνατότητες του Τμήματος και τις προτάσεις των μελών ΔΕΠ και των εντεταλμένων διδασκόντων. Κάποια από τα μαθήματα του καταλόγου δεν είναι εφικτό να διδαχθούν σε δεδομένο ακαδημ. έτος για αντικειμενικούς λόγους, οπότε και υπάρχει σχετική ενημέρωση στον Οδηγό Σπουδών. Τα Μαθήματα Επιλογής χειμερινού εξαμήνου είναι ανεξάρτητα από τα Μαθήματα Επιλογής εαρινού εξαμήνου, ακόμη και εάν ο τίτλος τους υπονοεί συνέχεια (π.χ. Ιστορία Αρχιτεκτονικής 5 και Ιστορία Αρχιτεκτονικής 6). Ο/Η φοιτητής/τρια μπορεί να επιλέξει είτε το πρώτο, είτε το δεύτερο μάθημα ανεξάρτητα, είτε και τα δύο.

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

Στο έβδομο, όγδοο, ένατο και δέκατο εξάμηνο σπουδών, το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής. Τα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής έχουν στόχο την παροχή στους φοιτητές γνώσεων που δεν μπορούν άμεσα να ενταχθούν σε ένα πρόγραμμα Τμήματος Αρχιτεκτόνων. Δίνουν την ευκαιρία σε αυτόν που τα επιλέγει να διευρύνει τους ορίζοντες της γενικής του παιδείας και καλλιέργειας, παρέχοντας τα θεωρητικά εφόδια πρωτότυπων τρόπων θεώρησης των πραγμάτων. Τα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής προσδιορίζονται από τους ίδιους τους φοιτητές και μπορεί να είναι μαθήματα σε οποιοδήποτε Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών.

Στον Οδηγό Σπουδών κάθε ακαδημαϊκού έτους περιλαμβάνεται ενδεικτικός ενημερωτικός κατάλογος, με τα μαθήματα που έχουν επιλεγεί από φοιτητές του Τμήματος σε προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη, καθώς και άλλα μαθήματα από διάφορα Τμήματα του Πανεπιστημίου, που είναι πιθανόν να ενδιαφέρουν τους φοιτητές του Τμήματος. Όλα τα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής, αναγνωρίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος και πιστώνονται στο ακαδημαϊκό πρόγραμμα του φοιτητή με βαρύτητα 2 π.μ., ανεξαρτήτως της βαρύτητας που έχουν στο Τμήμα στο οποίο διδάσκονται. Οι φοιτητές μπορούν να πάρουν έως 2 Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής. Εάν ο/η φοιτητής/τρια επιθυμεί, μπορεί να αντικαταστήσει στο πρόγραμμά του/της ένα ή περισσότερα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής με αντίστοιχα Μαθήματα Επιλογής στο Πρόγραμμα Σπουδών του πέμπτου ή του έκτου εξαμήνου. Αντίστοιχα, είναι δυνατή η αντικατάσταση δύο Μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής με ένα Μάθημα Κατεύθυνσης.

Μαθήματα «Σειρές»

Ορισμένα μαθήματα του ΠΠΣ συνιστούν «σειρές» με την έννοια ότι πρέπει ο/η φοιτητής/τρια να παρακολουθήσει πρώτα το μάθημα α', μετά το μάθημα β', μετά το γ', κ.ο.κ.

Τα μαθήματα αυτά είναι:

- (α) Ο Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
- (β) Τα Μαθηματικά 1,2
- (γ) Οπτική Επικοινωνία 1, 2
- (δ) Η Οικοδομική Τεχνολογία 1, 2, 3, 4
- (ε) Ο Αστικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός 1, 2

Η Συνέλευση του Τμήματος στην ετήσια διαμόρφωση του ΠΠΣ μπορεί να προσθέσει ή να αφαιρέσει μαθήματα στον πιο πάνω κατάλογο. Ο φοιτητής/τρια δεν επιτρέπεται να εγγραφεί ούτε να παρακολουθεί ταυτόχρονα δύο μαθήματα της σειράς που έχουν διαφορά δυο ή περισσότερες μονάδες στην αρίθμηση τους (π.χ. τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 1 με τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 3 ή τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 3 με τον Αρχιτεκτονικό Σχεδιασμό 5). Ο φοιτητής/τρια δεν μπορεί να εγγραφεί ή να παρακολουθήσει μάθημα της σειράς όταν δεν έχει επιτυχώς συμπληρώσει όλα τα μαθήματα της σειράς με μικρότερη αρίθμηση, μονή και ζυγή για αυτά του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου αντίστοιχα.

Πίνακας 4. Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών 2018-2019

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ 2018-19	Πιστωτικές μονάδες/ ECTS	Εργαστηριακό μάθημα
1ο Εξάμηνο	30	
Arc_010 Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1	12	E
Arc_213 Μαθηματικά 1	4	
Arc_211 Παραστατική και προβολική Γεωμετρία 1	2	
Arc_230 Δομική Μηχανική 1	4	
Arc_311 Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 1	6	
Arc_551 Οπτική Επικοινωνία 1	4	E
2ο Εξάμηνο	30	
Arc_020 Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 2	12	E
Arc_224 Μαθηματικά 2	4	
Arc_222 Παραστατική και προβολική Γεωμετρία 2	2	
Arc_240 Δομική Μηχανική 2	4	
Arc_312 Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 2	6	
Arc_562 Οπτική Επικοινωνία 2	4	E
3ο Εξάμηνο	30	
Arc_030 Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 3	12	E
Arc_175 Εικαστικές Τέχνες	4	E
Arc_330/A Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 3	6/4	
Arc_610 Οικοδομική Τεχνολογία 1	6	E
Arc_173 Οπτική Επικοινωνία 3	2	E
4ο Εξάμηνο	30	
Arc_040 Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 4	12	E
Arc_176/A Οπτική Επικοινωνία 4	2/4	E
Arc_340/A Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 4	6/4	
Arc_620 Οικοδομική Τεχνολογία 2	6	E
Arc_884 Τοπίο & Πόλη	4	
5ο Εξάμηνο	30	
Arc_050 Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 5	12	E
Arc_410 Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 1	4	
Arc_630 Οικοδομική Τεχνολογία 3	6	E
Arc_750A Αστικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός 1	8	E
6ο Εξάμηνο	30	
Arc_060 Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 6	12	E
Arc_420 Θεωρία της Αρχιτεκτονικής 2	4	
Arc_640 Οικοδομική Τεχνολογία 4	6	E
Arc_760A Αστικός & Πολεοδομικός Σχεδιασμός 2	8	E

7ο Εξάμηνο		30	
Arc_070	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 7	12	E
Arc_301	Αειφορικός Σχεδιασμός	6	E
Ένα από τα Ειδικά Εργαστήρια Σχεδιασμού του 7ου εξαμήνου		8	E
Ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου ή δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		4 ή 2X2	
8ο Εξάμηνο		30	
Arc_080	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 8	12	E
Arc_970	Ερευνητική Εργασία	14	
Ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 8ου-10ου Εξαμήνου ή δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		4 ή 2X2	
9ο Εξάμηνο		30	
Arc_990Δ	Διπλωματική Εργασία 1	22	E
Δύο από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου ή ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου και δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		2X4 ή 4+(2X2)	
10ο Εξάμηνο		30	
Arc_100Δ	Διπλωματική Εργασία 2	22	E
Δύο από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου ή ένα από τα Μαθήματα Επιλογής του 7ου-9ου εξαμήνου και δύο Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής		2X4 ή 4+(2X2)	
Σύνολο Μονάδων		300	

Ειδικά Εργαστήρια Σχεδιασμού του 7ου εξαμήνου:		8	E
Arc_ΕΣ105	Ειδικό Εργαστήριο Σχεδιασμού		
Arc_ΕΣ109	Εργαστήριο Τέχνης στον Δημόσιο Χώρο		
Arc_ΕΣ201	Εργαστήριο Σχεδιασμού Εσωτερικών χώρων 1		
Arc_ΕΣ401	Εργαστήριο Αποκατάστασης Συνόλων		
Arc_ΕΣ501	Ειδικά Εργαστήρια Οικοδομικού Σχεδιασμού 1,2,3		
Arc_ΕΣ701	Εργαστήριο Χωροταξίας		
Arc_ΕΣVL	Εργαστήριο VILLARD		
Μαθήματα Επιλογής του 7ου και 9ου εξαμήνου:		4	
Arc_E111	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 1		E
Arc_E203	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας 3		E
Arc_E211	Ειδικά Κεφάλαια Αστικού Σχεδιασμού 1		E
Arc_E301	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 1		
Arc_E319	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής		
Arc_E401	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1Α		E
Arc_E403	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1Β		E
Arc_E607	Ειδικά Κεφάλαια Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής 7		

Arc_E711	Εικαστικές-Αρχιτ/κές Παρεμβάσεις στη πόλη 1		
Arc_E801	Χαρτογραφία 1		
Arc_E901	Ανεξάρτητη σπουδή 1		E
Μαθήματα Επιλογής του 6ου, 8ου και 10ου εξαμήνου:		4	
Arc_103B	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικών Αναπαραστάσεων 1		
Arc_EVL02	VILLARD		E
Arc_E204	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 2		E
Arc_E212	Ειδικά Κεφάλαια Αστικού Σχεδιασμού 2		
Arc_E306	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας Αρχιτεκτονικής 6		
Arc_E310	Ειδικά Κεφάλαια Ιστορίας της Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής 10		E
Arc_E378	Εισαγωγή στην Ιστορία και τη Θεωρία της Τέχνης		
Arc_E402	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2α		E
Arc_E404	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2β		E
Arc_E504	Ειδικά Κεφάλαια Γεωμετρίας & Ψηφιακής Αρχιτεκτονικής		
Arc_E712	Εικαστικές-Αρχιτ/κές Παρεμβάσεις στη πόλη 2		E
Arc_E802	Χαρτογραφία 2		
Arc_E804	Ειδικά Κεφάλαια Χωροταξίας		
Arc_E902	Ανεξάρτητη Σπουδή 2		
Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής του 7ου και 9ου εξαμήνου:		2	
Arc_EE01	Ανεξάρτητη σπουδή 1 ελεύθερης επιλογής		
Arc_EEΔΙ01	Πολιτική Οικονομία		
Arc_EEΔΙ05	Μάρκετινγκ υπηρεσιών		
Arc_EEΔΙ07	Επιχειρησιακή Στρατηγική		
Arc_EEΔΙ09	Επιχειρησιακή έρευνα		
Arc_EEΔΙ11	Διοίκηση Τουριστικών Οργανισμών		
Arc_EEΔΙ13	Διοίκηση Ξενοδοχείων		
Arc_EEΔΙ15	Διοργάνωση Πολιτιστικών & Αθλητικών Γεγονότων		
Arc_EEΘΣ01	Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο		
Arc_EEΘΣ03	Εισαγωγή στη Θεωρία & Ιστορία του χορού		
Arc_EEΘΣ07	Εισαγωγή στην Ιστορία και θεωρία του κινηματογράφου		
Arc_EEΘΣ09	Το ευρωπαϊκό θέατρο του 20ου αιώνα (1900-1960)		
Arc_EEΘΣ17	Το Κρητικό θέατρο		
Arc_EEΦΛ01	Εισαγωγή στη κλασική Φιλολογία		
Arc_EEΦΛ07	Νεοελληνική Φιλολογία 1669 - 1839		
Arc_EEΦΛ09	Αρχαία Ελληνικά Φιλοσοφικά κείμενα Πλάτων		
Arc_EEΦΛ13	Μύθος & Θρησκεία στην αρχαία Ελλάδα		
Arc_EEΦΣ01	Νεότερη Πολιτική Φιλοσοφία		

Arc_ΕΕΦΣ07	Φιλοσοφικές Σχολές της Αρχαιότητας		
Arc_ΕΕΦΣ09	Βυζαντινή Γραμματεία		
Arc_ΕΕΦΣ11	Αισθητική		
Arc_ΕΕΦΣ13	Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνία		
Arc_ΔΕ1	Εισαγωγή στη διοίκηση και οργάνωση επιχειρήσεων για μηχανικούς και επιστήμονες		
Arc_ΕΟΙΚ1	Εισαγωγή στην οικονομική επιστήμη για μηχανικούς και επιστήμονες		
Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής του 6ου, 8ου και 10ου εξαμήνου:		2	
Arc_ΠΡΑΚ	Πρακτική Άσκηση		
Arc_ΕΕΘΣ10	Αρχαία Ελληνική Τραγωδία III: Ευριπίδης		
Arc_ΕΕΔΙ02	Εισαγωγή στον Τουρισμό και την τουριστική οικονομία		
Arc_ΕΕΔΙ04	Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ		

Ερευνητική και Διπλωματική Εργασία

Οι φοιτητές εκπονούν Ερευνητική εργασία στο τέταρτο έτος ενώ στο πέμπτο εκπονούν Διπλωματική Εργασία η οποία είναι το επιστέγασμα των σπουδών τους και η ευκαιρία ολοκληρωμένης παρουσίασης εκ μέρους τους των γνώσεων που απέκτησαν και των δεξιοτήτων τους στην επίλυση ενός πολύπλοκου συνθετικού ή την επεξεργασία ενός σύνθετου θεωρητικού θέματος. Η εκπόνηση της Ερευνητικής/Διπλωματικής Εργασίας διαρκεί τρία εξάμηνα και περιλαμβάνει τα ακόλουθα βασικά στοιχεία ή διαδικασίες:

- την εκπόνηση Ερευνητικής Εργασίας στο όγδοο εξάμηνο,
- την παρουσίαση, υπό μορφή Διάλεξης, των βασικών στοιχείων και συμπερασμάτων της Ερευνητικής Εργασίας, στο τέλος του ογδού εξαμήνου,
- την εκπόνηση της καθ' αυτό Διπλωματικής Εργασίας στο ένατο και δέκατο εξάμηνο (Διπλωματική Εργασία 1 και Διπλωματική Εργασία 2),
- τη δημόσια παρουσίαση της Διπλωματικής Εργασίας στο τέλος του δέκατου εξαμήνου.

Για κάθε Εργασία, ορίζεται, στην αρχή του ογδού εξαμήνου Επιβλέπων Καθηγητής, ο οποίος καθοδηγεί, συμβουλεύει και ενισχύει τον/την φοιτητή/τρια. Ο Επιβλέπων Καθηγητής είναι ο ίδιος για όλα τα στοιχεία στη σειρά (Ερευνητική Εργασία και Διάλεξη, Διπλωματική Εργασία). Μετά από αίτηση του/της φοιτητή/τριας ή του Επιβλέποντα Καθηγητή είναι δυνατόν να αλλάξει ο Επιβλέπων Καθηγητής μεταξύ ογδού και ενάτου εξαμήνου.

Όλα τα Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος κατ' αρχήν συμμετέχουν ως Επιβλέποντες Καθηγητές στη διαδικασία εκπόνησης Ερευνητικής και Διπλωματικής Εργασίας. Εξαιρούνται όσοι έχουν εκπαιδευτική άδεια και όσοι έχουν ζητήσει, για ειδικούς λόγους, την εξαίρεσή τους και την έχει κάνει αποδεκτή η Συνέλευση του Τμήματος. Ο μέγιστος αριθμός Διπλωματικών Εργασιών που μπορεί να επιβλέπει ένα μέλος ΔΕΠ ταυτόχρονα ορίζεται σε έξι (6). Στον αριθμό αυτό δεν περιλαμβάνονται Διπλωματικές Εργασίες που συνεχίζουν να εκπονούνται πέραν του εξαμήνου.

Εκπόνηση Ερευνητικής Εργασίας

Προϋποθέσεις Έναρξης της Διαδικασίας. Για να μπορεί ο φοιτητής να προτείνει Επιβλέποντα Καθηγητή ούτως ώστε να μπορεί να αρχίσει την εκπόνηση της Ερευνητικής Εργασίας στην αρχή του ογδού εξαμήνου θα πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 194 π.μ. μαθημάτων όλων των προηγούμενων εξαμήνων, δηλαδή να οφείλει το πολύ μέχρι 16 π.μ. από προηγούμενα εξάμηνα, επιπλέον των 60 π.μ. του ενάτου και δέκατου εξαμήνου, στις οποίες και θα εγγραφεί κατά το εξάμηνο αυτό. Δίνεται η δυνατότητα, ειδικά για τους φοιτητές του ενάτου εξαμήνου, να εγγραφούν σε μαθήματα και των δύο εξαμήνων (χειμερινού και εαρινού) κατά το χειμερινό εξάμηνο, ώστε να μην καθυστερήσει η αποφοίτησή τους. Ο/Η φοιτητής/τρια που, για οποιοδήποτε λόγο, δεν εξασφαλίζει τη δυνατότητα έναρξης της διαδικασίας στο ένατο εξάμηνο, μπορεί να ξεκινήσει τη διαδικασία στο δέκατο (εαρινό) εξάμηνο.

Η Ερευνητική Εργασία αναφέρεται στην ανάλυση, θεωρητική και πραγματολογική, του θέματος της διπλωματικής που θα ακολουθήσει. Περιλαμβάνει σαφή διατύπωση του στόχου και της μεθοδολογίας της

εργασίας που ακολουθεί, βιβλιογραφική ενημέρωση και τεκμηρίωση του θέματος, καθώς και συλλογή σχετικών με το θέμα στοιχείων (στατιστικών, φωτογραφικών, ιστορικών), συνεντεύξεις κλπ.). Ο Επιβλέπων Καθηγητής είναι υπεύθυνος για την εποπτεία και αξιολόγηση της Ερευνητικής Εργασίας, καθώς και της παρουσίασής της. Όλες οι Ερευνητικές Εργασίες παραδίδονται ακολουθώντας προδιαγραφές που ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος (βλ. σχετικό παράρτημα του Κανονισμού Σπουδών) και κατατίθενται σε δύο (2) αντίτυπα στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος, μαζί με ψηφιακό αντίγραφο, το αργότερο την τελευταία ημέρα του εξαμήνου.

Τα πορίσματα της ερευνητικής εργασίας παρουσιάζονται υπό μορφή διάλεξης, σε τρεις διαφορετικές περιόδους (α) στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους, (β) περί το τέλος του χειμερινού εξαμήνου, και (γ) περί το τέλος του εαρινού εξαμήνου. Η παρουσίαση είναι δυνατόν να μην ακολουθήσει αυστηρά το περιεχόμενο της έρευνας, αλλά να επεκταθεί και σε συγγενή θεματολογία, εφόσον τούτο είναι προς όφελος της διαδικασίας παρουσίασης και σε αυτό συμφωνεί ο Επιβλέπων Καθηγητής. Όλα τα θέματα παρουσιάζονται σε ανοικτό ακροατήριο από το σύνολο του Τμήματος. Το πρόγραμμα καθορίζεται με ευθύνη του/της Πρόεδρου του Τμήματος και προβλέπει συγκεκριμένο και αυστηρά καθορισμένο χρόνο, ίδιο για όλα τα θέματα. Η παρουσίαση δεν βαθμολογείται αυτοτελώς, αλλά λαμβάνεται υπ' όψη στη συνολική αξιολόγηση της ερευνητικής εργασίας. Ο βαθμός της παρουσίασης έχει βαρύτητα 20% στον τελικό βαθμό της Ερευνητικής Εργασίας.

Η ερευνητική εργασία και η παρουσίαση αξιολογούνται και βαθμολογούνται από τον Επιβλέποντα Καθηγητή και Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία ορίζεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος. Ο βαθμός της Ερευνητικής Εργασίας κάθε φοιτητή είναι ο μέσος όρος του βαθμού του Επιβλέποντος Καθηγητή και του μέσου όρου των βαθμών των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας

Προϋποθέσεις Έναρξης της Διαδικασίας: Για να μπορεί ο φοιτητής/τρια να ξεκινήσει την εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας στην αρχή του ενάτου εξαμήνου, πρέπει να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 214 δ.μ. μαθημάτων όλων των προηγούμενων εξαμήνων, επιπλέον των 60 π.μ. του ενάτου και δέκατου εξαμήνου, στις οποίες και θα εγγραφεί κατά το εξάμηνο αυτό. Δίνεται η δυνατότητα, ειδικά για τους φοιτητές του ενάτου εξαμήνου, να εγγραφούν σε μαθήματα και των δύο εξαμήνων (χειμερινού και εαρινού) κατά το χειμερινό εξάμηνο, ώστε να μην καθυστερήσει η αποφοίτησή τους. Ο/Η φοιτητής/τρια που, για οποιοδήποτε λόγο, δεν εξασφαλίζει τη δυνατότητα έναρξης της διαδικασίας στο ένατο εξάμηνο, μπορεί να ξεκινήσει τη διαδικασία στο δέκατο (εαρινό) εξάμηνο.

Στην αξιολόγηση κάθε Διπλωματικής Εργασίας, συμμετέχουν ο Επιβλέπων Καθηγητής και Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία ορίζεται με ευθύνη του/της Προέδρου του Τμήματος. Στη διαδικασία αξιολόγησης της Διπλωματικής Εργασίας, είναι δυνατόν να προσκληθούν και να συμμετέχουν, χωρίς δυνατότητα αξιολόγησης (βαθμού), επιστήμονες σχετικοί με το θέμα της Διπλωματικής Εργασίας, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων, ή και μη μέλη ΔΕΠ. Όλες οι Διπλωματικές Εργασίες παραδίδονται ταυτόχρονα στην αρχή της περιόδου παρουσίασης και εκτίθενται σε ειδικό χώρο του Τμήματος, και παρουσιάζονται στις αντίστοιχες Επιτροπές Αξιολόγησης, σε ανοικτή διαδικασία, σε τρεις διαφορετικές περιόδους (α) στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους, (β) περί το τέλος του χειμερινού εξαμήνου, και (γ) περί το τέλος του εαρινού.

Ο βαθμός της Διπλωματικής Εργασίας είναι ο μέσος όρος του βαθμού του Επιβλέποντος Καθηγητή και του μέσου όρου των βαθμών της Επιτροπής Αξιολόγησης (εάν ο Επιβλέπων Καθηγητής είναι και μέλος της Επιτροπής, τότε βαθμολογεί μόνον με την ιδιότητα του Επιβλέποντος Καθηγητή).

Συνολική αποτίμηση του προγράμματος σπουδών

- Η αλληλουχία των μαθημάτων του ΠΠΣ έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών συζητήσεων και πειραματισμών. Η συγχώνευση μαθημάτων που ξεκίνησε το έτος 2010-2011, με συναφές αντικείμενο σε μια από τις πρόσφατες αναθεωρήσεις του ΠΠΣ οδήγησε σε μικρότερο αριθμό μαθημάτων με περισσότερες ώρες και διδακτικές μονάδες.
- Έχει αποδειχθεί ευεργετική η ύπαρξη προ-απαιτούμενων μαθημάτων, γεγονός που αποδεικνύει και στους φοιτητές την ενότητα του προγράμματος σπουδών και την αλληλουχία των γνώσεων που αναμένουμε να αποκτήσουν.
- Εξαιρετικής σημασίας έχει αποδειχθεί η πρόβλεψη ότι η ανάληψη ερευνητικής εργασίας εκ μέρους των φοιτητών υπόκειται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις όπως τη δυνατότητα πρόσβασης στην ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Όλο και περισσότερο, οι φοιτητές μας συνειδητοποιούν την αναγκαιότητα ικανότητας χρήσης μιας ξένης γλώσσας και όλο και περισσότερο επεκτείνουμε την χρήση ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας σε όλα τα προπτυχιακά μαθήματα.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω βελτίωσης του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, με βάση αναλυτικές εκθέσεις/ερωτηματολόγια από όλους τους διδάσκοντες, η επιτροπή προγράμματος σπουδών

επεξεργάζεται αλλαγές που θα συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός ακόμη πιο αποτελεσματικού ΠΠΣ. Η βασική κατεύθυνση των εν λόγω αναδιαρθρώσεων είναι: α) οι αναγκαίες αλλαγές στην κατανομή μαθημάτων στα εξάμηνα με την ακόμη πιο ακριβή συνάφεια της διδασκόμενης ύλης, και β) Η περισσότερο ισορροπημένη κατανομή του όγκου προσωπικής εργασίας των φοιτητών ανά εβδομάδα και ανά έτος.

3.2.1. Εξεταστικό σύστημα

Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με γραπτή ή προφορική εξέταση ή παρουσίαση σχεδιαστικού θέματος ή εργασίας ή συνδυασμό, σε όλα τα υποχρεωτικά και κατ' επιλογή μαθήματα.

3.2.2. Διεθνής Διάσταση του ΠΠΣ

Η διεθνής διάσταση των προπτυχιακών σπουδών αποδεικνύεται από τα παρακάτω:

- Η συμμετοχή και επιτυχία στο πρόγραμμα Villard είναι ενδεικτική της προσπάθειας που καταβάλλεται από το Τμήμα στη κατεύθυνση αυτή.
- Ο μεγάλος αριθμός συνεργασιών με σημαντικά Πανεπιστήμια της Ευρώπης στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus, όπως φαίνεται και στην παράγραφο 4.7, όπου καταγράφονται όλες οι συνεργασίες, δείχνει επίσης την συμβατότητα του Τμήματος με αντίστοιχα προγράμματα του εξωτερικού.
- Η συμμετοχή φοιτητών του Τμήματος σε μαθήματα που συνδιοργανώνονται με άλλα σημαντικά ακαδημαϊκά προγράμματα, και στα οποία συμμετέχουν φοιτητές και από Τμήματα κορυφαίων σε διεθνείς αξιολογήσεις Πανεπιστημίων όπως Harvard, Princeton κλπ.
- Τέλος το γεγονός ότι οι απόφοιτοι του Τμήματος γίνονται δεκτοί, και σε μεγάλα ποσοστά, σε μεταπτυχιακά προγράμματα διεθνούς κύρους Πανεπιστημίων της Ευρώπης και της Αμερικής.

3.3. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-19 λειτούργησε Διεπιστημονικό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) σε συνεργασία με το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, με τίτλο «*Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη, Αρχιτεκτονική*». Κατά το 2014-2015 έγινε προσαρμογή του ΔΜΠΣ στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τον εσωτερικό κανονισμό του καθενός από τα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια. Το νέο Προσχέδιο Υπουργικής Απόφασης, καθώς και το αναμορφωμένο Πρωτόκολλο Συνεργασίας κατετέθησαν στις Συγκλήτους των συνεργαζόμενων Πανεπιστημίων και εγκρίθηκαν εντός του 2014-2015.

3.3.1. Η αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας σε συνάρτηση με την απαίτηση εκ του νόμου, επανίδρυσης του Προγράμματος δεν επέτρεψαν την έγκαιρη επαναλειτουργία του ΠΜΣ κατά το ακαδ. έτος 2018-19. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) Τμήματος με τίτλο: «**Αρχιτεκτονική και Αστικός Σχεδιασμός**»

Το πρόγραμμα προτάθηκε προς τη Σύγκλητο και εγκρίθηκε από το Υπουργείο το 2003. Το πρόγραμμα λειτούργησε από το 2003 έως το 2006 δεχόμενο εννέα μεταπτυχιακούς φοιτητές. Το πρόγραμμα αυτό ολοκληρώθηκε επιτυχώς με ιδιαίτερο κόπο αλλά αποφασίστηκε η αναστολή λειτουργίας του. Είναι αναγκαία επομένως η συμβολή περισσότερων εξωτερικών διδασκόντων, πράγμα που δεν είναι εφικτό με τη συρρίκνωση της χρηματοδότησης.

Στο αναμορφωμένο πρόγραμμα προβλέπονται τέλη φοίτησης. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος έχει επίσης εγκριθεί από τη Σύγκλητο Ειδικής Σύθεσης του Πανεπιστημίου Πατρών και ο εσωτερικός κανονισμός από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η προκήρυξη του προγράμματος αναμένεται να γίνει τους προσεχείς μήνες.

3.3.2. Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με τίτλο: «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη, Αρχιτεκτονική»

<http://www.dpmsdiarch.uoa.gr>

Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- * Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
- * Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών.
- * Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών και το Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, οργανώνουν από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 διατμηματικό – διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) με θέμα «Διαχείριση Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική».

Σκοπός του ΔΠΜΣ είναι η εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών, προερχομένων από τις επιστημονικές περιοχές της αρχαιολογίας, της αρχιτεκτονικής και της πολιτισμικής τεχνολογίας, στην αντιμετώπιση θεμάτων σχεδιασμού, παρέμβασης και διαχείρισης του αρχαιολογικά και ιστορικά φορτισμένου χώρου σε ιστορικά κέντρα οικισμών και στον περίγυρό τους. Η σπουδή αυτή επιδιώκει παράλληλα την εμβάθυνση στην έρευνα κοινών προβλημάτων αρχαιολογίας και αρχιτεκτονικής. Το Πρόγραμμα είναι διετές πλήρους φοίτησης και περιλαμβάνει τις ακόλουθες τέσσερις βασικές συνιστώσες:

- μεταπτυχιακά μαθήματα
- θέματα σχεδιασμού
- διεπιστημονικό σεμινάριο
- μεταπτυχιακή εργασία

Το συντονισμό και τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος έχει το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα μαθήματα διεξάγονται στην Αθήνα και τα θέματα σχεδιασμού στην Αθήνα, την Πάτρα, τη Μυτιλήνη, τη Νάξο και σε άλλα κέντρα κατά τις ανάγκες του προγράμματος.

Μεταπτυχιακά μαθήματα

Ακολουθεί αναλυτική κατάσταση με όλα τα Μαθήματα του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών οργανωμένα σε ενότητες.

Ενότητα 1: Ιστορία και Θεωρία

- Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία της Αρχαιότητας
- Βυζαντινή, Μεσαιωνική και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία
- Πολιτισμική Επικοινωνία
- Ιστορία της νεότερης πόλης και της πολεοδομίας
- Θεωρία της Αρχιτεκτονικής και της Πολεοδομίας
- Θεωρία της Συντήρησης και Αποκατάστασης Μνημείων και Συνόλων
- Ειδικά θέματα Ιστορίας και Θεωρίας

Ενότητα 2: Μεθοδολογία και Τεχνικές

- Μέθοδοι αρχαιολογικής έρευνας σε αστικό και περιαστικό χώρο
- Αρχαιολογική διαχείριση μνημείων ιδιαίτερα σε αστικό και περιαστικό χώρο
- Συντήρηση και αποκατάσταση μνημείων
- Εφαρμογές Πληροφορικής για τη μελέτη και καταγραφή μνημείων
- Νέες Τεχνολογίες για την ερμηνεία και ανάδειξη μνημείων
- Γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών (GIS)
- Μέθοδοι των Κοινωνικών Επιστημών

Ενότητα 3: Πρακτική

- Νομικό πλαίσιο προστασίας της Πολιτισμικής Κληρονομιάς και Πολεοδομική νομοθεσία

- Διαχείριση του Αρχαιολογικού Έργου
- Λειτουργία μνημειακών χώρων
- Ειδικά θέματα πολιτισμικής τεχνολογίας
- Κοινωνιολογία του αστικού και περιαστικού χώρου
- Οικονομία του αστικού και περιαστικού χώρου
- Βιώσιμη και Αειφόρος Ανάπτυξη

Ακολουθούν δύο (2) αναλυτικοί Πίνακες με όλα τα Μαθήματα του ΔΠΜΣ ανά έτος.

ΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚ: "ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΗΜΕΙΩΝ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ, ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ"										
α.α	Μάθημα[1]	Κωδικός Μαθήματος	Όρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Περιλαμβανόμενες εργαστηριακές ή άσκησης[2]	Διδ. Μονάδες	Πρόσθετη Βιβλιογραφία[3] (Ναι/Όχι)	Σε ποσοστό αόριστο των σπουδών αντιστοιχεί (Ναι/Όχι)	Τυχόν προσπατούμενα μαθήματα[4]	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδ. Μέσων (Ναι/Όχι[5])
1	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		2		2	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
2	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		2		2	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
3	Αρχαιολογία, Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία της Αρχαίας		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
4	Βυζαντινή, Μεσαιωνική και Μεταβυζαντινή Αρχιτεκτονική και Πολεοδομία		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
5	Πράσιμη Επικοινωνία		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
6	Αρχαιολογική διερεύνηση μνημείων ιδιαίτερα σε αστικό και περιαστικό χώρο		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
7	Διαχείριση του Αρχαιολογικού Έργου		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
8	Κοινωνιολογία του αστικού και περιαστικού χώρου		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
9	Βιώσιμη και Αειφόρος Ανάπτυξη		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
10	Λειτουργία μνημειακών χώρων (Οικονομικές παράμετροι της διαχείρισης και ανάδειξης μνημείων σε αστικό και περιαστικό χώρο. Διάρθρωση συντήρησης)		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
11	Ειδικά θέματα πολιτισμικής τεχνολογίας		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
12	Μέθοδοι αρχαιολογικής έρευνας σε αστικό και περιαστικό χώρο συντήρηση και αποκατάσταση μνημείων		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
13	Ειδικά θέματα ιστορίας και θεωρίας του αστικού και περιαστικού χώρου		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
14	Ειδικά θέματα ιστορίας και θεωρίας του αστικού και περιαστικού χώρου		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
15	Ειδικά θέματα ιστορίας και θεωρίας του αστικού και περιαστικού χώρου		2		6	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
16	Θέμα Σχεδιασμού Ι		2		10	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
17	Θέμα Σχεδιασμού ΙΙ		2		10	Ναι		Όχι	Ναι	Ναι
Σ.Ο.Σ.[6]										

Πίνακας 5. Μαθήματα του ΔΠΜΣ ανά έτος

for ΠΜΣ "ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΜΗΧΗΜΟΝΟΓΡΑΦΙΑ, ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ"												
α.α.	Μαθήμα(τα)	Κωδικός μαθήματος	Ιεράρχηση [3]	Επίπεδο Οδηγού Σπουδών[4]	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτης (ονομαστικά & βαθμολογία)	Παραρτητικό (Π) Κοσμητορείο (Ε) Ειδικής Επιλογής (ΕΕ)	Συνολικός [1] Φροντιστήριο [9] Εργαστήριο [8]	Σε ποιο αξιωματικό Διεύθυνση [2] (Εκπ.-Ι.Κ.μ.)	Αριθμός φοιτητών που εισέρχονται στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που παύουν σπουδές στην κανονική ή επικουρική	Αξιολογήθηκαν από τους Φοιτητές [5]
1	ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε	Όμιλος Καθηγητές Μαρία Παναγιώτου-Επικούρη Καθηγήτρια Αλκίνοω Μπουγιούνη	Υ	Δ	ΧΕΜ	30	30	30	*
2	ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε	Όμιλος Καθηγητές Μαρία Παναγιώτου-Επικούρη Καθηγήτρια Αλκίνοω Μπουγιούνη	Υ	Δ	ΕΑΡ	22	21	21	*
3	Αρχιτεκτονική Αρχιτεκτονική και Πλάκα του Ακρωτηρίου		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Καθηγητής Π. Βολιδήτης-Καθηγητής Γ. Κουρής	Ε	Δ	ΧΕΜ	10	10	10	*
4	Εφαρμοσμένη Αρχιτεκτονική και Μεταβιβαστική Αρχιτεκτονική και Πλάκα του Ακρωτηρίου		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Όμιλος Καθηγητές Μαρία Παναγιώτου-Επικούρη Καθηγήτρια Σ. Μουρατίδου-Δα & Μουρατίδης	Ε	Δ	ΧΕΜ	6	5	3	*
5	Πλάκα του Ακρωτηρίου		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Καθηγήτρια Σοφία Δασκαλοπούλου	Ε	Δ	ΧΕΜ	13	13	13	*
6	Αρχιτεκτονική διαχείριση μηχανικών έργων σε αστικά και περιφερειακά		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Όμιλος Καθηγητές Β. Λαμπρινούδης	Ε	Δ	ΧΕΜ	16	16	16	*
7	Εφαρμοσμένη Αρχιτεκτονική		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Δρ. Π. Μοστροντινέλης	Ε	Δ	ΧΕΜ	19	19	19	*
8	Κανονισμοί του αστικού και περιφερειακού χώρου		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Καθηγήτρια Σοφία Δασκαλοπούλου	Ε	Δ	ΕΑΡ	1	1	1	*
9	Βασική και Απώροτος Ακρόαση		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Όμιλος Καθηγητές Γεωργία Σαββανού	Ε	Δ	ΧΕΜ	21	19	19	*
10	Ιστορία μηχανικών έργων (Οικονομικά πλαίσια της διαχείρισης και ανάθεσης μηχανικών σε αστικό και περιφερειακό χώρο, βασικές απαιτήσεις)		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Δρ. Π. Μοστροντινέλης	Ε	Δ	ΕΑΡ	10	10	10	*
11	Επίσημο σχέδιο τεχνικών σχεδίων		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Καθηγήτρια Σοφία Δασκαλοπούλου	Ε	Δ	ΕΑΡ	7	7	7	*
12	Μέθοδοι αρχιτεκτονικής έρευνας σε αστικό και περιφερειακό χώρο		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Όμιλος Καθηγητές Βασίλειος Λαμπρινούδης Καθηγήτρια Ελισάβετ Σπυριγιάννη-Μπουραϊά	Ε	Δ	ΕΑΡ	8	7	5	*
13	Ενότητα και αποκατάσταση μηχανικών		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Αναπληρωτής Καθηγητής Πέτρος Κουρμπιάνης	Ε	Δ	ΕΑΡ	13	13	13	*
14	Επίσημο σχέδιο Ιστορίας και Θεωρίας		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Δρ. Γιάννης Μουρατίδης	Ε	Δ	ΕΑΡ	8	8	8	*
15	Θεωρία της Ενότητας και Αποκατάσταση Μηχανικών και		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε-Ε	Καθηγητής Γεώργιος Περίστας	Ε	Δ	ΕΑΡ				*
16	Βάση Σχεδιασμού Ι		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε	Επικούρη Καθηγήτρια Σπυριγιάννη Μουρατίδου-Γαλιώτης Αικυονίου	Υ	Φ	ΧΕΜ	17	15	15	*
17	Βάση Σχεδιασμού ΙΙ		www.dpsdαια.αποθ.usa.gr	Ε	Καθηγητής Γεώργιος Περίστας Γαλιώτης Αικυονίου	Υ	Φ	ΕΑΡ	17	17	17	*

Πίνακας 6. Μαθήματα του ΔΠΜΣ ανά έτος

Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατριές (13) εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) εβδομάδες για εξετάσεις. Αν η διδασκαλία κάποιου μαθήματος ή σεμιναρίου διαρκέσει λιγότερο από έντεκα (11) εβδομάδες ή λιγότερο από τριάντα τρεις (33) συνολικά ώρες διδασκαλίας, το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε επαρκώς και οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι να το παρακολουθήσουν εκ νέου. Η παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του ΔΠΜΣ, η ενεργός συμμετοχή στις ερευνητικές δραστηριότητες του προγράμματος είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές.

Κριτική αποτίμηση του ΔΠΜΣ, της σχέσης του με τους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Βασικός στόχος της λειτουργίας του ΔΠΜΣ είναι η ανάπτυξη της έρευνας στους σχετικούς με το αντικείμενο του προγράμματος τομείς έρευνας. Η υπάρχουσα δομή και το περιεχόμενο των μαθημάτων του ΜΠΣ διασφαλίζει τόσο την προσφορά ενός ενιαίου βασικού κορμού επιμόρφωσης σε θεμελιώδη θέματα όσο και την περαιτέρω επιστημονική εξειδίκευση με βάση μαθήματα επιλογής που πραγματεύονται ειδικά θέματα που βρίσκονται στο κέντρο του διεθνούς ακαδημαϊκού διαλόγου. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τόσο μέσω της ποικιλίας τους και της διαφορετικότητας της θεωρητικής οπτικής τους, όσο και μέσω της ειδικότητάς τους, συνιστούν εν τω συνόλω ένα συνεκτικό και αλληλοσυμπληρωνόμενο όλον γενικής και εξειδικευμένης γνώσης που συμβάλλει στην ανάπτυξη του πνεύματος και στην απόκτηση ειδικών δεξιοτήτων των πτυχιούχων.

Το ΔΠΜΣ έχει δώσει τη δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με το ακαδημαϊκό ύψος και ήθος που αποπνέουν οι επιστημονικές συναντήσεις υψηλού κύρους.

Τέλος, έχει δώσει, μακροπρόθεσμα, τη δυνατότητα στο Τμήμα να παραγάγει νέα στελέχη/ερευνητές που συνδράμουν στην έρευνα των μελών ΔΕΠ.

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν πλήρη επίγνωση των παραπάνω ωφελειών και για αυτό το λόγο έχουν δεχθεί η διδασκαλία στο ΜΠΣ να πραγματοποιείται, κατά κανόνα, με υπέρβαση του επιβαλλόμενου από το νόμο αριθμού ωρών.

Εξεταστικό σύστημα

Το εξεταστικό σύστημα αναγράφεται αναλυτικά στο Κανονισμό του ΔΠΜΣ. Η εξέταση των μαθημάτων γίνεται κατά κανόνα με την εκπόνηση γραπτής εργασίας, σχεδιαστικού θέματος ή συνδυασμού των δύο. Η ολοκλήρωση του ΔΠΜΣ γίνεται με την συγγραφή της διπλωματικής εργασίας που κατατίθεται με το πέρας του δεύτερου έτους σπουδών σε τριμελή επιτροπή που ορίζεται με βάση απόφασης της ΓΣΕΣ. Η

υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται δημόσια κατόπιν ανακοίνωσης της ημέρας και τόπου της υποστήριξης. Οι εν λόγω τρόποι εξέτασης θεωρούνται οι πλέον δόκιμες μορφές για την εξέταση της κριτικής αφομοίωσης της διδακτέας ύλης και την καλλιέργεια των ερευνητικών και σχεδιαστικών δεξιοτήτων των φοιτητών, καθώς και για την διαφάνεια της αξιολόγησης.

Χρηματοδότηση

Η χρηματοδότηση του ΔΠΜΣ στηρίζεται στον Κρατικό προϋπολογισμό και στα διδάκτρα που καταβάλλουν οι φοιτητές. Πέρα από ελάχιστα έξοδα λειτουργίας, το υπόλοιπο μέρος του προϋπολογισμού, όπως αυτός εγκρίνεται από τη ΓΣΕΣ, κατανέμεται σχεδόν αποκλειστικά σε κάλυψη εξόδων μετακίνησης των διδασκόντων στο πρόγραμμα (μετακαλούμενων από το εξωτερικό κλπ).

Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών

Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλουν κάθε Μάιο τα δικαιολογητικά τους για το «Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Διαχείρισης Μνημείων: Αρχαιολογία, Πόλη και Αρχιτεκτονική». (Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ: <http://www.dpmsdiach.arch.uoa.gr>)

Για την παρακολούθηση του προγράμματος απαιτείται η καταβολή διδάκτρων, το ύψος των οποίων καθορίζεται κατ' έτος από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή του ΠΜΣ. «Σύμφωνα με την απόφαση της 36ης Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής στις 15 Ιουνίου 2012 τα διδάκτρα για την παρακολούθηση του μεταπτυχιακού προγράμματος καθορίζονται σε 600 ευρώ το χρόνο, τα οποία θα καταβληθούν σε δύο δόσεις. Η πρώτη με την εγγραφή στο ΠΜΣ και η δεύτερη με την έναρξη του 2ου εξαμήνου του. Η διαδικασία καταβολής των διδάκτρων για το ΠΜΣ διεξάγεται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Έρευνας του Πανεπιστημίου Αθηνών και δεν προβλέπεται η επιστροφή τους. Τα διδάκτρα χρησιμοποιούνται από το ΠΜΣ για τις πάσης φύσεως δαπάνες που απαιτούνται για την εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών - φοιτητριών και γενικά για τη λειτουργία του προγράμματος. Για τους εισαχθέντες το ακαδημαϊκό έτος 2014-15 ισχύει η προηγούμενη απόφαση σχετικά με τα διδάκτρα.

3.4. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Το Τμήμα παρέχει τη δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής και την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος. Προϋπόθεση για την εγγραφή στο διδακτορικό πρόγραμμα είναι η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου, σε σχετική περιοχή. Οι προϋποθέσεις για την εγγραφή στο πρόγραμμα διδακτορικού σπουδών και η διαδικασία απόκτησης του ΔΔ αναγράφονται αναλυτικά στον Κανονισμό Λειτουργίας.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδακτόρων, πέραν των τυπικών κριτηρίων, περιλαμβάνει διεξοδική συζήτηση στην ΓΣΕΣ όπου αποτιμάται η ποιότητα, η πρωτοτυπία και ο βαθμός συμβολής του προτεινόμενου ερευνητικού σχεδίου στην επιστημονική έρευνα.

Η διαδικασία εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, πέραν της συστηματικής παρακολούθησης της προόδου της από τον επιβλέποντα καθηγητή, ελέγχεται από τις ετήσιες εκθέσεις προόδου που υποβάλλει ο υποψήφιος διδάκτωρ στη τριμελή επιτροπή, η οποία τις αξιολογεί και οφείλει να καταθέσει το σχετικό πόρισμα στην Γραμματεία του Τμήματος, με κοινοποίηση στην Συνέλευση του Τμήματος.

Μέχρι σήμερα (2019) έχουν ολοκληρώσει την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής έξι (6) υποψήφιοι διδάκτορες, και στους οποίους απενεμήθη και ο τίτλος του διδάκτορος, ενώ σήμερα (Δεκέμβριος 2019) είναι εγγεγραμμένοι ως υποψήφιοι διδάκτορες άλλοι εννέα (9). Δείτε τον **Πίνακα 5** σελ. 70.

3.5. Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Στο Τμήμα λειτουργεί η «πρακτική άσκηση» με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ και παρέχει την δυνατότητα στους φοιτητές απόκτησης εμπειρίας πριν την ολοκλήρωση των σπουδών στο προπτυχιακό επίπεδο. Την υποστήριξη των φοιτητών έχει αναλάβει ο Πρόεδρος του Τμήματος (επιστημονικός συνεργάτης του έργου) και η Γραμματεία του Τμήματος.

4. Διδακτικό έργο

4.1. Ποιότητα της διδακτικής διαδικασίας

Το Τμήμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη διασφάλιση της ανώτερης δυνατής ποιότητας προσφερόμενου διδακτικού έργου. Για το λόγο αυτό, τα μέλη ΔΕΠ κατά κανόνα διδάσκουν μαθήματα που άπτονται του ερευνητικού τους αντικειμένου και των δεξιοτήτων τους. Επίσης, η επιλογή των συμβασιούχων διδασκόντων γίνεται με μεγάλη προσοχή και με αυστηρά κριτήρια διδακτικής και αριστείας. Την ίδια επιμέλεια έχει επιδείξει το Τμήμα και στις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων, σύμφωνα με το πρότυπο της ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών. Τα σχετικά ερωτηματολόγια έχουν διανεμηθεί και συμπληρωθεί από τους φοιτητές κατά τα τελευταία οκτώ(8) ακαδημαϊκά εξάμηνα συμπεριλαμβανομένων και των δύο εξαμήνων του 2018-19.

4.2. Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού και συνεργασία διδασκόντων - διδασκομένων

Η αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού, αν και κρίνοντας από τα ευρήματα της εσωτερικής αξιολόγησης κρίνεται πολύ ικανοποιητική, υπονομεύεται από δύο σοβαρά προβλήματα: τον μεγάλο διδακτικό φόρτο των μελών ΔΕΠ, και τον πολύ μεγάλο αριθμό φοιτητών.

Η ολιγομελής ομάδα των μελών ΔΕΠ συνεπάγεται και αυξημένο διδακτικό φόρτο. Κάθε μέλος ΔΕΠ αναλαμβάνει τουλάχιστον δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα ανά εξάμηνο (όπου οι ομάδες στα εργαστηριακά μαθήματα είναι ιδιαίτερα πολυπληθείς) και ένα (1) Μάθημα Επιλογής, καθώς και την επίβλεψη ερευνητικών και διπλωματικών εργασιών. Ο διδακτικός φόρτος υπερβαίνει κατά πολύ τον προβλεπόμενο.

Η πολύ μεγάλη αναλογία αριθμού φοιτητών ανά διδάσκοντα δυσχεραίνει σημαντικά την εξασφάλιση ικανοποιητικής ποιότητας στο διδακτικό έργο. Δεδομένου του κατ' εξοχήν εργαστηριακού χαρακτήρα της αρχιτεκτονικής διδασκαλίας, τον κορμό της οποίας αποτελούν τα μαθήματα αρχιτεκτονικού σχεδιασμού (εργαστηριακά), η κατάλληλη ποσοτική αντιστοιχία φοιτητών/διδασκόντων έχει άμεση συνέπεια στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Εξ' αιτίας του περιορισμένου αριθμού των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και των περικοπών σε συμβασιούχους διδάσκοντες, προκύπτει μια αυξανόμενα δυσανάλογη αριθμητική σχέση φοιτητών/διδασκόντων, η οποία κάνει πλέον εξαιρετικά δυσχερή την διδασκαλία της Αρχιτεκτονικής. Σύμφωνα με τις επιστημόνες του συνόλου των διδασκόντων του Τμήματος αυτή η παρατήρηση πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπ' όψη, ως ένας από τους κυριότερους δείκτες ποιοτικής διδασκαλίας στη αρχιτεκτονική, και πρέπει να ληφθούν δράσεις για την κατά το δυνατόν άμεση βελτίωση στο εγγύς μέλλον, σύμφωνα και με τις διεθνείς εκπαιδευτικές πρακτικές.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού προσωπικού βασίζεται κυρίως στα ερωτηματολόγια που έχουν συμπληρώσει οι φοιτητές για όλα τα μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα. Η διαδικασία έχει ολοκληρωθεί για το εαρινό εξάμηνο του 2018-19.

Ανάλυση και αποτίμηση των αποτελεσμάτων

Τα στοιχεία που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια της ΜΟΔΙΠ (που συμπληρώνουν οι φοιτητές) επιτρέπουν τις εξής παρατηρήσεις (με κλίμακα 0-5):

- ο μέσος όρος βαθμολογίας στις ερωτήσεις (1-7) για την παρακολούθηση, τη χρησιμότητα και το περιεχόμενο των μαθημάτων είναι **3.95** (μέγιστο 5).
- Ο μέσος όρος βαθμολογίας στις ερωτήσεις (8-14) σχετικά με τα συγγράμματα και τις σημειώσεις είναι **3.60** (μέγιστο 5).
- ο μέσος όρος βαθμολογίας στα ερωτήματα (15-28) που αφορούν τη διδασκαλία είναι **3.98** (μέγιστο 5), και
- ο μέσος όρος βαθμολογίας στα ερωτήματα (29-36) σχετικά με το βαθμό δυσκολίας και τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι **3.71** (μέγιστο 5).

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

Δυστυχώς, λόγω της καθιέρωσης του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου ο αριθμός των έγκυρων απαντήσεων είναι πολύ μικρός για κάθε μάθημα/διδάσκοντα. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπερβαίνει τα 5-8 έγκυρα ερωτηματολόγια (μέσος όρος 7 ερωτηματολόγια). Μόνο για το 15-17% των μαθημάτων συλλέγεται έγκυρο δείγμα άνω των 10 ερωτηματολογίων.

Η σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ των εξαμήνων δείχνει πως η απόδοση είναι σταθερή σε όλα τα κριτήρια. Η βαθμολογία 3.5 και άνω, αποδεικνύει το επίπεδο διδακτικής στο Τμήμα (Παράρτημα II).

Ειδικά για το ζήτημα της συνεργασίας των διδασκόντων με τους διδασκόμενους, οι απαντήσεις των φοιτητών είναι πολύ θετικές και συνήθως στο ανώτατο όριο, >3.9 (χαμηλότερη τιμή 2.88, υψηλότερη 4.96)

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των προηγούμενων ετών είναι στη διάθεση των διδασκόντων μαζί με τον Μ.Ο. του αντίστοιχου εξαμήνου, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζουν την επίδοση που αφορά κάθε ένα από τα μαθήματα τους για να μπορούν να τα λάβουν υπόψη τους για τη συνέχεια. Ακόμη ενημερώνονται οι διδάσκοντες για το μέσο εβδομαδιαίο φόρτο των μαθημάτων τους ώστε να εκτιμήσουν εάν χρειάζεται να τον αυξήσουν ή να τον ελαττώσουν.

4.3. Διάρθρωση και φυσιογνωμία της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Η εκπαιδευτική διαδικασία έχει ως εξής:

- Τα θεωρητικά μαθήματα γίνονται κατά κανόνα σ' ένα συνεχόμενο δίωρο η τετράωρο μία φορά την εβδομάδα, επί δεκατρείς (13) εβδομάδες κατ' ελάχιστο, και στα οποία αντιστοιχούν τέσσερις (4) διδακτικές μονάδες (π.μ.) Τέτοια μαθήματα είναι τα μαθήματα Ιστορίας, Θεωρίας, Αναπαράστασης, Δομικής Μηχανικής κ.α.
- Τα εργαστηριακά μαθήματα που βασίζονται ή και συμπληρώνονται από εργαστηριακές ασκήσεις είναι κατά κανόνα εξάωρα (ή και μεγαλύτερης διάρκειας), γίνονται σε ένα συνεχόμενο εξάωρο, μία φορά την εβδομάδα, επί δεκατρείς (13) εβδομάδες κατ' ελάχιστο, και στα οποία αντιστοιχούν σε έξι (6) έως δώδεκα (12) διδακτικές μονάδες. Τέτοια είναι τα μαθήματα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού, Αστικού Σχεδιασμού, Εικαστικών, Οικοδομικής και Αειφορικού Σχεδιασμού.
- Τα υποχρεωτικά θεωρητικά μαθήματα ολοκληρώνονται, κατά κανόνα, με γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου, η με συνδυασμό γραπτών εξετάσεων και εργασίας/εργασιών που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Τα μαθήματα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού ολοκληρώνονται, κατά κανόνα, σε δύο φάσεις, μία ενδιάμεση παράδοση/παρουσίαση εργασιών στο μέσον του εξαμήνου και μία τελική παράδοση/παρουσίαση εργασιών στο τέλος του εξαμήνου. Τα εργαστηριακά μαθήματα έξι (6), η οκτώ (8) διδακτικών μονάδων ολοκληρώνονται

με συνδυασμό γραπτών εξετάσεων και σχεδιαστικών και λοιπών εργασιών που εκπονούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου

Μέρος της διδακτικής διαδικασίας αποτελούν οι ώρες συνεργασίας μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, οι οποίες είναι απαραίτητες τόσο στα εργαστηριακά μαθήματα, όσο και στα μαθήματα κατεύθυνσης του τετάρτου και πέμπτου έτους και στις ερευνητικές και διπλωματικές εργασίες, στις οποίες αποδίδει το τμήμα ιδιαίτερη σημασία. Μεγάλος αριθμός μαθημάτων, και πιο συγκεκριμένα τα μαθήματα επιλογής εξετάζονται με γραπτές ή σχεδιαστικές εργασίες που εκπονούν οι φοιτητές. Στους στόχους του Τμήματος είναι η ενίσχυση των γραπτών εργασιών στη διδακτική διαδικασία και ιδιαίτερα με την ερευνητική εργασία (και συνοδευτική δημόσια διάλεξη) η οποία αποτελεί ουσιαστική εμβάθυνση στο αντικείμενο των αρχιτεκτονικών σπουδών.

Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

Η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές μέσα από την Ψηφιακή Γραμματεία, τον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος τους διανέμεται κατά την εγγραφή τους (έντυπα ή σε ηλεκτρονική μορφή) και αναρτάται στον ιστότοπο του Τμήματος, και την ψηφιακή πλατφόρμα E-Class. Όσον αφορά στα μαθήματα επιλογής, δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να παρακολουθήσουν αρχικά, επί μία εβδομάδα, όσα μαθήματα προσφέρονται, ώστε να επιλέξουν στη συνέχεια εκείνα που επιθυμούν.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα γνωστοποιείται με ανάρτηση στον ιστότοπο του Τμήματος, στο χώρο της Γραμματείας και στους χώρους των σχεδιαστηρίων. Λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε το ωρολόγιο πρόγραμμα να μην έχει μεγάλα κενά μεταξύ μαθημάτων. Αντίθετα, εκ των πραγμάτων, λόγω της εργαστηριακής φύσης της πλειοψηφίας των μαθημάτων, συχνά επιβάλλει πολλές συνεχόμενες ώρες διδασκαλίας. Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται με αυστηρότητα. Σε περιπτώσεις απώλειας μαθημάτων (λόγω αργιών, ασθένειας κτλ.), γίνονται αναπληρώσεις ώστε να συμπληρώνονται οι απαραίτητες διδακτικές εβδομάδες. Καταβάλλεται προσπάθεια ώστε τα υποχρεωτικά μαθήματα, ακόμα και αυτά διαφορετικών ετών, να μην συμπίπτουν χρονικά, ώστε να μπορούν να τα παρακολουθούν και φοιτητές που τα οφείλουν από προηγούμενο έτος.

Γενικά ο μέσος όρος παρακολούθησης των μαθημάτων, είναι πολύ υψηλός. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των φοιτητών του 2018-19 που αξιολόγησαν τα μαθήματα, ο δείκτης παρακολούθησης των μαθημάτων είναι 4.62. Ο Πίνακας 6 αποτυπώνει την κατανομή βαθμολογίας των αποφοίτων και τα έτη που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου. Τα επόμενα στοιχεία (πιν. 7) δείχνουν ότι μόνο ένα σχετικά μικρό ποσοστό των φοιτητών και των φοιτητριών του Τμήματος, γύρω στο 5%, αποφοιτούν στον ελάχιστο χρόνο φοίτησης, δηλαδή στα πέντε (5) έτη. Ένα ποσοστό 29% αποφοιτά στα 6 έτη. Το υψηλότερο ποσοστό (57%), αποφοιτά στα 7 (34%) και στα 8 (23%) έτη σπουδών, ενώ ένα ποσοστό 5% περίπου, αποφοιτά στα 9 έτη. Υφίσταται και ένα πολύ μικρό ποσοστό που αποφοιτά στα δέκα χρόνια και πλέον (4%). Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των νεοεισερχόμενων φοιτητών είχε αρχικά ως πρώτη επιλογή της το Τμήμα εξηγεί τα στοιχεία που αφορούν στο μέσο βαθμό πτυχίου για όλα τα έτη ο οποίος είναι υψηλός, παρότι ο συνολικός χρόνος φοίτησης για την πλειοψηφία των φοιτητών ξεπερνά, όπως ήδη ανεφέρθη, τα 5 έτη. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 6, το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών και φοιτητριών (75,26%) αποφοιτά με βαθμό πτυχίου που κυμαίνεται από το 7.0 έως το 8.4 («λίαν καλώς»), ενώ το 23,71% των φοιτητών/τριών αποφοιτά με βαθμό πτυχίου από 8.5-10 («άριστα»). Συνολικά το 98,97% των φοιτητών αποφοίτησαν με βαθμό πτυχίου άνω του 7.0.

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτηθέντων	Κατηγορία βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτηθέντων)								Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων) (ηχ. 8/75)
		5,0-5,9		6,0-6,9		7,0-8,4		8,5-10,0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2013-2014	64	0	0%	1	1,56%	47	73,44%	16	25%	8,05
2014-2015	95	0	0%	8	8,10%	74	73,31%	16	15,33%	7,88
2015-2016	89	1	1,12%	4	4,49%	64	71,91%	20	22,47%	7,60
2016-2017	84	0	0%	3	3,57%	56	66,67%	25	29,76%	8,10
2017-2018	71	0	0%	2	2,82%	50	70,42%	19	26,76%	8,00
2018-2019	97	0	0%	1	1,05%	75	73,26%	21	21,71%	8,15
Σύνολο	503	1		19		364		119		

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτηθέντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Ο αριθμός των αποφοίτων του Τμήματος από το ακαδημαϊκό έτος 2011-12 έως και το έτος αναφοράς, καθώς και η κατανομή της βαθμολογίας και ο μέσος βαθμός πτυχίου παρουσιάζονται στους παρακάτω

πίνακες (Πίνακας 7).

Έτος	Αποφοιτήσεις Διάρκειες Σπουδών (σε έτη)								Δεν έχουν αποφοιτήσει [2]	Σύνολο
	Διάρκεια Σπουδών Κ (Κανονική) [σε έτη] [1]	Διάρκεια Σπουδών Κ+1	Διάρκεια Σπουδών Κ+2	Διάρκεια Σπουδών Κ+3	Διάρκεια Σπουδών Κ+4	Διάρκεια Σπουδών Κ+5	Διάρκεια Σπουδών Κ+6	Διάρκεια Σπουδών πέρα Κ+6		
2013- 2014	22	17	10	3	1	2	5	4		64
2014- 2015	3	23	43	8	8	2	1	8	352	450
2015- 2016	0	29	28	19	6	2	1	4	254	343
2016- 2017	3	21	37	15	3	2	1	2	313	397
2017- 2018	6	21	28	8	2	1	3	2	301	372
2018- 2019	5	28	33	22	5	1	1	2	743	840

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκειας σπουδών

- Όπου Κ = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε Κ=4 έτη, Κ+1=5 έτη, Κ+2=6 έτη,...., Κ+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) 15, 5, 4, κ.ο.κ.= Αναγράφονται οι αντίστοιχοι αριθμοί των εγγεγραμμένων επί πτυχίου φοιτητών του 2011-12 (όπου 15=μόνο στο 1ο πτυχίο, 5= μόνο στο 2ο πτυχίο, 4= μόνο στο 3ο πτυχίο κλπ), οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) συμπεριλαμβανομένης της επαναληπτικής εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2011).
- Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχιούχοι) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190= Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών και επί πτυχίω φοιτητών του ακαδ. έτους 2011-12 που δεν αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12.
- Σύνολο: Αναγράφεται το άθροισμα όλων των πτυχιούχων και των εν δυνάμει πτυχιούχων του έτους αυτού (δηλαδή, το άθροισμα όλων των στηλών Κ, Κ+1, Κ+2,.....,Δεν έχουν αποφοιτήσει)

Όπως είναι εμφανές από τον Πίνακα 7 υπάρχει απόκλιση μεταξύ του αριθμού νεοεισερχομένων φοιτητών και αποφοίτων, αν και είναι γεγονός ότι ο χρόνος αποφοίτησης είναι γενικά μεγαλύτερος από τα 5 έτη. Τα τελευταία έτη αποφοιτούν λιγότεροι φοιτητές από παλιότερα.

Τα παραπάνω στοιχεία θα ήταν σωστό να ερμηνευθούν λαμβάνοντας υπ' όψη ότι ο μέσος όρος της βαθμολογίας των αποφοίτων είναι σημαντικά υψηλότερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο φοιτητών σε άλλα Τμήματα Πολυτεχνικών Σχολών. Αυτό σημαίνει ότι λόγω του ενδιαφέροντος που υπάρχει για το αντικείμενο τους, οι σπουδαστές αποφασίζουν να επενδύσουν σημαντικό χρόνο στην εκπόνηση της ερευνητικής και διπλωματικής τους εργασίας προκειμένου να επιτύχουν καλύτερα, συνήθως άριστα, αποτελέσματα.

Το Τμήμα προσπαθεί να διατηρήσει όσο το δυνατόν πιο υψηλό γίνεται το επίπεδο των σπουδών και, συνεπώς και τις απαιτήσεις, τόσο ως προς την αρχιτεκτονική έρευνα όσο και ως προς την ολοκληρωμένη εκπόνηση μελετών κατά το τελευταίο έτος της φοίτησης τους. Έτσι, δίνεται μεγάλη σημασία στην εκπόνηση της ερευνητικής και διπλωματικής εργασίας των φοιτητών και αυτό εξηγεί εν πολλοίς την υπέρβαση του αριθμού των κανονικών ετών σπουδών - η πλειοψηφία των φοιτητών ολοκληρώνει τις σπουδές στα 6-7 έτη. (Πίνακας 7)

Παρόλα αυτά, το Τμήμα κατανοεί ότι οι παραπάνω πίνακες είναι ενδεικτικοί μιας πραγματικής κατάστασης, γι' αυτό και βρίσκεται σε μία συνεχή διαδικασία βελτίωσης του Προγράμματος Σπουδών ώστε να επιλύει συνεχώς τα όποια προβλήματα προκύπτουν.

Ποσοστά συμμετοχής & επιτυχίας στις εξετάσεις και ποσοστά παρακολούθησης

Από τα στοιχεία που προκύπτουν από τις απαντήσεις των φοιτητών στα ερωτηματολόγια της ΜΟΔΙΠ μπορεί να αναφερθεί πως η συμμετοχή στα μαθήματα στο σύνολο τους είναι αρκετά σημαντική για τους φοιτητές.

Με βάση τα μαθήματα τα οποία προσφέρθηκαν από τους διδάσκοντες του Τμήματος και για τα οποία υπάρχουν πλήρη στοιχεία (εγγραφών, συμμετοχής στις εξετάσεις, βαθμολογία και αξιολόγηση φοιτητών) προκύπτει ότι το ποσοστό των φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις λαμβάνοντας υπόψη τις αιτήσεις δηλώσεων μαθημάτων ανά εξάμηνο είναι μεγάλο (άνω του 80%). Σημειώνεται ότι, ο αριθμός συμμετεχόντων στις εξετάσεις συμπεριλαμβάνει τους συμμετέχοντες και στις δύο εξεταστικές περιόδους (κανονική και επαναληπτική εξέταση Σεπτεμβρίου. Η συμμετοχή των φοιτητών/τριων στις εξετάσεις σε

σχέση με τον αριθμό αυτών που λαμβάνουν προβιβάσιμο βαθμό είναι επίσης αρκετά υψηλός (ποσοστό >80%)

Εκπαιδευτικά βοηθήματα και εγχειρίδια

Πέρα από τη προσεγμένη επιλογή των εκπαιδευτικών βοηθημάτων το Τμήμα έχει προβεί και στη σύνταξη εγχειριδίων κατάλληλων για τους φοιτητές σε περιπτώσεις έλλειψης αντίστοιχων βιβλίων στην ελληνική βιβλιογραφία. Προς αυτήν την κατεύθυνση, στα πλαίσια των παραδόσεων των μαθημάτων, οι διδάσκοντες έχουν μεταφράσει ολόκληρα βιβλία ή αποσπάσματα ξενόγλωσσων βιβλίων και συγγράψει αναλυτικές και επιστημονικά άριστες «Πανεπιστημιακές Σημειώσεις». Για τη βοήθεια των φοιτητών, στη βιβλιοθήκη του Τμήματος υπάρχουν πολλαπλά αντίγραφα βοηθημάτων που είναι δύσκολο να διατεθούν συνήθως λόγω κόστους, ενώ παράλληλα διαθέτει μεγάλο αριθμό βιβλίων, περιοδικών και συλλογών που δεν είναι δυνατό να χορηγούνται στους φοιτητές λόγω υψηλού κόστους ή/και σπάνιας εξεύρεσης.

4.4. Διαθέσιμα μέσα και υποδομές

Τα διαθέσιμα μέσα και οι υποδομές μπορούν να χωρισθούν σε τρεις ενότητες:

Κτηριακές

Λεπτομερής αναφορά στις κτηριακές υποδομές και στη κατάσταση τους παρέχεται στην παράγραφο 7.5. Έχει διαπιστωθεί και καταγραφεί πλήθος σημαντικών προβλημάτων όσον αφορά την επάρκεια των χώρων, καθώς και την κατάστασή τους (εκτεταμένες φθορές, ελλιπής θέρμανση και ασφάλεια, προβληματική διασπορά).

Βιβλιοθήκη

Πιο αναλυτικά στην παράγραφο 7.3. Το Τμήμα επενδύει μεγάλο μέρος του ετήσιου προϋπολογισμού του αλλά και των πιστώσεων του ΤΣΜΕΔΕ στην αγορά βιβλίων. Έχει, λοιπόν, εξασφαλίσει επαρκή αριθμό βιβλίων για τις ανάγκες των φοιτητών ενώ πολλά βιβλία διατίθενται σε πολλά αντίτυπα. Επειδή βέβαια ορισμένες ερευνητικές περιοχές δεν καλύπτονται επαρκώς, τα μέλη ΔΕΠ έχουν πάντα τη δυνατότητα να προτείνουν την αγορά εξειδικευμένων βιβλίων. Το Τμήμα δέχθηκε, επίσης, και κατά το 2018-19, όπως και σε προηγούμενα έτη, σημαντικές δωρεές βιβλίων που εξασφαλίζουν στη βιβλιοθήκη μεγάλο αριθμό παλαιών εκδόσεων και δυσέυρετων βιβλίων.

Ηλεκτρονικές Υποδομές

Πιο αναλυτικά στην παράγραφο 7.4. Το Τμήμα διαθέτει πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων, ηλεκτρονικών περιοδικών κτλ. μέσω της ΒΥΠ. Προβλήματα δημιουργούνται ωστόσο, όταν το Υπουργείο δεν καλύπτει τις οικονομικές ανάγκες της ΒΥΠ και διακόπτεται ή μειώνεται η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Ο προϋπολογισμός του Τμήματος εκ των πραγμάτων μόνον εν μέρει μπορεί να καλύψει τέτοιες δαπάνες. Άλλες σημαντικές ψηφιακές υποδομές του Τμήματος είναι ο ιστότοπος, και η ψηφιακή πλατφόρμα E-Class στις οποίες γίνεται αναφορά στην επόμενη παράγραφο.

4.5. Αξιοποίηση τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών

Το Τμήμα επενδύει στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Εκτός από τις ουσιαστικές και σύγχρονες υποδομές ΤΠΕ που το Τμήμα διαθέτει, έμφαση δίνεται και στην πρόσβαση σε ψηφιακό ερευνητικό και εκπαιδευτικό υλικό.

Όσον αφορά στην επικοινωνία με τους φοιτητές, αυτοί έχουν πρόσβαση μέσω του ιστότοπου του Τμήματος (<http://www.arch.upatras.gr/>) σε όλες τις ανακοινώσεις, στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων του Τμήματος, στο πρόγραμμα σπουδών, και γενικότερα σε κάθε πληροφορία που αφορά τις δραστηριότητες και το έργο που επιτελείται στο τμήμα.

Από εκπαιδευτική άποψη, θεωρούμε σημαντική την ανάπτυξη της υπηρεσίας "ηλεκτρονική τάξη" E-Class (πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης) του Πανεπιστημίου Πατρών (<http://eclass.upatras.gr/>) λειτουργία που έχει βρει ιδιαίτερη ανταπόκριση από τους φοιτητές και τους διδάσκοντες. Εδώ αναρτώνται ανακοινώσεις, υλικό προς μελέτη, εργασίες φοιτητών, σημειώσεις των διδασκόντων και των φοιτητών και λοιπό εκπαιδευτικό υλικό. Στην παρούσα στιγμή (Δεκέμβριος 2018), βρίσκονται αναρτημένα 116 προπτυχιακά μαθήματα, και διαθέτουν, στην πλειονότητά τους, πλούσιο υλικό. Ο πλήρης πίνακας αυτών των μαθημάτων βρίσκεται στη διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=41>

Λόγω της εντατικής χρήσης του E-Class ο προηγούμενος κατάλογος περιλαμβάνει και μαθήματα τα οποία πλέον δεν διδάσκονται και εκκρεμεί να γίνει η επικαιροποίηση και το «ξεκαθάρισμα» των προσφερόμενων μαθημάτων.

Σημαντική υποδομή του Τμήματος, που κάνει χρήση των ΤΠΕ, αποτελεί και η Ψηφιακή Γραμματεία (<https://progress.upatras.gr/iri/portal>). Η ψηφιακή Γραμματεία αποτελεί εφαρμογή διαχείρισης της

βαθμολογίας της επίδοσης των φοιτητών και έχει οδηγήσει στην σχεδόν απαρέγκλιτη εφαρμογή του Κανονισμού Σπουδών. Έχει, παράλληλα, βοηθήσει τους φοιτητές να οργανώσουν καλύτερα τις σπουδές τους.

Ακόμη το Τμήμα είναι από τα πρώτα που έχουν ενταχθεί στην εφαρμογή του Ψηφιακού Άλματος (<http://alma.upatras.gr/>) που προσφέρει ενιαία ψηφιακή πλατφόρμα για όλο το Πανεπιστήμιο, ενώ ήδη συμμετέχει και στο ιδρυματικό πρόγραμμα «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα» που στοχεύει στην αναβάθμιση της πλατφόρμας E-Class (<https://eclass.upatras.gr/>) και στον εμπλουτισμό της με επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό (ψηφιακό video, ψηφιακά εκπαιδευτικά βοηθήματα, κλπ.)

4.6. Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα

Το Τμήμα έχει εκτιμήσει ότι η διδασκαλία στα πλαίσια του ΠΠΣ δεν πρέπει να καθορίζεται από τα τρέχοντα ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ στο μέτρο που αυτό θα οδηγούσε σε διδασκαλία πολύ εξειδικευμένων αντικειμένων. Αυτό δεν είναι ασύμβατο με την ιδέα ότι τα μέλη ΔΕΠ πρέπει να διδάσκουν θεματικές με τις οποίες είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένοι/ες, δηλαδή με τις οποίες έχουν ασχοληθεί ερευνητικά.

Παρόλα αυτά στα μαθήματα επιλογής και κατεύθυνσης η διδασκαλία είναι πολύ πιο στενά συνδεδεμένη με την τρέχουσα ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ, γεγονός που δίνει ιδιαίτερη δυναμική και εμπάθουση στα μαθήματα και τα καθιστά πολύ πιο ενδιαφέροντα τόσο για τους διδάσκοντες όσο και για τους φοιτητές. Προφανώς, το ίδιο ισχύει και με τη διδασκαλία των μαθημάτων στα πλαίσια του ΠΜΣ του Τμήματος καθώς και του Μεταπτυχιακού Διατμηματικού προγράμματος (ΔΠΜΣ, δείτε σε παράγραφο 3.3.2).

Διοργάνωση ημερίδων, διαλέξεων/ Εργαστηρίων (Workshops), εκθέσεων.

Επικοινωνική στο διδακτικό έργο και το ερευνητικό έργο στο τμήμα είναι και η συχνή συμμετοχή διακεκριμένων προσωπικοτήτων της σύγχρονης αρχιτεκτονικής, καλλιτεχνών, ιστορικών, ανθρωπολόγων φιλοσόφων κ.α. στις εκδηλώσεις του Τμήματος, σε επιστημονικές συναντήσεις και ημερίδες.

Στο πλαίσιο αυτό προσκλήθηκαν κατά το 2018-19 από το Τμήμα μας για να συμμετέχουν στο ΠΠΣ σημαντικοί Έλληνες και ξένοι αρχιτέκτονες, επιστήμονες, και καλλιτέχνες. Συνολικά κατά το 2018-19 πραγματοποιήθηκαν εννέα (9) διαλέξεις. Αναλυτικά στοιχεία υπάρχουν στον ιστότοπο του τμήματος <http://www.arch.upatras.gr/#/activities/lectures/>.

4.7. Συνεργασία με εκπαιδευτικά κέντρα, κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών

Το Τμήμα θεωρεί ότι έχει επιτύχει ιδιαίτερα σημαντικές επιδόσεις στο ζήτημα της κινητικότητας, τουλάχιστον. Αυτό έχει επιτευχθεί με δύο τρόπους:

A. Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus

Κατά το 2018-19 (και μετά) υπήρχαν σε ισχύ οι παρακάτω 34 Δι-Ιδρυματικές Συμφωνίες (Bilateral Agreements) μεταξύ του Τμήματος Αρχιτεκτόνων και αντίστοιχων τμημάτων πανεπιστημίων της Ευρώπης:

Αυστρία:	Technische Universitat Wien
Βέλγιο:	Institut Supérieur d'Architecture Victor Horta
Γαλλία:	Ecole Nationale supérieure d' Architecture de Clermont – Ferrand
Γερμανία:	Karlsruhe University of Applied Sciences TU Dortmund University Biberach University of Applied Sciences Bauhaus Universität Weimar Technische Universität Berlin
Ισπανία:	Universidad de Castilla-La-Mancha / Campus de Toledo Universidad Politecnica de Cartagena University of Alfonso X el Sabio Universidad de Castilla – La Mancha
Ιταλία:	Universita degli studi di Genova

	Universita degli studi della campania "Luigi Vanvitelli"
	Univerista degli studi di Napoli Federico II
	Politecnico di Milano
	Polytecnic School of Napoli
	Università degli Studi di Firenze
	Università degli Studi "G. d' Annunzio" Chieti
	University of Camerino
	Università Politecnica delle Marche – UNIVPM
Κύπρος:	University of Cyprus
	Frederick University
Λιθουανία:	Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas
Ολλανδία:	Hogeschool Rotterdam/Rotterdam University
Πολωνία:	Technical University of Lodz
	Bialystok University of Technology
	Politechnika Wroclawska
Πορτογαλία:	Universidade Lusofona de Humanidades e Tecnologias
	University of Coimbra
	University of Minho in Guimares
Τουρκία:	Suleyman Demirel University
	Nisasntasi Universitesi
	TED University

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό συμμετοχής των φοιτητών είναι πολύ υψηλό παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα από τα παραπάνω πανεπιστήμια δεν έχουν αγγλόφωνα προγράμματα και οι περισσότεροι φοιτητές δεν γνωρίζουν τις αντίστοιχες εθνικές γλώσσες. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 χορηγήθηκαν τριάντα πέντε (35) υποτροφίες για φοιτητές Erasmus. Ενδεικτικό της σημασίας που αποδίδει το Τμήμα στο πρόγραμμα Erasmus είναι η διαθεσιμότητα των διδασκόντων να προσφέρουν ατομικά μαθήματα στα αγγλικά (στα γαλλικά και στα γερμανικά) σε όσους ξένους φοιτητές έρχονται στο Τμήμα μας. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως ο μέσος όρος θέσεων που δίνονται στα άλλα τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών με αριθμό φοιτητών πολύ μεγαλύτερο από αυτόν του Πανεπιστημίου Πατρών είναι οκτώ (8).

Ακόμη το Τμήμα μας έχει συνάψει συνεργασίες με Πανεπιστήμια της Νότιας Κορέας και Αργεντινής στα πλαίσια του προγράμματος **Erasmus Mundus**. Επιπλέον το Τμήμα συμμετέχει και στο πρόγραμμα ERASMUS Placement.

			2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοιτούν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού			0					
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	31	21	40	20	20	16	148
		Άλλα							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	10	14	16	32	9	6	67
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διδάξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού			1					1
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών						2	2
		Άλλα						2	2
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που διδάξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών							
		Άλλα							
Σύνολο		41	35	56	52	29	28	220	

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

B. Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Villard / Διεθνές Περιοδεύον Σεμινάριο Σχεδιασμού

Πολύ σημαντική ήταν και η συμμετοχή του Τμήματος στο Διεθνές Περιοδεύον Σεμινάριο Σχεδιασμού Villard 16, ήδη για ενδέκατη συνεχή χρονιά. Το ομώνυμο εργαστήριο Αστικού και Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού (12 ECTS) έχει ετήσια διάρκεια και συγκεντρώνει κατ' έτος 10-15 σχολές αρχιτεκτονικής από την Ιταλία, την Ελλάδα, τη Γαλλία και άλλες χώρες. Στα πλαίσια του προγράμματος πραγματοποιούνται 4-5 τριήμερες ή τετραήμερες συναντήσεις ανά ακαδημαϊκό έτος σε αντίστοιχες έδρες σχολών, κατά την διάρκεια των οποίων πραγματοποιούνται διαλέξεις, επιτόπιες επισκέψεις και διορθώσεις θεμάτων σχεδιασμού. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν άνω των 120 φοιτητών και περί τους 15 διδάσκοντες. Πρέπει να τονιστεί ότι υπάρχει πολυετής πλέον παράδοση διακρίσεων του Τμήματος στα πλαίσια του προγράμματος Villard.

Γ. Λοιπά Προγράμματα και Συνεργασίες Εξωτερικού

Φοιτητές και καθηγητές του Τμήματος συμμετείχαν σε workshops στα πλαίσια ευρωπαϊκών διεθνών συνεργασιών που διοργανώνουν ιδρύματα του εξωτερικού με τη βοήθεια και επίβλεψη μελών ΔΕΠ εντός Ελλάδος ή στο εξωτερικό.

Δ. Διδασκαλία σε Πανεπιστήμια του Εξωτερικού ως Επισκέπτες Καθηγητές -

E. Εκπαιδευτικές Εκδρομές και Επισκέψεις σε Ιδρύματα του Εξωτερικού

Τέλος, στα πλαίσια θεσμοποιημένων εκπαιδευτικών εκδρομών σε χώρες του εξωτερικού συνήθως επιδιώκεται η επαφή και γνωριμία των φοιτητών του Τμήματος μας με το πρόγραμμα σπουδών στα ιδρύματα αυτά.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Προαγωγή της έρευνας

Βασική προτεραιότητα του Τμήματος σε σχέση με την προαγωγή της έρευνας είναι η ανάδειξή του σε μοχλό για την ανάπτυξη και ενδυνάμωση της αρχιτεκτονικής έρευνας στην Ελλάδα παράλληλα με την συμμετοχή του στη διεθνή κοινότητα ώστε να αποτελέσει ένα πόλο σύνδεσης της αρχιτεκτονικής ακαδημαϊκής δραστηριότητας στην Ελλάδα με διεθνή, Ευρωπαϊκά ή άλλα, ακαδημαϊκά ιδρύματα. Αυτό γίνεται με:

- τη συμμετοχή σε επιδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα (ανταγωνιστικά ή μη) μελών ΔΕΠ του Τμήματος, όπως Καραθοδωρής, ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ, ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, κ.α.
- την ανάδειξη του Τμήματος σε φορέα διοργάνωσης διεθνών συνεδρίων και επιστημονικών συναντήσεων.
- την ανάδειξη του έργου των μελών ΔΕΠ σε δημοσιεύσεις στον έγκυρο αρχιτεκτονικό και επιστημονικό τύπο, σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και σε εκθέσεις.
- τη διεθνή παρουσία των μελών ΔΕΠ, μέσω της συμμετοχής τους σε διεθνείς επιτροπές, συνέδρια καθώς και με τη δημοσίευση βιβλίων και άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά υψηλού κύρους.

Η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε διεθνείς συλλογικούς τόμους, σε τόμους/αφιέρωματα διεθνών περιοδικών και σε σχετικές αρχιτεκτονικές εκθέσεις είναι ενδεικτική των παραπάνω.

Παρά τις δυσκολίες λόγω του μικρού αριθμού μελών ΔΕΠ, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με δυσανάλογα αυξημένα διδακτικά και διοικητικά καθήκοντα, το Τμήμα και τα μέλη του έχουν να επιδείξουν σημαντική παρουσία στην έρευνα και τα αρχιτεκτονικά δρώμενα της χώρας αλλά και διεθνώς. Η παρουσία αυτή είναι πολυσχιδής και αφορά πολύπλευρες κατευθύνσεις της αρχιτεκτονικής θεωρίας και πράξης, που περιλαμβάνουν:

- ολόκληρο το φάσμα της αρχιτεκτονικής σύνθεσης από την αστική και την κτηριακή κλίμακα μέχρι την αρχιτεκτονική τοπίου, τους εσωτερικούς χώρους και τον βιομηχανικό σχεδιασμό, την ιστορία και τη θεωρία της αρχιτεκτονικής, πολεοδομίας, χωροταξίας,
- την θεωρία και τεχνολογία αποκατάστασης κτηρίων και μνημειακών συνόλων,
- την ανάπτυξη δομικών συστημάτων και αρχιτεκτονικής τεχνολογίας γενικότερα,
- την ανάπτυξη και εφαρμογή των σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών στον σχεδιασμό και την κατασκευή,
- τον βιοκλιματικό και αειφορικό σχεδιασμό,
- την εικαστική προσέγγιση σε σχέση με την αρχιτεκτονική και την πόλη.

Συνολικά θα λέγαμε ότι βασική κατεύθυνση παραγωγής ερευνητικού έργου είναι η έρευνα μέσω του σχεδιασμού ("research through design"), διαδικασία που χαρακτηρίζει την πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Πρωτοτυπία της έρευνας

Όσον αφορά στη συμβολή του Τμήματος στα Ελληνικά δρώμενα, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες εντός της Ελληνικής αλλά και της διεθνούς αρχιτεκτονικής κοινότητας και την έχουν εμπλουτίσει με πολλούς και ποικίλους τρόπους. Ιδιαίτερα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διετέλεσαν ως μέλη των συντακτικών ομάδων των πλέον έγκριτων εντύπων αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα (Αρχιτεκτονικά Θέματα, Θέματα Χώρου + Τεχνών, Δομές, κ.ά.) και είχαν σημαντική συνεισφορά στην Ελληνική Αρχιτεκτονική βιβλιογραφία.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, το 2016-19, εστίασαν την έρευνά τους στις εξής περιοχές:

- Σύγχρονη Ελληνική Αρχιτεκτονική και η θέση της στην Διεθνή Σκηνή,
- Αστικές παρεμβάσεις στα Ελληνικά Μητροπολιτικά Κέντρα,
- Ιστορία και Κριτική της αρχιτεκτονικής θεωρίας και πράξης,
- Αποκαταστάσεις Κλασικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Ναών και παραδοσιακών οικισμών,
- Καινοτόμα συστήματα αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας (ελαφρές κατασκευές, συστήματα

οικολογικής δόμησης, καινοτόμες Ψηφιακές εφαρμογές στον σχεδιασμό),

- Σχεδιασμός επίπλων και εσωτερικών χώρων με σύγχρονες βιομηχανικές και παραδοσιακές τεχνικές.
- Πρωτότυπες χαρτογραφικές εφαρμογές και εφαρμογές της τεχνολογίας των ΓΣΠ.

5.2. Θεσμοθετημένα Ερευνητικά Εργαστήρια

Στο Τμήμα λειτουργεί από το 1999 (ίδρυση του Τμήματος) σύμφωνα με το ΠΔ 293, ΦΕΚ 236 τ.Α/ 31/10/2000, ένα ερευνητικό εργαστήριο, το "Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού". Το εργαστήριο προϋπήρχε από το 1981 με μέλη τους Ν. Πολυδωρίδη, Β. Παππά, Δ. Σαρδελιάνο και Ε. Δημοπούλου, κ.α.. Η ερευνητική δραστηριότητα του Εργαστηρίου επικεντρώνεται σε θέματα που αφορούν στον Σχεδιασμό του χώρου γενικότερα: Πολεοδομικός και Χωροταξικός Σχεδιασμός και εφαρμογές της Πολεοδομίας, Χωροταξίας, Περιφερειακής Ανάπτυξης, κλπ.) και τις εφαρμογές της πληροφορικής στο σχεδιασμό του χώρου (Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, Βάσεις Δεδομένων, και άλλα αντίστοιχα θεματικά αντικείμενα).

Διαθέτει σημαντική εμπειρία - εξειδίκευση σε θέματα που αφορούν την Πληροφορική στον Σχεδιασμό του Χώρου αναπτύσσοντας πλήθος εφαρμογών. Την δεκαετία του ογδόντα ήταν από τις πρώτες ερευνητικές ομάδες στην Ελλάδα που πειραματίστηκε στην ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης Γεωγραφικών πληροφοριών με την ανάπτυξη εξειδικευμένων εφαρμογών. Επίσης ήταν από τις πρώτες που χρησιμοποίησαν προγράμματα αυτοματοποιημένης χαρτογραφίας (SYMAP) σε επιστημονικές ερευνητικές εφαρμογές.

Εκτός από τις ερευνητικές συνεργασίες που είχε/έχει το Εργαστήριο στα διάφορα ερευνητικά προγράμματα και δράσεις που έχει συμμετάσχει, το Εργαστήριο έχει επίσης:

- Συστηματική συνεργασία με το Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Τμήματος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2002+)
- Συνεργασία με το Ινστιτούτο Χωρικής Ανάπτυξης και Τοπίου του Πολυτεχνείου της Ζυρίχης (ETH, Institute of Spatial and Landscape Development, Prof Bernd Scholl) 2012 - 19.

Σήμερα (Δεκ. 2018) στο Εργαστήριο έχουν ενταχθεί τέσσερα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, έχουν ολοκληρωθεί 2 διδακτορικές διατριβές εκ των οποίων η μία ήταν επιδοτούμενη από το πρόγραμμα «Ηράκλειτος» ενώ ολοκληρώνεται η εκπόνηση άλλης μίας (μη επιδοτούμενης). Το Εργαστήριο πλαισιώνεται επίσης και από σημαντικό αριθμό προπτυχιακών φοιτητών που εκπονούν την διπλωματική ή ερευνητική εργασία τους. Μέχρι το καλοκαίρι του 2013 υπήρχε και γραμματειακή υποστήριξη από ένα άτομο.

Εξοπλισμός του Εργαστηρίου: Υπάρχει όλος ο απαραίτητος εξοπλισμός πληροφορικής (υλικό και λογισμικό) που αφορά την συλλογή, οργάνωση, διαχείριση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν τον Σχεδιασμό και την Ανάλυση του Χώρου. Πλέον συγκεκριμένα τα μέλη του Εργαστηρίου έχουν πλήρεις θέσεις εργασίας δικτυωμένες σε τοπικό δίκτυο, με κεντρικό διαθέτη, ενώ παράλληλα υπάρχουν εξειδικευμένες θέσεις εργασίας όπως: επεξεργασίας εικόνας, βίντεο και ήχου, Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, κ.α. Το όλο δίκτυο πλαισιώνεται και από τα κατάλληλα περιφερειακά όπως: σχεδιογράφους, σαρωτές, εκτυπωτές, κλπ. ενώ υπάρχει και επιπλέον εξειδικευμένος εξοπλισμός όπως: ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές με εξειδικευμένους φακούς και βιντεοκάμερες, ψηφιακά καταγραφικά ήχου, κ.α.

5.3. Ερευνητικά προγράμματα και έργα

Η συμμετοχή του Τμήματος σε ερευνητικά προγράμματα, αν και σχετικά περιορισμένη, είναι αξιόλογη. Στο μεγαλύτερο μέρος της αφορά μεμονωμένες συνεργασίες των μελών ΔΕΠ με ξένα πανεπιστήμια και την ανάληψη έργων στο πλαίσιο του Ερευνητικού προγράμματος Καραθεοδωρή που χρηματοδοτείται από το Πανεπιστήμιο Πατρών, συνεργασίες με την Περιφέρεια Δ.Ε., τους Δήμους κλπ., αλλά και τη συμμετοχή τους σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα. Ενδεικτικά:

Διδάσκων	Έτος	Ερευνητικό Έργο (τίτλος, περιγραφή, διάρκεια κ.α)	Κατηγορία συμμετοχής	Συμμετοχή εξωτερικών συνεργατών ή/και μεταδιδακτορικών ερευνητών	Τύπος ερευνητικού προγράμματος	Με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας
Λιάπη Αικατερίνη	2017	Patras IQ I2 ⁹ Έκθεση Μεταφοράς Τεχνονωσίας 2013 Πανεπιστήμιο Πατρών και τα Επιμελητήριο Αχαΐας, Παναχαϊκό Στάδιο, Απρίλιος 2017	Συντονισμός	Όχι	Τίποτα από τα παραπάνω	Όχι

Λιάπη Αικατερίνη	2017	EMERGENT FORM WORKSHOP- 5 WEEKS	Συντονισμός	Ναι	Διεθνές ανταγωνιστικό πρόγραμμα	Ναι
Παππάς Βασίλειος	2017	Territorial and Urban Potentials connected to Migration and Refugee flows. Διεθνές πρόγραμμα στο πλαίσιο του ESPON 2020 Cooperation Programme (ESPON EGTC, European Regional Development Fund, ect), Συμμετοχή ως σύμβουλος χαρτογράφησης	Συμμετοχή	Όχι	Διεθνές ανταγωνιστικό πρόγραμμα	Ναι
Κατσώτα Δήμητρα	2017	'Coastal Domains' Objective: design research on the ongoing transformations of the Mediterranean coasts. methodology: interdisciplinary methods and network theories of analysis with an innovative educational curriculum deliverables: urbanism projects, academic reports and papers, on-line platform www.coastaldomains.org partners: administration authorities, research and academic institutions collaborators: Constantinos Petrakos, architect, University of Patras senior architecture students	Συντονισμός	Όχι	Τίποτα από τα παραπάνω	Όχι

5.4. Επιστημονικές δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ για το έτος 2018-2019

Η έρευνα που επιτελείται στο τμήμα είναι κριτικής σημασίας για τον ελλαδικό χώρο. Η ειδική φύση του ερευνητικού έργου στο αντικείμενο της Αρχιτεκτονικής, του οποίου η προβολή και διάχυση δεν ακολουθεί τα πρότυπα και την κατηγοριοποίηση που ισχύει για άλλα επιστημονικά αντικείμενα, είναι αδύνατη μια αποτίμηση σε ποσοτική βάση. Ο αριθμός των επιστημονικών δημοσιεύσεων μπορεί να είναι περιορισμένος, αλλά το ερευνητικό έργο των αρχιτεκτόνων προβάλλεται με πολλούς άλλους τρόπους πλην των τυπικών επιστημονικών δημοσιεύσεων (journals, papers, κ.α.). Οι δημοσιεύσεις που αναφέρονται αφορούν έρευνα στην Ιστορία και Θεωρία Αρχιτεκτονικής, Αποκαταστάσεις, Αστικό και Χωροταξικό Σχεδιασμό, Αρχιτεκτονική και Σύγχρονες Τεχνολογίες, έρευνα σε ειδικές εφελκόμενες κατασκευές, πτυσσόμενες κατασκευές, παραμετρικό σχεδιασμό κλπ.

Ακολουθεί κατάλογος με ενδεικτικά παραδείγματα επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος κατά το 2018-19:

Βιβλία / Μονογραφίες:

Καμία

Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές:

Αντωνίου Δημήτρης	2018	D. Antoniou, T. Dimopoulos, Article: "Southern Orientation and Natural Cross Ventilation: Mind the Gap(s)- What Clients, Valuers, Realtors and Architects Believe" Real Estate and Land Planning International Journal 2018. pages: 426-439. Published by Aristotle University of Thessaloniki, Greece, October 2018
Λέφας Παύλος	2018	P. Lefas, "The Strict And The Broad Sense Of Symmetry In Vitruvius' De Architectura", Symmetry: Culture and Science, Volume 29, Number 3, pages 353-363 (2018)
Λιάπη Αικατερίνη	2018	Papantoniou A., Liapi K., "Parametric models of tensegrity structures with double curvature", ARCHIDOCT 9, Prototyping in Architecture, July 2018.
Μαμαλούκος Σταύρος	2018	Σταύρος Μαμαλούκος, Από τον σχεδιασμό στην κατασκευή: Ζητήματα εφαρμογής στη βυζαντινή αρχιτεκτονική, Δελτίο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας 4/39 (2018), 83-96 Summary : From design to construction: Aspects of implementation in Byzantine architecture, 96-97
Παππάς Βασίλειος	2018	1. Παππάς Β., Σαρδελιάνος Δ., Κοτζίνος Δ., «Χωρική Συνδεσιμότητα και η Γεωγραφία των Κόμβων», 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Γεωγραφικών Συστημάτων, Πρακτικά, Ελληνική Εταιρεία Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, Αθήνα, 2018. 2. Κοτζαμάνης Β., Ντυκέν Μ.Ν., Καρκάνης Δ., Παππάς Β., «Προσφυγικές ροές και ζητήματα χαρτογράφησης», Πρακτικά, 15ο Εθνικό Συνέδριο Χαρτογραφίας, Χ.Ε.Ε.Ε., Θεσ/νίκη, 31/10 - 02/11/2018. 3. Kotzamanis B., Carella M., Duquenne M.N. Pappas V., "Illegal entries into Southern European Countriew (Greece, Italy, Spain) over the last decade: a first comparative approach", XVI Congreso de la Poblacion en Espana, 12-14/09/2018, Alicante, Spain.

Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές:

Αντωνίου Δημήτρης	2018	D. Antoniou, T. Dimopoulos, Article: "Southern Orientation and Natural Cross Ventilation: Mind the Gap(s)- What Clients, Valuers, Realtors and Architects Believe" Real Estate and Land Planning International Journal 2018. pages: 426-439. Published by Aristotle University of Thessaloniki, Greece,
-------------------	------	---

		October 2018. Presented in RELAND 2018 -Real Estate and Land Planning International Conference, Mykonos, Greece, September 2018.
Κατσώτα Δήμητρα	2018	'Coastal Universes. Narratives of the Coastal Domains Design Research at the University of Patras' Katsota, D., Petrakos, K., full paper in the book of proceedings of the international scientific conference '[Co] Habitation Tactics. Imagining future spaces in architecture, city and landscape', Polis Press, Tirana, 2018, ISBN 978-9928-4459-6-4, pp. 87-95
Μαμαλούκος Σταύρος	2018	Σταύρος Μαμαλούκος, Το οικοδομικό συγκρότημα της Αθωνιάδος Ακαδημίας. Η αρχιτεκτονική του μνημείου και μερικές σκέψεις για την αποκατάστασή του, Χαρίτων Καρανάσιος (επιμ.), Ευγένιος Βούλγαρης, Ο homo universalis του Νέου Ελληνισμού. 300 Χρόνια από τη γέννησή του (1716-2016), Αθήνα 2018, 199-233

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους:

Δραγώνας Παναγιώτης	2018	1. Panos Dragonas, "Polykatoikia as a Twenty-First-Century Project" in Richard Woditsch (Ed.), The Public Private House - Modern Athens and Its Polykatoikia, Zurich: Park Books, 2018, σσ.250-3. 2. Daphne Dragona, Panos Dragonas, "Future (Un)follows fiction" in Daphne Dragona, Panos Dragonas (Eds.), Tomorrows: Urban Fictions for Possible Futures, Athens: Onassis, 2018.
Μαμαλούκος Σταύρος	2018	Stavros Mamaloukos, Middle and Late Byzantine church architecture in the periphery of Constantinople, Μανόλης Κορρές - Σταύρος Μαμαλούκος - Κώστας Ζάμπας - Φανή Μαλούχου-Τυφάνο (επιμ.), Ήρωσ Κτίστης. Μνήμη Χαράλαμπου Μπούρα, Μέλισσα, Αθήνα 2018, τ.2, 97-124 Περίληψη : Η μεσοβυζαντινή και υστεροβυζαντινή ναοδομία στην περιφέρεια της Κωνσταντινούπολης, 124
Πετρίδου Βασιλική	2018	B. Πετρίδου, «Το λήμμα Architecture στο Dictionnaire d'architecture του Quatremère de Quincy στην Encyclopédie Méthodique», στο Ήρωσ κτίστης Μνήμη Χαράλαμπου Μπούρα, τόμος 2ος, σσ. 459-470, εκδόσεις Μέλισσα, 2018.

Άλλες εργασίες:

Δραγώνας Παναγιώτης	2018	Daphne Dragona, Panos Dragonas, Tomorrows - Urban Fictions for Possible Futures, Athens: Onassis Cultural Centre, 2018 (224 σελίδες).
Κατσώτα Δήμητρα	2018	'Coastal Universes', 'Cities & Water in Mediterranean contexts' symposium, University of Crete, Centre of Mediterranean Architecture, Chania – GR / 11 May 2018
Κούρος Παναγιώτης	2018	1. Panos Kouros. Adopting, Performing Archives. Producing Archive Public(s) in: Archive in Translation. Keynote στο πλαίσιο ερευνητικής συμμετοχής στο Skulptur Projekte Archive. A research institution for scholarship and the public. LWL-Museum für Kunst und Kultur Westfälische Wilhelms-Universität Münster. Feb. 2018. 2. Πάνος Κούρος, Το έργο ως περφόρμανς του αρχείου του. Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ, 17.4.2018
Μαμαλούκος Σταύρος	2018	Μανόλης Κορρές - Σταύρος Μαμαλούκος - Κώστας Ζάμπας - Φανή Μαλούχου-Τυφάνο (επιμ.), Ήρωσ Κτίστης. Μνήμη Χαράλαμπου Μπούρα, τ.1,2, Μέλισσα, Αθήνα 2018
Πετρίδου Βασιλική	2018	Πρόλογος στον τόμο Το έργο της Γαλλικής Επιστημονικής Αποστολής του Μοριά 1829-1838 (β' Μέρος): Τμήμα Αρχαιολογίας - Τμήμα Αρχιτεκτονικής, Γλυπτικής, Επιγραφών), επιμ. Σαΐτας Γ., Μέλισσα 2017.

Ανακοινώσεις σε συνέδρια με κριτές, χωρίς πρακτικά:

Κατσώτα Δήμητρα	2018	"Coastal Domains", 'Touriscape. Transversal Tourism & Landscape' international conference, Torremolinos – ES / 08 feb 2018
Πετρίδου Βασιλική	2018	1. Β. Πετρίδου, «Το Θέατρο του Διονύσου μέσα από τα μάτια του Gustave Larroumet», εισήγηση στο Συνέδριο με θέμα: «Το θέατρο του Διονύσου: Αρχαιολογία, αρχιτεκτονική, δράμα και παράσταση», Πάτρα, 27 – 28 Νοεμβρίου 2018, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών και Τμήμα Αρχιτεκτόνων, Πανεπιστήμιο Πατρών. 2. V. Petridou, «The role of Military residential areas in the urban decentralization in Greece (1950-1970)», εισήγηση στη Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «The idea of decentralization and regional planning, in the 20th Century Projects, visions, ideologies between the Cold War and the Welfare State», International symposium December 11th - 12th 2018, Aula Rogers Department of Architecture and Urban Studies, Politecnico di Milano.

Ανακοινώσεις σε συνέδρια χωρίς κριτές, χωρίς πρακτικά:

Πετρίδου Βασιλική	2018	1. Ξενάκης και Le Corbusier», Διάλεξη στην Ημερίδα «Όψεις σύνθεσης των τεχνών- Γιάννης Ξενάκης», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Αθήνα 29 Μαρτίου 2018. 2. «I tracciati regolatori in Le Corbusier», ομιλία στην Ημερίδα με θέμα Le Arti e la Matematica : per una riflessione multidisciplinare, Università di Salerno, Dipartimento di Ingegneria Civile, 12 Aprile 2018.
--------------------------	------	---

Άλλα:

Κούρος Παναγιώτης	2018	Πάνος Κούρος, Performative poetry actions at the Center for Advanced Visual Studies, MIT, 1989-1993, Πρόσκληση και συμμετοχή στο Celebrating the 50th anniversary of the Center for Advanced Visual Studies, MIT Museum, 2018
--------------------------	------	---

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2013	6	6	9	10	6	5	2	15	13	2
2014				7		5	1	11	2	
2015	4	3	0	12	5	11	1	30	7	1
2016	1	1	0	13	0	4	2	5	7	0
2017	0	2	1	9	0	2	0	8	13	0
2018		8		5		4	2	6	5	1
Σύνολο	13	20	10	57	11	31	8	75	45	4

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Αναφέρεται, επίσης, ότι τα μέλη ΔΕΠ Συνέβαλαν ως κριτές σε σημαντικές επιστημονικές σειρές και επιστημονικά περιοδικά.

5.5. Αναγνώριση της έρευνας του Τμήματος και διάχυση των αποτελεσμάτων της

Η διάχυση των αποτελεσμάτων της αρχιτεκτονικής έρευνας, πέρα από τις δημοσιεύσεις, τη συμμετοχή και τη διοργάνωση διεθνών συνεδρίων, σεμιναρίων, ημερίδων, workshops κτλ., γίνεται επίσης και μέσω των συμμετοχών σε εκθέσεις, σε διαγωνισμούς και βραβεύσεις, μέσω των δημοσιεύσεων διακεκριμένου έργου, και της διοργάνωσης αρχιτεκτονικών εκθέσεων και διαγωνισμών. Τα μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε Κριτικές Επιτροπές Διεθνών Αρχιτεκτονικών Βραβείων.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών έχουν συμμετάσχει σε οργανισμούς και ομάδες μελέτης και προβολής της ελληνικής αρχιτεκτονικής στη χώρα μας και διεθνώς, όπως:

- Κωνσταντόπουλος Ηλίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής (Ε.Ι.Α.),
- Κωνσταντόπουλος Ηλίας, Πετρίδου Βασιλική, Ελληνική Εταιρεία Αισθητικής,
- Παππάς Βασίλης, Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γεωγραφικών Πληροφορικών Συστημάτων HellasGIs (Πρόεδρος 2009-12), Χαρτογραφική Επιστημονική Εταιρεία Ελλάδας (Αναπληρωτής Πρόεδρος 2016+).
- Πετρίδου Βασιλική, Αντωνίου Δημήτρης, Do.Co.Mo.Mo.,
- Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης,
- Σύλλογος Αρχιτεκτόνων (ΣΑΔΑΣ) και τοπικοί Σύλλογοι Αρχιτεκτόνων (ΣΑΝΑ, ΣΑΘ, κλπ.),
- ICOMOS,
- IRCOM,
- EAHN,
- AISU.

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε Κριτικές Επιτροπές Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών: όπως για την Εταιρεία Ιστορίας της Πόλης και της Πολεοδομίας, από το 1993, αλλά και σε επιτροπές απονομής υποτροφιών (π.χ. Ιδρύματος Ωνάση).

Τα μέλη ΔΕΠ έχουν συμμετάσχει σε επιτροπές και επιτροπές εργασίας για την αξιολόγηση ερευνητικών προγραμμάτων από σημαντικούς φορείς έρευνας του εξωτερικού, όπως:

- National Science Foundation, USA (Αικ. Λιάπη),
- EU Research Proposal Evaluator (Research projects on the Environment, Research projects for Space Structures κλπ (Αικ. Λιάπη)
- Polish Norwegian Research Programme, (Π. Λέφας, Β. Παππάς),
- κ.α.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν λάβει σημαντικές διακρίσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται:

- Βραβεύσεις σε ελληνικούς και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς.
- Διακρίσεις του δημοσιευμένου ερευνητικού τους έργου.
- Προσκλήσεις μελών ΔΕΠ για παρουσίαση του ερευνητικού τους έργου στα πλαίσια διεθνών και εθνικών συνεδρίων και συναντήσεων.
- Τα Μέλη ΔΕΠ του τμήματος είναι μέλη του Advisory Board και αξιολογητές σε διεθνείς αρχιτεκτονικές σειρές, και συμμετέχουν στη διοργάνωση διεθνών συνεδρίων.

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
2013	45	12	6	8	6	15	1
2014	32	5		11	2	15	1
2015	101	6	0	7	1	5	0
2016	49	0	0	12	2	8	1
2017	66	55	0	6	2	13	0
2018	113	2	0	2	1	8	0
Σύνολο	406	80	6	46	14	64	3

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις σε συνέδρια

Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

5.6. Ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος, Διακρίσεις-Βραβεία*

Θεωρούμε ως ένα από τα σημαντικά επιτεύγματα για το μέλλον του Τμήματος συνεργασίες των μελών ΔΕΠ με Πανεπιστήμια και Τμήματα εκτός Ελλάδας. Αυτές αποτυπώνονται τόσο στις διεθνείς προσκλήσεις για συνέδρια και διαλέξεις όσο και στα διεθνή συνέδρια που διοργανώνει, καθώς επίσης και με την πρόσκληση στο Τμήμα διεθνώς αναγνωρισμένων Αρχιτεκτόνων και Καθηγητών, είτε για να παρουσιάσουν το έργο τους, είτε να συμμετάσχουν σε συνέδρια του Τμήματος.

- Συνολικά οι διαλέξεις προσκεκλημένων στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών είναι τρεις τουλάχιστον ανά εξάμηνο και ξεπερνούν έως τώρα τις 50 ομιλίες διακεκριμένων Ελλήνων και ξένων αρχιτεκτόνων, εικαστικών και άλλων επιστημόνων (κατά το ακαδ. Έτος 2018 – 2019 έγιναν εννέα (9) διαλέξεις). Ενδεικτικά αναφέρονται οι: Θωμάς Μαλούτας, Ηλίας Ζέγγελης, J. Czerniak, BIP Architects, Π. Νικηφορίδης – B. Cuomo, Deca architecture, Κ. Κοτζιά – Κ. Φιλοξενίδου, Αριστείδης Αντωνάς, Milica Toralovic, κ.α.
- Για το 2018-2019 σημαντικό είναι να αναφερθούν οι συνεργασίες με άλλα πανεπιστήμια για τη συνδιοργάνωση και Υποστήριξη εργαστηρίων τόσο διεθνή όσο και ελληνικά (όπως το εργαστήριο Villard).

5.7. Συμμετοχή των φοιτητών του Τμήματος

Λόγω της περιορισμένης απορρόφησης κονδυλίων για μεγάλα Ερευνητικά Προγράμματα, η θεσμοθετημένη συμμετοχή των φοιτητών στην έρευνα του Τμήματος δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Αρκετοί προπτυχιακοί φοιτητές είχαν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε προγράμματα με χρηματοδότηση από άλλους φορείς (Δήμος, Πανεπιστήμιο κ.λπ.) καθώς και σε μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Επιπλέον, στα πλαίσια μαθημάτων κατεύθυνσης, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος δίνουν την δυνατότητα σε σπουδαστές που παρακολουθούν τα μαθήματα αυτά, να έρθουν σε επαφή με state-of-the-art έρευνα σε σχετικές περιοχές έρευνας και σε δημοσιεύσεις.

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων επιδιώκει εκτός των άλλων να καλλιεργήσει την ερευνητική διάθεση των φοιτητών μέσω εκπαιδευτικών εκδρομών, εργαστηρίων, συμμετοχών σε διαγωνισμούς, κ.α. Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένες από αυτές τις δραστηριότητες:

- Στο πλαίσιο των ερευνητικών και ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων οργανώνονται κάθε έτος Εκπαιδευτικές Επισκέψεις.

- Συμμετοχή με ομάδες φοιτητών σε ελληνικούς και διεθνείς αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, καθώς και βραβεύσεις.

6. Σχέσεις με Κοινωνικούς/Πολιτιστικούς/ Παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1. Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Το Τμήμα έχει ακολουθήσει σταθερά, από το έτος της ίδρύσεως του, και παρά τον μεγάλο φόρτο διδακτικού και διοικητικού έργου των μελών ΔΕΠ, τη γενικότερη πολιτική της προηγούμενης και τρέχουσας Πρυτανείας, οι οποίες έθεσαν ως στόχο τους την στενή σύνδεση του Πανεπιστημίου με την τοπική κοινωνία. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών έχουν συμμετάσχει με ποικίλους τρόπους, ανάλογους με τις ερευνητικές τους κατευθύνσεις, στα επαγγελματικά και πολιτιστικά δρώμενα της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής (Αχαΐα και Δυτική Ελλάδα) αλλά και της χώρας, ενδεικτικά:

- Γιαννίσης, Δημήτρης, εκπρόσωπος του Τμήματος (την περίοδο 2014-2016) στην επιστημονική επιτροπή φορέων του **ΤΕΕ** και του **ΣΑΔΑΣ** για τα επαγγελματικά δικαιώματα των αρχιτεκτόνων

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών έχει συχνή συνεργασία με τους επαγγελματικούς φορείς της Πάτρας, και συγκεκριμένα:

Με το **Σύλλογο Αρχιτεκτόνων Νομού Αχαΐας (ΣΑΝΑ)**, με τον οποίο τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ έχουν συνεργαστεί σε πολλές διαφορετικές εκδηλώσεις:

- Ως μέλη κριτικών και οργανωτικών επιτροπών των Πανελληνίων Αρχιτεκτονικών Εκθέσεων του ΣΑΝΑ
- Στην συνδιοργάνωση εκθέσεων αρχιτεκτονικού έργου
- Με τη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε ημερίδες και επιστημονικές συναντήσεις:

Με το **Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας / Τμήμα Δυτικής Ελλάδας (ΤΕΕ/ΤΔΕ)** μέλη του Τμήματος συμμετείχαν σε επιτροπές για την αξιολόγηση των υποψηφίων για την έκδοση άδειας εργασίας ή/και σε συνέδρια που διοργάνωσε το ΤΕΕ/ΤΔΕ.

Με τον **Δήμο Πατρέων** όπως:

- Εκπροσώπηση του Πανεπιστημίου Πατρών, με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος σε επιτροπές του Δήμου Πατρέων αλλά και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.
- Συμμετοχή Μέλους ΔΕΠ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αναπτυξιακής Δημοτικής Εταιρείας Πατρών (ΑΔΕΠ)
- Συνεργασία στην εκπόνηση προτάσεων χρηματοδότησης προγραμμάτων περιβαλλοντικής αναβάθμισης δημόσιων χώρων
- Την οργάνωση εκθέσεων προβολής αρχιτεκτονικού και ερευνητικού έργου στο κοινό της Πάτρας, με την υλική υποστήριξη του Δήμου.

Επίσης μέλη του Τμήματος συνεργάστηκαν /συνεργάζονται και με άλλους φορείς (όπως ο Πανελλήνιος Σύλλογος Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, η Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών HellasGIS, η Χαρτογραφική Επιστημονική Εταιρεία Ελλάδος ΧΕΕΕ, κ) στην διοργάνωση και συμμετοχή συνεδρίων και συναφών εκδηλώσεων.

Άλλες δραστηριότητες ανοιχτές στην τοπική κοινότητα αρχιτεκτόνων (και όχι μόνο) είναι:

- Παρουσιάσεις και συμμετοχή σε fora (forum ενέργειας, forum ανάπτυξης κλπ)
- Βιβλιοπαρουσιάσεις και Δημόσιες Συζητήσεις στη Διακίδειο Σχολή Λαού, ΠΟΛΥΕΔΡΟ, Πάτρα.
- Εργαστήρια για την πόλη της Πάτρας, στο πλαίσιο μαθημάτων, ή δράσεων του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

6.2. Δυναμική και Στρατηγική Ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Το Τμήμα έχει θέσει τις βάσεις για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ οι οποίες και τεκμηριώνονται από το γεγονός ότι είναι το μόνο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών στην ευρύτερη περιοχή, η οποία είναι πλούσια σε πολιτισμό και αρχιτεκτονική παράδοση. Γίνεται προσπάθεια οι δράσεις του Τμήματος να γίνονται γνωστές στην τοπική κοινωνία η οποία και ανταποκρίνεται ενεργά. Η Συνέλευση του Τμήματος επεξεργάζεται περαιτέρω προτάσεις ή δυνατότητες σύνδεσης με τη κοινωνία. Τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε προγράμματα ανάλογου περιεχομένου παίρνοντας πρωτοβουλίες ή υλοποιώντας αποφάσεις του Τμήματος. Οι τοπικοί ΚΠΠ φορείς δείχνουν ενδιαφέρον για περαιτέρω συνεργασία με το Τμήμα. Υπάρχει,

πάντως, περιθώριο και για πιο στενή και σταθερή συνεργασία.

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας ανακοινώνονται στον τύπο (Σύμβουλος Επιχειρήσεων, Τοπική εφημερίδα Πελοπόννησος, κλπ) και σε ειδικές εκδόσεις της το Περιοδικό του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών «α261τηςίσης, γίνεται και σχετική αρθρογραφία στον τοπικό τύπο για θέματα επικαιρότητας που αφορούν τον χωρικό σχεδιασμό της ευρύτερης περιοχής, επίσης, και παρεμβάσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε τοπικές ημερίδες, συνέδρια, συσκέψεις τοπικών Φορέων, κλπ.

Οι συνεργασίες προκύπτουν είτε μέσω γενικότερων αξόνων συνεργασίας που θέτει το Πανεπιστήμιο αλλά και Τοπικοί Φορείς, είτε μέσω προσωπικών επαφών και πρωτοβουλιών των μελών ΔΕΠ που επίσης ανήκουν ή συνεργάζονται με σχετικούς φορείς. Ήδη έχουν δημιουργηθεί συνεργασίες σε συμβουλευτικό ή/και άλλο επίπεδο με Οργανισμό τη τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως: Οι Δήμοι Πατρέων, της Αχαΐας, Ναυπάκτου, ή άλλους Φορείς της π.χ. Φορέας Διαχείρισης Κοτυχίου, της Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου, ΠΕΔΔΕ, κ.α.)

6.3. Σύνδεση της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

Η Αρχιτεκτονική συνδέεται με μία ολοκληρωμένη αντίληψη κατοίκησης για το δομημένο περιβάλλον, από τις αστικές και πολεοδομικές υποδομές, τη σχέση με το φυσικό τοπίο και το περιβάλλον γενικότερα, την υλοποίηση και αποκατάσταση κτηρίων και συγκροτημάτων, την ενσωμάτωση νέων καινοτόμων τεχνολογιών στις κτηριακές υποδομές, μέχρι την μεταβολή των χρήσεων και την διαμόρφωση των εσωτερικών χώρων. Για το λόγο αυτό είναι ζητούμενο να υπάρχει σύνδεση της εκπαίδευσης του αρχιτέκτονα με την έξω κοινωνική και πολιτιστική πραγματικότητα. Συνεπώς, η παρουσία, συμμετοχή και συνεργασία των μελών ΔΕΠ που διδάσκουν στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, αλλά και των φοιτητών, με διάφορους ΚΠΠ φορείς, ενδυναμώνει την σχέση τους με την κοινωνία, και λειτουργεί αμφίδρομα τροφοδοτώντας τους με πραγματικά στοιχεία για την διαμόρφωση του περιβάλλοντος.

Πράγματι πολύ συχνά τα θέματα που δίνονται στους φοιτητές στα πλαίσια του Αρχιτεκτονικού και Αστικού Σχεδιασμού αφορούν συνήθως προβλήματα σε Δήμους, Κοινότητες κλπ. (π.χ. προτάσεις για υπαρκτούς δημόσιους χώρους, για υποδομές στην ύπαιθρο, προτάσεις για την στέγαση μειονεκτικών ομάδων πολιτών, κ.α.) Ο στόχος είναι να προτείνουμε αν είναι δυνατό λύσεις που αφορούν σε σχεδιασμούς δημόσιων χώρων, προτάσεις για την καλύτερη διαχείριση και αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων περιοχών, προτάσεις για την περιβαλλοντική αναβάθμιση υφιστάμενων κτηριακών υποδομών και δημόσιων χώρων κ.λπ. Στο πνεύμα αυτό έχουν γίνει σχετικές μελέτες στην Πάτρα, στην ευρύτερη περιοχή της Αχαΐας, και σε λοιπές περιοχές.

6.4. Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

Το Τμήμα συμμετέχει σε τεχνικά ή άλλα σχέδια ανάπτυξης με τη συμμετοχή Μελών ΔΕΠ σε Φορείς ανάπτυξης όπως η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ο Δήμος Πατρέων, το Παρατηρητήριο Οδικών Αξόνων Δυτικής Ελλάδος και Πελοποννήσου, η Περιφερειακή Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων, κ.α. αλλά και μέσω της εκπόνησης ερευνητικών προγραμμάτων και άλλων πρωτοβουλιών.

Οι υπάρχουσες συνεργασίες είναι βιώσιμες, διότι υπάρχει τόσο αίτημα της κοινωνίας για σύνδεση με την παραγόμενη στο Πανεπιστήμιο γνώση, όσο και διάθεση του Πανεπιστημίου να ενωθεί πιο οργανικά με τον κοινωνικό του περίγυρο.

Τα μέλη ΔΕΠ συμμετέχοντας σε διάφορα αναπτυξιακά σχήματα και μελέτες έχουν διακριτή συμβολή στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Ενδεικτικά αναφέρονται: α) συμμετοχή μέλους ΔΕΠ στην επιτροπή Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Πατρέων, β) στην εκπόνηση ερευνητικού έργου με στόχο τον στρατηγικό σχεδιασμό του θαλασσίου μετώπου της πόλης των Πατρών, γ) την εκπόνηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Πανεπιστημιούπολης του Πανεπιστημίου Πατρών, δ) την εκπόνηση Ρυθμιστικού Σχεδίου για την ανάπτυξη πάρκου Έρευνας και Καινοτομίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Επίσης σε εθνικό επίπεδο μπορεί να αναφερθεί η συμβολή του Τμήματος μέσω της πρότασης επανένταξης - αξιοποίησης του εργοστασιακού χώρου κατασκευής της Γέφυρας Ρίου – Αντιρρίου που υποβλήθηκε από ερευνητική ομάδα του Τμήματος προς το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (τότε ΥΠΕΧΩΔΕ), το 2002-03.

Τέλος το Τμήμα βρίσκεται σε συνεχή επαφή με τους διευθυντές/ Προέδρους Τμημάτων και Σχολών Αρχιτεκτονικής όλων των άλλων Πανεπιστημίων της χώρας, καθώς και με Πανεπιστήμια του εξωτερικού με στόχο την ενίσχυση των πρωτοβουλιών αυτών.

Παρατηρήσεις

Πρέπει να αναφερθεί ότι παρά την εκπεφρασμένη βούληση του Τμήματος και γνωστοποιημένη πολλές φορές σε όλα τα αρμόδια όργανα για την συνεργασία με το Πανεπιστήμιο συνολικά, σε ότι αφορά αρχιτεκτονικές και πολεοδομικές μελέτες, δεν έχει βρει μέχρι σήμερα την προσδοκώμενη ανταπόκριση. Στην προσπάθεια αυτή αντιτίθεται και το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο που δεν επιτρέπει την εκπόνηση

εφαρμοσμένων μελετών από Πανεπιστημιακούς / ακαδημαϊκούς Φορείς. Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ως το αρμοδιότερο σε ζητήματα αρχιτεκτονικών και πολεοδομικών μελετών, έχει την δυνατότητα να παρέχει τις υπηρεσίες του για την βελτίωση του δομημένου περιβάλλοντος όχι μόνο της Πανεπιστημιούπολης αλλά και του ευρύτερου περιφερειακού χώρου. Με την ευκαιρία της αξιολόγησης θέλουμε για μία ακόμη φορά να υπενθυμίσουμε και να τονίσουμε την σημασία ύπαρξης και τέτοιων ευκαιριών που θα αποβούν προς όφελος του Πανεπιστημιακού και του ευρύτερου χώρου συνολικά.

7. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

7.1. Στελέχωση και Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2018-19 στο Τμήμα υπηρετούσαν συνολικά έξι (6) διοικητικοί υπάλληλοι και δύο (2) υπάλληλοι Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού. Από αυτούς τέσσερις (4) στη Γραμματεία του Τμήματος ως υπάλληλοι πλήρους απασχόλησης, ένας (1) ως υπεύθυνος του Υπολογιστικού Κέντρου, μία (1) βιβλιοθηκονόμος, δύο (2) υπάλληλοι ΕΤΕΠ. Η μία (1) εκ των υπάλληλων ΕΤΕΠ είναι επιφορτισμένη με τη διοικητική διεκπεραίωση των οικονομικών του Τμήματος.

	Ειδικότητα	Ονοματεπώνυμο	
	Διοικητικός Υπάλληλος	Μπουσίου Ουρανία	Προϊσταμένη Γραμματείας
		Χριστοδούλου Ξενοφών	Υπεύθυνος Ψηφιακής Γραμματείας
		Φιλιπποπούλου Χρυσούλα	Γραμματεία
		Γκοντζή Μαρία	Γραμματεία/ Πρωτόκολλο
		Κηπουργού Ελισάβετ	Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης
		Καρακάσης Κλεομένης	Υπεύθυνος Υπολογιστικού και Δικτύων Τμήματος
	ΕΤΕΠ (Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό)	Κουνιάκη Όλγα	Υπεύθυνη Οικονομικών
		Τσοπάνογλου Γεώργιος	Τεχνικός

Ο συνολικός αριθμός φοιτητών του Τμήματος στο τέλος του έτους 2018-19 ήταν **919**. Με τα στοιχεία αυτά αντιστοιχεί ένας/μία (1) διοικητικός υπάλληλος ανά 153 φοιτητές. Σύμφωνα με τα παραπάνω και με στοιχεία που αναλύονται στη συνέχεια, ισχύουν οι εξής αναλογίες:

Πίνακας 13 . Αναλογίες υπηρεσιών Τμήματος

Αναλογίες	
Φοιτητές / διοικητικό υπάλληλο	153/1
Φοιτητές / διοικητικό υπάλληλο και ΕΤΕΠ	460/1
Φοιτητές / μέλος ΔΕΠ	51/1
Φοιτητές / Διδάσκοντα (μέλος ΔΕΠ και με σύμβαση)	24,2/1
Φοιτητές / m ² χώρων εργαστηριακής άσκησης και διδασκαλίας	1/2,39 m²
Φοιτητές / υπολογιστή	18/1

Εκτός του κύριου έργου τους, οι υπάλληλοι της Γραμματείας ανακατανέμονται και βοηθούν, ώστε να

περατωθούν αποτελεσματικά εργασίες όπως η εγγραφή των φοιτητών, η διεκπεραίωση του υλικού ορκωμοσίας και οποιαδήποτε άλλη επείγουσα περίπτωση παρουσιασθεί, κατά την κρίση του Γραμματέα.

Κάνοντας αποτίμηση των παραπάνω στοιχείων και εν γένει τη λειτουργία της Γραμματείας και των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος μπορούν να γίνουν οι εξής επισημάνσεις:

- Ο αριθμός των υπαλλήλων που στελεχώνουν τη Γραμματεία του Τμήματος δεν είναι ικανοποιητικός όσον αφορά στην αναλογία του προς τον αριθμό των μελών ΔΕΠ και γενικότερα του διδακτικού προσωπικού, ενώ σχετικά μόνον ικανοποιητική (αν και επιδέχεται βελτίωσης) είναι η αναλογία του προς τον αριθμό των φοιτητών του Τμήματος.
- Η πρόσφατη οργάνωση της Ψηφιακής Γραμματείας έχει επιτρέψει τη βελτίωση του γραμματειακού έργου και φόρτου. Η μηχανογράφηση της Γραμματείας του Τμήματος καθώς και άλλων υπηρεσιών του έχει ήδη ενταχθεί στο πρόγραμμα «ψηφιακό άλμα» του Πανεπιστημίου Πατρών αν και διαπιστώνονται ζητήματα που αφορούν την ιδιαιτερότητα του προγράμματος σπουδών.
- Η διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων της Γραμματείας πολλές φορές παρουσιάζουν δυσχέρειες, παρόλα αυτά οι υπάλληλοι επιδεικνύουν διάθεση προσφοράς και καλής συνεργασίας προκειμένου να φέρουν εις πέρας το έργο τους.
- Ως γενική εκτίμηση των τελευταίων χρόνων, η Γραμματεία διευκολύνεται ιδιαίτερα στο έργο της με την αξιοποίηση των εργαλείων των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου για την εξυπηρέτηση των φοιτητών και των διδασκόντων.

Υποστήριξη του Τμήματος από προσωπικό ΕΤΕΠ

Το Τμήμα υποστηρίζεται από 2 υπαλλήλους ΕΤΕΠ (Ολ. Κουνιάκη και Γ. Τσοπάνογλου), οι οποίοι καλύπτουν όλα τα τεχνικά θέματα υποδομής των αιθουσών διδασκαλίας και ότι άλλο προκύπτει προκειμένου να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του Τμήματος, καθώς και την οικονομική υποστήριξη του τμήματος. Ο αριθμός των εργαζομένων ΕΤΕΠ δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Τμήματος και απαιτείται αύξησή του.

Ωράριο Γραμματείας του Τμήματος

Το ωράριο της Γραμματείας του Τμήματος είναι αποτελεσματικό για την εξυπηρέτηση των αναγκών του διδακτικού προσωπικού αλλά και των φοιτητών. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές μπορούν να εξυπηρετούνται από τη Γραμματεία όλες τις ημέρες της εβδομάδας, για δύο ώρες κάθε ημέρα. Κατά καιρούς γίνεται διεύρυνση του ωραρίου εξυπηρέτησης των φοιτητών από τη γραμματεία, ειδικά σε περιόδους όπου παρουσιάζονται αυξημένα τρέχοντα ζητήματα (π.χ. εγγραφές)

7.2. Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Συντονιστής Μαθήματος

Στις περιπτώσεις μαθημάτων τα οποία διαθέτουν περισσότερους από έναν διδάσκοντες, για την καλύτερη δυνατή οργάνωση του μαθήματος ορίζεται ένα από τα Μέλη ΔΕΠ της διδακτικής ομάδας ως Συντονιστής. Ο Συντονιστής φροντίζει για την εν γένει εύρυθμη διεξαγωγή του μαθήματος και το συντονισμό του περιεχόμενου και του προγράμματος διδασκαλίας, ιδιαίτερα σε θέματα χρονικής οργάνωσης των παραδόσεων, παρουσιάσεων, διαλέξεις, κ.ά.

Προγράμματα εργασίας φοιτητών (internship)

Όπως έχει ήδη αναφερθεί παράλληλα με τα προγράμματα πρακτικής άσκησης στα πλαίσια Ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων, όπως το ERASMUS Placement, στο τμήμα λειτουργεί πρόγραμμα πρακτικής εργασίας (internship) όσων φοιτητών το επιθυμούν κατά τους θερινούς μήνες, για εμπειρία σε αρχιτεκτονικά γραφεία και για γραφεία με συναφή δραστηριοποίηση. Τα αποτελέσματα της προσπάθειας αξιολογούνται με την έναρξη της επόμενης ακαδημαϊκής χρονιάς, προκειμένου να συνεχισθεί με επιτυχία το πρόγραμμα. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού το περασμένο έτος εργάστηκαν 19 φοιτητές σε διακεκριμένα αρχιτεκτονικά γραφεία ή σχετικές δημόσιες υπηρεσίες.

Υπηρεσία υποστήριξης των περισσότερο αδύναμων φοιτητών και εκείνων που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους (λειτουργία και αποτελεσματικότητα)

Δεν υπάρχει στο Τμήμα υπηρεσία υποστήριξης των αδύναμων φοιτητών με βάση ένα θεσμοθετημένο πλαίσιο. Αυτό αντισταθμίζεται, όμως, σε μεγάλο βαθμό από την ευελιξία και τη διάθεση προσφοράς που επιδεικνύουν τα μέλη ΔΕΠ ως προς το ζήτημα αυτό, διαθέτοντας πολλές ώρες συνεργασίας με φοιτητές σε εβδομαδιαία βάση, πέραν των θεσμικών τους υποχρεώσεων.

Παροχή υποτροφιών στους άριστους φοιτητές ή σε ειδικές κατηγορίες φοιτητών (πέραν των υποτροφιών του ΙΚΥ)

Το Τμήμα παρέχει στους φοιτητές του υποτροφίες του προγράμματος Erasmus, κρατικές υποτροφίες και δάνεια, υποτροφίες ευρωπαϊκής κοινότητας, υποτροφίες κληροδοτημάτων και οργανισμών, υποτροφίες ξένων πολιτιστικών ιδρυμάτων, υποτροφίες ιδιωτών, υποτροφίες διεθνών οργανισμών, υποτροφίες ερευνητικών ινστιτούτων. Η διάχυση της πληροφόρησης σχετικά με τις υποτροφίες είναι άμεση και ιδιαίτερα ικανοποιητική. Για τις υποτροφίες εφαρμόζονται κανόνες πλήρους διαφάνειας με βάση γνωστοποιημένα κριτήρια επιπέδου σπουδών και γλωσσικής επάρκειας.

Για τις υποτροφίες του προγράμματος Erasmus και τις διάφορες άλλες κρατικές και ευρωπαϊκές υποτροφίες κληροδοτημάτων και οργανισμών όπου η διάχυση της πληροφόρησης σχετικά με τις υποτροφίες είναι άμεση (μέσω ιστοσελίδας του τμήματος, facebook του τμήματος κλπ.) και ιδιαίτερα ικανοποιητική. Γίνεται προσπάθεια να ενισχυθεί η γραμματειακή υποστήριξη του προγράμματος Erasmus, με την ανάθεση της διεκπεραίωσης εγγράφων σε υπάλληλο της γραμματείας του τμήματος, με στόχο τη δημιουργία ενός διοικητικού μηχανισμού σε συνεργασία με τον επιστημονικό υπεύθυνο (μέλος ΔΕΠ), για την καθοδήγηση και εξυπηρέτηση τόσο των εξερχόμενων φοιτητών όσο και των αλλοδαπών φοιτητών που μετακινούνται προς το Τμήμα μέσω του προγράμματος Erasmus.

Συγκεκριμένη πολιτική του Τμήματος για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών και εκτίμηση της αποτελεσματικότητάς της

Το Τμήμα διοργανώνει κάθε χρονιά εκδήλωση υποδοχής των πρωτοετών φοιτητών, όπου εξηγείται αναλυτικά η δομή του προγράμματος σπουδών, επιλύονται απορίες και γίνεται προσπάθεια ενημέρωσης των φοιτητών σε διάφορα πρακτικά θέματα της φοιτητικής ζωής.

Συμμετοχή των φοιτητών στη ζωή του Τμήματος και του Ιδρύματος γενικότερα

Η συμμετοχή των φοιτητών στη «ζωή» του Τμήματος είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Η συνεργασία τους με το διδακτικό προσωπικό είναι ουσιαστικής και αποτελεσματικής σε πολλά επίπεδα, από την συμμετοχή τους στην διοργάνωση συνεδρίων, επιστημονικών ημερίδων και εκπαιδευτικών εκδρομών, μέχρι τον σχεδιασμό εντύπων και του περιοδικού του Τμήματος.

Υποστήριξη των αλλοδαπών φοιτητών που μετακινούνται προς το Τμήμα

Οι αλλοδαποί φοιτητές που προέρχονται, μέσω του προγράμματος Erasmus από Ευρωπαϊκές χώρες, υποστηρίζονται αποτελεσματικά από τα μέλη ΔΕΠ, και κυρίως από τον συντονιστή Erasmus, αλλά και το διοικητικό προσωπικό, παρότι δεν υπάρχει αντίστοιχος επίσημος μηχανισμός στο Τμήμα.

Να σημειωθεί ότι παρόλο που το Τμήμα έχει συνάψει ικανό αριθμό διμερών συμβάσεων με άλλα τμήματα Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, ο αριθμός των φοιτητών αυτής της κατηγορίας είναι σχετικά μικρός, οπότε ευνοούνται εκ των πραγμάτων ευέλικτοι τρόποι υποστήριξής τους.

Οι επισκέπτες φοιτητές του προγράμματος Erasmus παρακολουθούν τα μαθήματα κυρίως στα στα αγγλικά (ή στα γαλλικά και ιταλικά, κατά περίπτωση) από τους διδάσκοντες του Τμήματος σε ιδιαίτερες ολιγομελείς συναντήσεις κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και εκπονούν γραπτές εργασίες υπό την επίβλεψη των διδασκόντων καθηγητών.

7.3. Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Παν/μίου Πατρών ιδρύθηκε το 1999 με πυρήνα τη συλλογή του Εργαστηρίου Χωροταξικού και Πολεοδομικού Σχεδιασμού. Δικαίωμα χρήσης της Βιβλιοθήκης έχουν αποκλειστικά οι κάτοχοι της ειδικής "Κάρτας Χρήστη" που εκδίδει η ΚΒΠ του Παν/μίου Πατρών. Με την κάρτα αυτή μπορούν να χρησιμοποιούν την Βιβλιοθήκη του Τμήματος και επιπλέον την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, καθώς και οποιαδήποτε άλλη τμηματική βιβλιοθήκη. Στην βιβλιοθήκη του Τμήματος Αρχιτεκτόνων έχουν δικαίωμα να έρχονται και φοιτητές και άλλων Τμημάτων

Συλλογή

Η Βιβλιοθήκη Αρχιτεκτόνων θεωρείται θεμελιώδης υποδομή του διδακτικού και ερευνητικού έργου που συντελείται στο Τμήμα. Τα τελευταία χρόνια εμπλουτίζεται διαρκώς. Ως αποτέλεσμα της ετήσιας διενέργειας διαγωνισμών για την προμήθεια βιβλίων και περιοδικών, σε συνδυασμό με την διάθεση μεγάλου ποσοστού των Τακτικών Πιστώσεων του Τμήματος για την αγορά βιβλίων και περιοδικών, καθώς και την αποδοχή δωρεών από προσωπικές βιβλιοθήκες γνωστών Αρχιτεκτόνων και άλλων Επιστημόνων της Ελλάδας και του Εξωτερικού, η συλλογή σήμερα περιλαμβάνει περί τους 16.000 τόμους βιβλίων, 40 τρέχουσες συνδρομές επιστημονικών περιοδικών (έντυπων και ηλεκτρονικών), καθώς και αντίστοιχο αριθμό αναδρομικών εκδόσεων (σπάνιες εκδόσεις, άρθρα εφημερίδων) και μεγάλο αριθμό άλλων τεκμηρίων, έντυπων και μη που αφορούν την αρχιτεκτονική, τον αστικό, πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, την ιστορία τέχνης, την αρχαιολογία, την αρχιτεκτονική τεχνολογία, τα γεωγραφικά συστήματα

πληροφοριών και άλλους τομείς σχετικούς με τα διδακτικά αντικείμενα και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών του Τμήματος. Επιπλέον, λειτουργεί ως κέντρο τεκμηρίωσης όπου κατατίθενται οι ερευνητικές και διπλωματικές εργασίες των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης, διαθέτει Τμήμα σπάνιων βιβλίων και πλήρεις σειρές των κύριων ελληνικών μεταπολεμικών αρχιτεκτονικών περιοδικών.

Να επισημανθεί σε αυτό το σημείο ότι πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των προσκτήσεων με έμφαση σε παλαιότερες εκδόσεις και επίσης σε πρωτογενή τεκμήρια και ερευνητικό υλικό. Επιπλέον, η συλλογή της βιβλιοθήκης διαθέτει:

- Εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, καταλόγους εκθέσεων.
- Εφημέρα, ένθετα & μεμονωμένα δημοσιεύματα εφημερίδων.
- Αντίγραφα όλων των ερευνητικών και διπλωματικών εργασιών των φοιτητών του Τμήματος.
- Οπτικοακουστικό υλικό (βιντεοκασέτες, CD ROM, διαφάνειες).

Το υλικό αυτό ταξινομείται, καταλογογραφείται και ευρετηριάζεται θεματικά. Όλα τα νέα βιβλία τοποθετούνται για κάποιο διάστημα σε ιδιαίτερη θέση στην είσοδο του χώρου προς ενημέρωση των χρηστών και ακολούθως ταξινομούνται κατά θέμα στα ράφια. Επίσης εισάγονται στον κύριο κατάλογο του Πανεπιστημίου Πατρών και μπορούν να αναζητηθούν ηλεκτρονικά στον ιστότοπο:

<https://library.upatras.gr/> Παράλληλα, σε συνεργασία με την Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης παρέχεται πρόσβαση σε ένα μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων (J-Stor, Scopus, περιοδικά ανοικτής πρόσβασης κ.α). Πρόκειται για διεθνούς εμβέλειας επιστημονικές πηγές εκδοτικών οίκων και παρόχων, όπως οι Elsevier, Cambridge University Press, Springer, Oxford University Press, ACM, Wiley, IOP, Taylor & Francis, Emerald, Το περιεχόμενο αυτό είναι αναζητήσιμο μέσα από την σχετική ιστοσελίδα της HEAL-Link από τους υπολογιστές με IP του Πανεπιστημίου.

Από τον Οκτώβριο του 2018 η Βιβλιοθήκη αποτελεί μέλος του διεθνούς οργανισμού της IFLA (International Federation of Library Associations & Institutions) και ειδικότερα μέρος του δικτύου «Art Section» του εν λόγω φορέα, αποκτώντας πρόσβαση στο πλήρες κείμενο μίας μεγάλης γκάμας περιοδικών τέχνης, αρχιτεκτονικής, πολεοδομικού & αστικού σχεδιασμού.

Για περαιτέρω βιβλιογραφική έρευνα μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει το διαδίκτυο, καθώς ο χώρος της βιβλιοθήκης, όπως και οι περισσότεροι από τους χώρους διδασκαλίας είναι εφοδιασμένοι με ενσύρματο ή και ασύρματο δίκτυο.

Η Βιβλιοθήκη θεωρείται θεμελιώδης υποδομή του διδακτικού και ερευνητικού έργου που συντελείται στο Τμήμα. Επιπλέον λειτουργεί ως κέντρο τεκμηρίωσης όπου κατατίθενται οι ερευνητικές και διπλωματικές εργασίες των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης διαθέτει Τμήμα *σπάνιων βιβλίων* και πλήρεις σειρές ιστορικών περιοδικών. Να επισημανθεί σε αυτό το σημείο ότι θα πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των προσκτήσεων με έμφαση σε παλαιότερες εκδόσεις και επίσης σε πρωτογενή τεκμήρια και ερευνητικό υλικό.

Δωρεές

Στη βιβλιοθήκη του Τμήματος έχουν γίνει σημαντικές δωρεές βιβλίων από επώνυμους και μη αρχιτέκτονες, καθώς και ιστορικούς τέχνης οι οποίοι πραγματοποίησαν τη δωρεά τους αντιλαμβάνομενοι τη σημασία που δίνει το Τμήμα στη απόκτηση μιας σημαντικής συλλογής βιβλίων. Τη μεγαλύτερη δωρεά έχει κάνει ο πρώην Πρόεδρος και ιδρυτής του Τμήματος καθ. Νίκος Πολυδωρίδης δωρίζοντας περισσότερους από 2.500 τόμους. Δωρεές έχουν ακόμη προσφέρει ιδρύματα όπως το ΠΙΟΠ, καθώς και οι καθηγητές Κωνσταντίνος Δεκαβάλας, Αναστασία Τζάκου, Μάνος Μπίρης, Κωνσταντίνος Ξανθόπουλος, Νίκος Καλογεράς, Μαριλένα Κασιμάτη, Ιορδάνης Δημακόπουλος κ.α.

Χώρος

Αρχικά η βιβλιοθήκη, μέχρι το 2011, στεγάζονταν στο ισόγειο του κτηρίου Α της Πρυτανείας. Διαπιστώνοντας την ανεπάρκεια του χώρου ανασχεδιάστηκαν οι εσωτερικοί χώροι του μεγάλου σχεδιαστήριου (Κτήριο Σ5) και η βιβλιοθήκη εγκαταστάθηκε στον πρώτο όροφο του Κτηρίου Σ5 διαθέτοντας μεγαλύτερη άνεση χώρων, διπλάσιες θέσεις αναγνωστηρίου και καλύτερη πρόσβαση για τους φοιτητές.

Προσωπικό

Η Αρχιτεκτονική Βιβλιοθήκη είναι στελεχωμένη από 1 Βιβλιοθηκονόμο που υπηρετεί σε συσταθείσα οργανική θέση με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου (ΙΔΑΧ) από το 2002 έως σήμερα. Προκειμένου η Βιβλιοθήκη να ακολουθεί τα διεθνή βιβλιοθηκονομικά πρότυπα που συνεχώς εξελίσσονται στο τμήμα των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, πρέπει να είναι δυνατή η συμμετοχή της υπαλλήλου σε επιμορφωτικά σεμινάρια και επιστημονικά συνέδρια, αλλά λόγω έλλειψης προσωπικού αυτό δεν είναι εφικτό, τουλάχιστον στο απαιτούμενο εύρος.

Θεσμός βοηθών φοιτητών

Διαπιστώνοντας το Τμήμα την ανάγκη η βιβλιοθήκη να παραμένει όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο ανοικτή, εξ αιτίας της μεγάλης χρήσης της από τους φοιτητές, αναζητήθηκαν τρόποι να επεκταθεί το ωράριο λειτουργίας της πέραν της τακτικής παρουσίας της βιβλιοθηκονόμου. Με τη σύμφωνη γνώμη της πρυτανικής αρχής καθιερώθηκε τελικά να εργάζονται στη βιβλιοθήκη φοιτητές των μεγαλύτερων ετών (4ο και 5ο) σε ημι-εθελοντική βάση λαμβάνοντας για την προσφορά τους αυτή μια συμβολική αποζημίωση. Η αγάπη που δείχνουν για το αντικείμενο αποτυπώνεται στην φροντίδα του χώρου και την γενικά εύρυθμη λειτουργία της βιβλιοθήκης τις απογευματινές και βραδινές ώρες.

Εξοπλισμός βιβλιοθήκης

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει τρία σύγχρονα φωτοτυπικά μηχανήματα, με τα οποία οι χρήστες μπορούν να έχουν ασπρόμαυρες και έγχρωμες φωτοτυπίες μεγέθους A3 και A4. Τα μηχανήματα λειτουργούν με καρτοδέκτες και δέχονται κάρτες των 100 και 200 μονάδων, που στοιχίζουν 3.5 και 7 € αντίστοιχα.

Οι υπολογιστές που βρίσκονται στη διάθεση των χρηστών για αναζήτηση είναι τέσσερις και αντίστοιχα υπάρχουν τέσσερις ψηφιακοί σαρωτές (scanners), εκ των οποίων οι δύο είναι μεγέθους A3 και οι άλλοι δύο μεγέθους A4. Η χρήση των σαρωτών είναι δωρεάν και ενθαρρύνεται για να αποφεύγεται η σπατάλη χαρτιού και για διευκόλυνση των φοιτητών.

Επιπλέον υπάρχουν δύο υπολογιστές στον πάγκο εξυπηρέτησης και άλλοι δύο στο γραφείο βιβλιοθηκονομικής επεξεργασίας. Οι τέσσερις υπολογιστές που χρησιμοποιούνται από το προσωπικό είναι συνδεδεμένοι με τέσσερις αντίστοιχα μικρούς ειδικούς σαρωτές προκειμένου να αποτυπώνεται το barcode κάθε βιβλίου που προορίζεται για δανεισμό.

Τέλος, η προστασία του χώρου της Βιβλιοθήκης διασφαλίζεται με αντικλεπτικό σύστημα της εταιρείας 3M που είναι τοποθετημένο στην πόρτα εισόδου/εξόδου. Λειτουργεί επίσης και εφεδρικό αντικλεπτικό μηχανήμα που είναι τοποθετημένο στην πόρτα εξόδου κινδύνου.

Η βιβλιοθήκη διαθέτει μικρή αποθήκη για την φύλαξη των αναλωσίμων και τα προς καταχώρηση βιβλία, καθώς και μικρό παρασκευαστήριο για την εξυπηρέτηση των υπαλλήλων.

Αναγνωστήριο

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει αναγνωστήριο με έξι μεγάλα τραπέζια και 50 θέσεις. Για την εξυπηρέτηση των χρηστών που έχουν φορητούς υπολογιστές παρέχεται ηλεκτρικό ρεύμα μέσω των πριζών που βρίσκονται πάνω στα τραπέζια του αναγνωστηρίου.

Εύρος ζώνης διαδικτυακής σύνδεσης

Η ενσύρματη σύνδεση είναι 1Gbps ανά χρήστη και η ασύρματη (wi-fi) είναι 54 Mbps.

Οικονομικά-Κονδύλια Βιβλιοθήκης

Για τη βιβλιοθήκη διατίθενται ετησίως κονδύλια τακτικού προϋπολογισμού 20.000€ κατά μέσο όρο ανά έτος. Επιπλέον κατά διαστήματα έχουν διατεθεί επιπλέον κονδύλια από το λογαριασμό ΤΣΜΕΔΕ για πρόσθετες παραγγελίες βιβλίων και τον εξοπλισμό της

Χρήστες και Κανονισμός

Ο αναλυτικός κανονισμός λειτουργίας της βιβλιοθήκης είναι αναρτημένος στον ιστότοπο του Τμήματος, δημοσιεύεται στους οδηγούς σπουδών και διατίθεται σε έντυπη μορφή στον χώρο της βιβλιοθήκης, τηρείται δε αυστηρά από όλους.

Το ωράριο λειτουργίας εξυπηρετεί τους χρήστες Δευτέρα και Παρασκευή 10:00- 17:00. Τρίτη έως Πέμπτη 10:00 – 19:00.

Όπως αναφέρθηκε τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης Αρχιτεκτόνων χρησιμοποιούν κατά προτεραιότητα τα Μέλη ΔΕΠ, οι φοιτητές, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, καθώς και οι εργαζόμενοι του Τμήματος. Οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να βγάλουν φωτοαντίγραφα αποκλειστικά του υλικού, στα φωτοτυπικά που λειτουργούν εντός της Βιβλιοθήκης.

Βαθμός ικανοποίησης των αναγκών του Τμήματος από τη βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες πληροφόρησης

Η οργάνωση, το ωράριο λειτουργίας καθώς και το περιεχόμενο της βιβλιοθήκης του Τμήματος κρίνονται πολύ ικανοποιητικά για τα μέλη ΔΕΠ και τους φοιτητές σύμφωνα και με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης (ερωτηματολόγιο Τμήματος) Επισημαίνεται ότι οι σπουδαστές κάνουν πολύ συχνή χρήση της βιβλιοθήκης του Τμήματος και διευκολύνει ιδιαίτερα η κεντροβαρική θέση της ανάμεσα στα σχεδιαστήρια, ώστε στα

κενά μεταξύ των μαθημάτων οι φοιτητές να εργάζονται σε αυτήν. Παρά το γεγονός ότι η νέα βιβλιοθήκη ολοκληρώθηκε πρόσφατα έχει προκύψει ήδη η ανάγκη παραγγελίας πρόσθετων βιβλιοστασιών, που βρίσκεται σε εξέλιξη, σε θέσεις που προβλέπονταν από τον αρχικό σχεδιασμό του χώρου.

7.4. Το Υπολογιστικό Κέντρο του Τμήματος (ΥΚ)

Το Υπολογιστικό Κέντρο (ΥΚ) καλύπτει κυρίως τις ανάγκες διδασκαλίας και πρακτικής εξάσκησης των διαφόρων εφαρμοσμένων μαθημάτων και γενικότερα των εκπαιδευτικών αναγκών του Τμήματος. Χρήστες του ΥΚ είναι όλα τα μέλη και οι φοιτητές του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών. Άλλοι ενδιαφερόμενοι, εκτός των προαναφερόμενων, πρέπει να έχουν προηγουμένως εξασφαλίσει την άδεια των υπεύθυνων της λειτουργίας του ΥΚ.

Την ευθύνη της εύρυθμης καθημερινής λειτουργίας του ΥΚ, έχει το τεχνικό προσωπικό και ο Διευθυντής του, ο οποίος ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Την ευρύτερη ευθύνη οργάνωσης και ανάπτυξης του ΥΚ έχει τριμελής Επιτροπή, που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Στην Επιτροπή συμμετέχει οπωσδήποτε ο Διευθυντής του Κέντρου. Η Επιτροπή εποπτεύει όλα τα σχετικά με τη λειτουργία του ΥΚ, και του τεχνικού προσωπικού του, και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τον Κανονισμό Λειτουργίας και οτιδήποτε άλλο κρίνει απαραίτητο.

Ο κύριος εξοπλισμός του ΥΚ αποτελείται από ένα τοπικό δίκτυο υπολογιστών συνδεδεμένο με το δίκτυο υποστήριξης του Πανεπιστημίου Πατρών. Το τοπικό αυτό δίκτυο περιλαμβάνει επτά διαθέτες (domain server, file server, κλπ), ένα σημαντικό αριθμό θέσεων εργασίας (περίπου 50 θέσεις εργασίας), εκτυπωτικές μονάδες, καθώς και άλλα περιφερειακά που εξειδικεύουν τις θέσεις (σαρωτές, κλπ.) Οι περισσότερες θέσεις εργασίας μαζί με τις εκτυπωτικές μονάδες είναι εγκαταστημένες στο χώρο του ΥΚ, ενώ μικρός αριθμός υπάρχει στη βιβλιοθήκη, κυρίως για εργασίες σάρωσης ντοκουμέντων. Διατίθενται τα ακόλουθα περιφερειακά εκτύπωσης:

- Εκτυπωτές laser A4 μονόχρωμοι.
- Εκτυπωτές laser A4 έγχρωμοι.
- Εκτυπωτές inkjet/laser A4/A3 έγχρωμοι.
- Έγχρωμοι σχεδιογράφοι (plotters) A0 και A1.
- Σαρωτές (scanners) A4 και A3.
- 3d printer

Το λειτουργικό σύστημα για όλες τις θέσεις εργασίας είναι τα MS WINDOWS 7 ενώ για τους διαθέτες είναι το MS WINDOWS 2008. Επιπλέον έχει εγκατασταθεί το ακόλουθο βασικό λογισμικό που εξυπηρετεί τις ανάγκες διεξαγωγής των διαφόρων μαθημάτων, της πρακτικής εξάσκησης και των άλλων λειτουργικών αναγκών του δικτύου:

Λογισμικό Υποστήριξης:

MS Office (Excel, Word, Access, PowerPoint), Open Office καθώς και Internet Explorer, Mozilla, MacAfee, Antiruw, WinZip, Acrobat Reader, Windows Media Player, GIMP

Λογισμικό Σχεδιασμού:

AutoCad 12, Form Z, Microstation, Generative Components, Rhinocerus, Paracloud, Grasshoper, Maya, ArcGIS (ArcMap, ArcEditor, κλπ), QGis, 3DMax, Adobe Photoshop, κλπ.

Η ευθύνη εγκατάστασης και καλής λειτουργίας του παραπάνω λογισμικού βαρύνει το προσωπικό του ΥΚ, ενώ η ευθύνη χρήσης του κάθε εξειδικευμένου λογισμικού ανήκει στον υπεύθυνο του αντίστοιχου λογισμικού.

Τα παραπάνω προγράμματα αποτελούν το βασικό κορμό λογισμικού του κάθε Η/Υ και δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε τροποποίησή του. Η εγκατάσταση νέου λογισμικού γίνεται ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη και με τη συνεργασία των υπευθύνων του ΥΚ και σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του.

Το ΥΚ προσφέρει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- (α) Προσωπικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) με δυνατότητα απομακρυσμένης πρόσβασης μέσω των κεντρικών υπηρεσιών διαχείρισης δικτύων του Πανεπιστημίου.
- (β) Διάθεση ψηφιακού αποθηκευτικού χώρου.
- (γ) Δυνατότητα ψηφιοποιήσεων και ψηφιακών σαρώσεων.
- (δ) Εκτυπωτική υποστήριξη.

(ε) Αναπαραγωγή CD, CD-R, CD-RW.

(στ) και γενικά τεχνική υποστήριξη στους φοιτητές για την εκπόνηση των εργασιών τους, στο πλαίσιο βέβαια των δυνατοτήτων και του χρόνου του προσωπικού του Υ/Κ.

Οι κανόνες χρήσης του Κέντρου υπόκεινται στους γενικούς κανόνες χρήσης των δικτύων και των χώρων του Πανεπιστημίου Πατρών. Περισσότερες πληροφορίες στο διαδικτυακό τόπο του Κέντρου Ανάπτυξης και Διαχείρισης Δικτύων του Πανεπιστημίου Πατρών www.upnet.gr

Με απόφαση του Τμήματος χορηγείται κλιμακωτή πίστωση σε κάθε φοιτητή ετήσιου ποσού που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο αριθμό εκτυπώσεων, ανάλογα με το είδος εκτύπωσης και τον εκτυπωτή. Επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα να γίνουν εκτυπώσεις πέρα του ορίου, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει οριστεί από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση προγραμμάτων από τους χρήστες ή οποιαδήποτε άλλη ενέργεια που μπορεί να προκαλέσει δυσλειτουργία του συστήματος. Η χρήση των ειδικών περιφερειακών και λειτουργιών (αναπαραγωγή CD, ψηφιοποιήσεις, προβολή ταινιών DVD, κλπ.) γίνεται σε συνεργασία και με την υποστήριξη του προσωπικού του Κέντρου.

Το ΥΚ λειτουργεί καθημερινά 8:30–19:00 (Παρασκευή μέχρι 17:00). Υπεύθυνος του Υπολογιστικού Κέντρου είναι ο κ. Κλεομένης Καρακάσης και υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ ο καθηγητής Β. Παππάς. .

Θεσμός βοηθών φοιτητών

Όπως και με τη βιβλιοθήκη, προκειμένου να παραμένει το Υπολογιστικό Κέντρο. όσο το δυνατόν περισσότερο χρόνο ανοικτό, κατά τις απογευματινές ώρες λειτουργεί με την βοήθεια προπτυχιακών φοιτητών των μεγαλύτερων ετών (4^ο και 5^ο).

Εργαστήριο Ψηφιακής Κατασκευής Μακέτας (Fabrication Lab)

Σε συνδυασμό με το υπολογιστικό κέντρο λειτουργεί Εργαστήριο Ψηφιακής Κατασκευής Μακέτας, το οποίο χρησιμοποιείται για τα σχεδιαστικά μαθήματα, μαθήματα επιλογής, έρευνα και εργαστήρια (workshops) σε ψηφιακές εφαρμογές στην αρχιτεκτονική. Το εργαστήριο διαθέτει δύο (2) flatbed laser-cutters (Universal Laser Systems) Vls 3.60-60cmx30cm -60watt, και Vls 4.60-60cm x 45cm -40watt, και 3-D Printer μικρού μεγέθους.

Την ευθύνη λειτουργίας του Εργαστηρίου έχει η καθηγήτρια Κ. Λιάπη, ενώ για την υποστήριξη της λειτουργίας του το Τμήμα αποφάσισε την πρόσληψη φοιτητών σε ετήσια βάση. Ο μέσος όρος ωρών λειτουργίας του εργαστηρίου κυμαίνεται ανάμεσα σε 80 και 100 ανά μήνα. Στον χρόνο αυτό περιλαμβάνεται και η εργασία συντήρησης καθαρισμού και τυχόν άλλες υποχρεώσεις του εργαστηρίου.

Ακόμη για τη διευκόλυνση των φοιτητών στην κατασκευή προπλασμάτων το Τμήμα έχει προμηθευτεί τέσσερα κοπτικά μηχανήματα πολυστερίνης με αντίσταση (Proxxon Thermocut 230/E) τα οποία δανείζει κατόπιν αιτήματος των φοιτητών ή των διδασκόντων. Το ένα μηχανήμα είναι μονίμως εγκατεστημένο στον χώρο των καμαρινιών (κτήριο Α) για τους φοιτητές που ετοιμάζουν τις διπλωματικές τους εργασίες.

Εξοπλισμός αποτυπώσεων και μη καταστροφικής επιθεώρησης κτηρίων

Για την κάλυψη των αναγκών των μαθημάτων και την εκπαίδευση των φοιτητών καθώς και για την υλοποίηση των ερευνητικών προγραμμάτων το Τμήμα έχει προμηθευτεί φορητό εξοπλισμό, όπως μετροταινίες, προφιλόμετρα, στάθμες, κλπ. Ακόμη διαθέτει για τις αποτυπώσεις δύο χωροβάτες (No.1: LEICA-NA720, No.2: GEO-Fennel No.10) με τους τρίποδες και τις τηλεσκοπικές σταδίες τους, καθώς και ένα θεοδόλιχο-ταχύμετρο (Total Station FIOF OTS 685L) με ενσωματωμένο laser αποστασιόμετρο συνοδευόμενο από τα κάτοπτρα, τρίποδα και τηλεσκοπική σταδία 5 μέτρων. Τέλος διατίθεται και ένα επαγγελματικό GPS (Magelan Mobile Mapper -990603-50) για την καταγραφή διαδρομών και την συμπλήρωση χαρτογραφικών υποβάθρων.

Ο παραπάνω εξοπλισμός δανείζεται κατά περίπτωση και στους φοιτητές για την πραγματοποίηση αποτυπώσεων στα πλαίσια εκπόνησης εργασιών των μαθημάτων επιλογής (Αποκαταστάσεων, κλπ) και διπλωματικών εργασιών.

Ακόμη για τις ανάγκες των ερευνητικών προγραμμάτων και της έρευνας των μεταπτυχιακών φοιτητών υπάρχει στο Τμήμα ο ακόλουθος εξοπλισμός:

Δύο ευθύγραμμα ενδοσκοπία (bore scope OLYMPUS R080-084-000-50 & R080-083-045SW115-50) με στελέχη Φ8mm και μήκος 800mm, που συνοδεύονται από γεννήτρια φωτός με οπτικές ίνες, βιντεοκάμερα, έναν φορητό Υπολογιστή (Compaq Mini 110) και ένα δράπανο Bosch GBH2-26DFR για τη διάνοιξη των οπών επιθεώρησης τοιχοποιιών, πατωμάτων κλπ.

Ένα μικρό Γεωραντάρ (HandyScan FCCID QF7H) για την ηλεκτρομαγνητική σάρωση στερεών (έδαφος, τοιχοποιίες, δάπεδα, φορείς Ο.Σ. κλπ).

Στην μη καταστροφική επιθεώρηση κτηρίων χρησιμοποιείται και μέρος του εξοπλισμού που διαθέτει ο Αειφορικός σχεδιασμός (θερμοκάμερες, mini tags, κλπ)

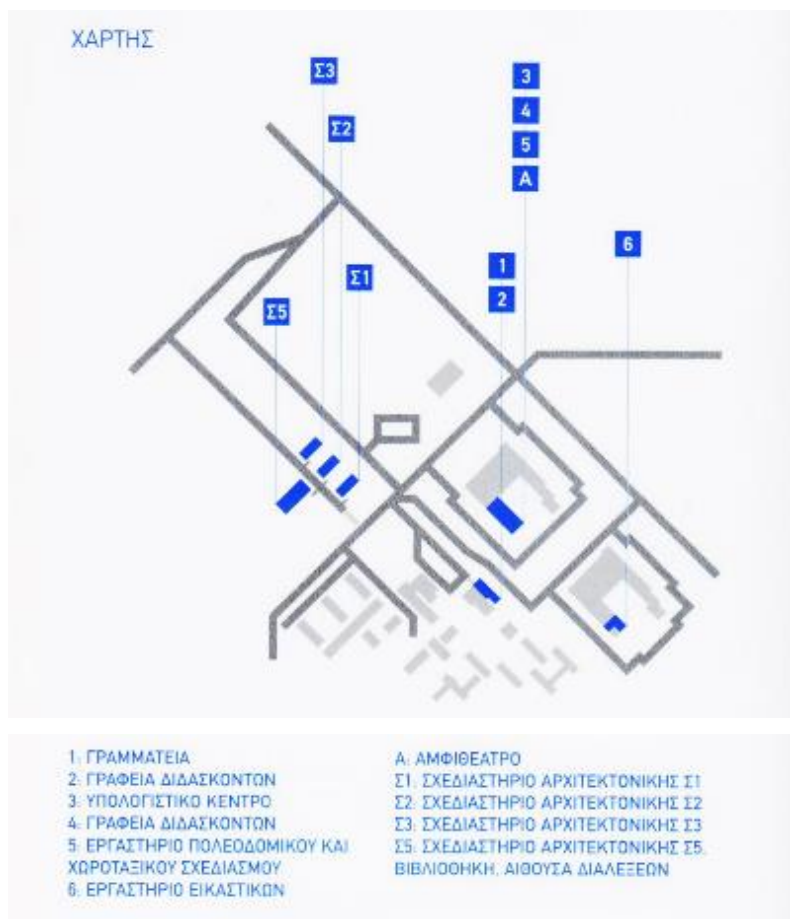
Εξοπλισμός Αειφορικού Σχεδιασμού

Στον χώρο του υπολογιστικού κέντρου φυλάσσεται και εξοπλισμός αειφορικού σχεδιασμού, ο οποίος χρησιμοποιείται τόσο για διδακτικούς σκοπούς στα πλαίσια των μαθημάτων Αειφορικού Σχεδιασμού, όσο και για διδακτορική έρευνα. Στον εξοπλισμό συμπεριλαμβάνονται μετεωρολογικός σταθμός, θερμοκάμερες, μετρητές υγρασίας και θερμοκρασίας, μετρητές συχνότητας και ραδιενέργειας (Ψηφιακό ηχόμετρο, data logger, Φορητό λουξόμετρο 1-100,00 Lux, Φορητό λουξόμετρο ακριβείας, Infrared thermometer, -50 έσο 600 C, φορητό ανεμόμετρο με ψηφιακή ένδειξη, καταγραφικό Θερμοκρασίας και σχετικής υγρασίας, λογισμικό για καταγραφικά, Thermal Imager, πλήρης μετεωρολογικό σταθμός, πλήρες καταγραφικό εντάσεως ρεύματος, μετρητής ραδιενέργειας Geiger, Testo 535, CO2 measuring instrument, κλπ)

7.5. Υποδομές σε Χώρους, Ποιότητα και Επάρκεια αυτών

Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, όπως ήδη έχει αναφερθεί, δεν διαθέτει ενιαίο κτήριο και οι χώροι εκπαίδευσης και διοίκησης είναι διασκορπισμένοι σε διάφορες θέσεις στην κεντρική ζώνη της Πανεπιστημιούπολης. Στον πιο κάτω χάρτη (4) φαίνεται αναλυτικά η διασπορά των εγκαταστάσεων του Τμήματος ενώ η αναλυτική περιγραφή των υφιστάμενων υποδομών και οι πρόσφατες βελτιώσεις τους παρατίθεται στο τέλος του τμήματος αυτού. Αξίζει να τονισθεί ότι από την σύσταση του Τμήματος Αρχιτεκτόνων μέχρι σήμερα έχουν γίνει πολλές βελτιώσεις στις κτηριακές υποδομές προκειμένου να καλυφθούν οι ολοένα αυξανόμενες ανάγκες. (Χάρτης 4).

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τόσο οι πρόσφατες βελτιώσεις όσο και οι προηγούμενες έγιναν με προσφορά εργασίας μελών ΔΕΠ (Ν. Πολυδωρίδης, Γ. Πανέτσος, Π. Κουφόπουλος, κ.α.) όσον αφορά το σχεδιαστικό, διοικητικό, το κατασκευαστικό μέρος τους, αλλά και την επίβλεψη τους σε συνεργασία με την Τεχνική Υπηρεσία του Πανεπιστημίου και την καθημερινή συνδρομή του ΕΤΕΠ του Τμήματος κ. Γ. Τσοπάνογλου. Ακόμη σημαντικό να αναφερθεί είναι το ότι για τις πρόσφατες βελτιώσεις το τμήμα διέθεσε, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος) σημαντικό τμήμα των πιστώσεων του ΤΣΜΕΔΕ που διέθετε και τα έργα πραγματοποιήθηκαν με συντονιστή τον Αναπλ. Καθ/τη Π. Κουφόπουλο.

Χάρτης 4 Κτηριακές υποδομές Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

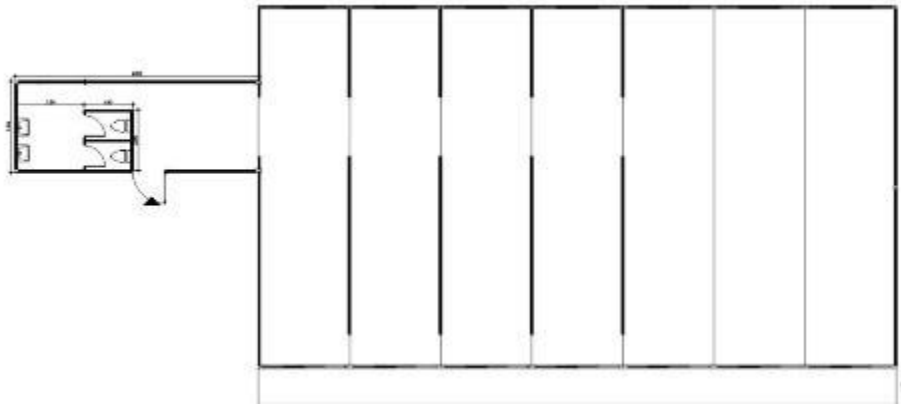
Οι χώροι του Τμήματος αναπτύσσονται σε 4 βασικές τοποθεσίες:

1. Ενότητα Προκατασκευασμένων Σχεδιαστηρίων, Βιβλιοθήκης και Αιθ. Διαλέξεων (Σ1, Σ2, Σ3, Σ5)
2. Ενότητα Γραμματείας και Γραφείων Διδασκόντων (1, 2)
3. Ενότητα Γραφείων Διδασκόντων, Υπολογιστικού Κέντρου, Αμφιθεάτρου, Εργαστηρίου Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού (3, 4, 5, Α)
4. Εργαστήριο Εικαστικών (6)

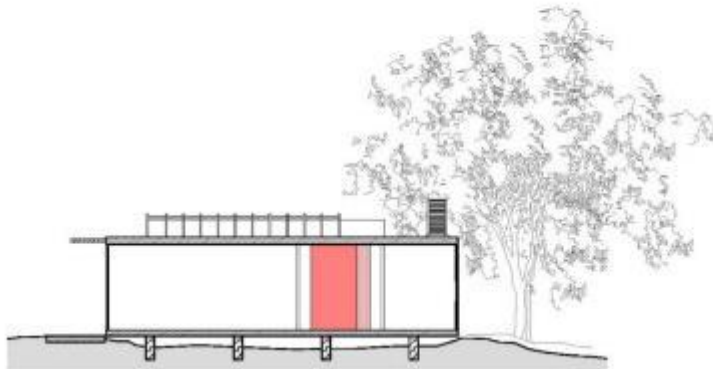
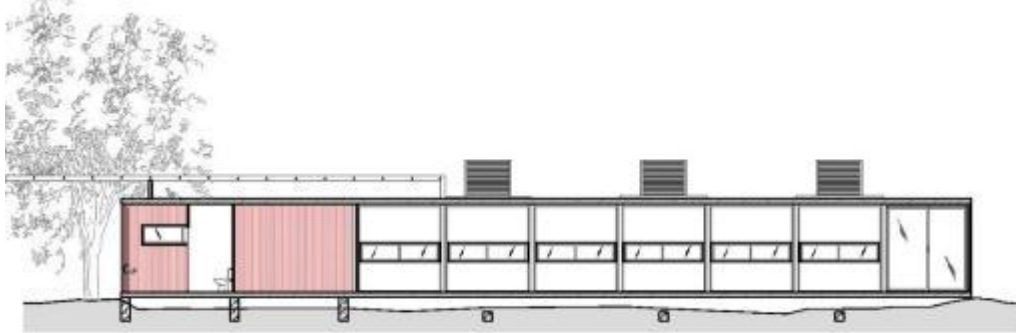
Ενότητα Σχεδιαστηρίων, Βιβλιοθήκης, Αιθ. Διαλέξεων (Σ1, Σ2, Σ3 και Σ5)

Στα Προκατασκευασμένα κτίσματα δυτικά του κτηρίου της Πρυτανείας στεγάζονται οι βασικές αίθουσες διδασκαλίας και δραστηριοτήτων, που είναι τα σχεδιαστήρια 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} και 4^{ου} και 5^{ου} έτους, καθώς και η Βιβλιοθήκη του Τμήματος και η Αίθουσα Διαλέξεων. Τα Σχεδιαστήρια μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για θεωρητικά μαθήματα. Αναλυτικά:

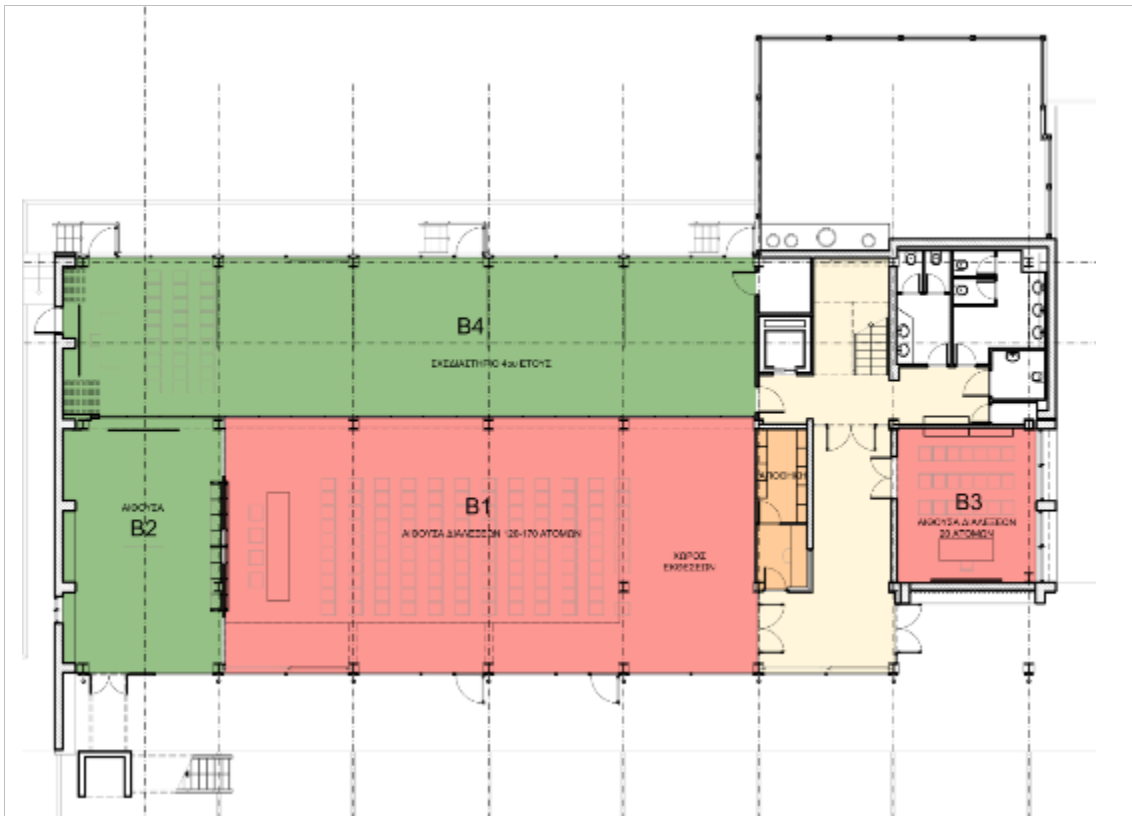
	Τύπος	Περιγραφή / Χρήση	Επιφάνεια
Σ1	Μεταλλικό Προκατασκευασμένο Ισόγειο Σχεδιαστήριο	1ο έτος. 75 θέσεις εργασίας. Στεγάζει 140 φοιτητές, καθημερινή χρήση για πολλά μαθήματα 1ου έτους (25 ώρες εβδομαδιαίως).	260 μ ²
Σ2	Μεταλλικό Προκατασκευασμένο Ισόγειο Σχεδιαστήριο	2ο και 3ο έτος. 75 θέσεις εργασίας. Στεγάζει ~120 φοιτητές, καθημερινή χρήση για πολλά μαθήματα 2-3ου έτους (30 ώρες εβδομαδιαίως).	260 μ ²
Σ3	Μεταλλικό Προκατασκευασμένο Ισόγειο Σχεδιαστήριο	2ο και 3ο έτος. 75 θέσεις εργασίας. Στεγάζει ~120 φοιτητές, καθημερινή χρήση για πολλά μαθήματα 2-3ου έτους (30 ώρες εβδομαδιαίως).	260 μ ²
Σ5	Μεταλλικό Διώροφο Κτήριο (750 μ ²)	4ο και 5ο έτος, χώροι μαθημάτων, 70 θέσεις εργασίας, στεγάζει >100 φοιτητές. Χρησιμοποιείται εβδομαδιαίως για τουλάχιστον 25 ώρες.	150 μ ²
		Κεντρική αίθουσα διαλέξεων δυναμικότητας 120 ατόμων, μικρή αίθουσα σεμιναρίων των 20 ατόμων, και άλλοι βοηθητικοί χώροι. Οι χώροι αυτοί χρησιμοποιούνται και για άλλα μαθήματα μικρότερων ετών. Οι χώροι του ισόγειου είναι ευέλικτοι και με κινητά χωρίσματα αναδιαμορφώνονται για την πραγματοποίηση εργαστηρίων, εκθέσεων και γραπτών εξετάσεων.	440 μ ²
		Βιβλιοθήκη που βρίσκεται στον όροφο του κτηρίου Σ5 και καταλαμβάνει επιφάνεια 160 μ ² περίπου.	160 μ ²
		Σύνολο	1530 μ ²

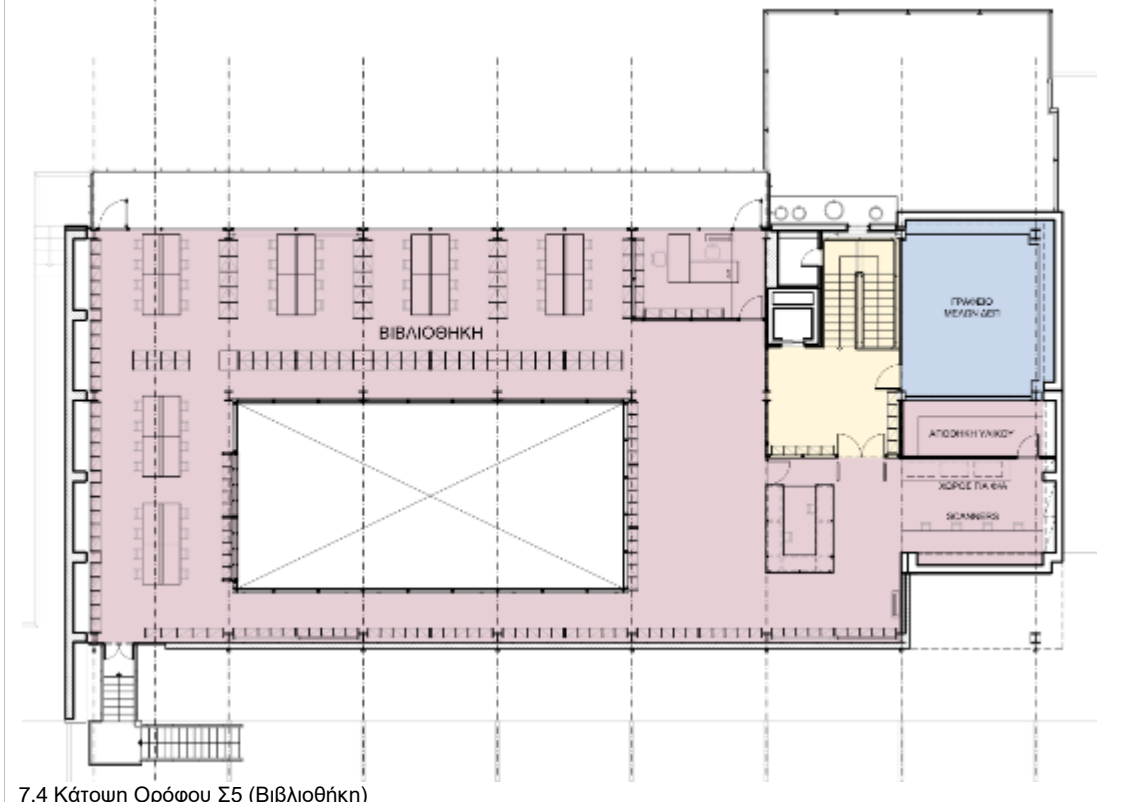
7.1 Κάτοψη Σχεδιαστηρίων Σ1, Σ2, Σ3

7.2 Τομές Σχεδιαστηρίων Σ1, Σ2 και Σ3

7.3 Κάτοψη Ισογείου Σ5

7.4 Κάτοψη Ορόφου Σ5 (Βιβλιοθήκη)

Ενότητα Γραμματείας και Γραφείων Διδασκόντων (1, 2)

Στα Παλαιά Προκατασκευασμένα Συγκροτήματα (θέσεις 1 & 2 στον χάρτη) στεγάζονται τα γραφεία της Γραμματείας του Τμήματος και τα περισσότερα από τα γραφεία των διδασκόντων. Αναλυτικά:

	Τύπος Κτηρίου	Περιγραφή / Χρήση	Επιφάνεια
1	Παλιό Προκατασκευασμένο	Στα πρώτα 4 γραφεία του συγκροτήματος στεγάζεται η Γραμματεία του Τμήματος. Στεγάζονται 4 άτομα.	62,88 μ ²
2	Ισόγειο Κτήριο από Σκυρόδεμα	Δέκα (10) γραφεία μελών ΔΕΠ. Στεγάζονται 12 άτομα	164,76 μ ²
3		Είσοδος, διάδρομος κίνησης, κ.α.	89,86 μ ²
4		Χώροι, υγιεινής, φωτοτυπικών, κουζίνας	22,50 μ ²
		Σύνολο	340 μ²

7.5 Κάτοψη Γραφείων Διδασκόντων και Γραμματείας

Ενότητα Γραφείων Διδασκόντων, Υπολογιστικού Κέντρου, Αμφιθεάτρου, Εργαστηρίου Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού (3, 4, 5, Α)

Σε τμήμα του Κτηρίου Α (Κτήριο Πρυτανείας), στη νοτιοδυτική του πλευρά, στεγάζονται σε δύο επίπεδα, η αίθουσα συνεδριάσεων της Συνέλευσης του Τμήματος, ένα Αμφιθέατρο, γραφεία διδασκόντων, εργαστήρια φοιτητών, το Υπολογιστικό Κέντρο, το fab-lab και εργαστήριο μακετών, το εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού, και διάφοροι βοηθητικοί χώροι. Πιο αναλυτικά:

	Τύπος	Περιγραφή / Χρήση	Επιφάνεια
3	Ισόγειο Παλαιού Διώροφου Κτηρίου Πρυτανείας (Α1)	Υπολογιστικό Κέντρο. ~50 θέσεις εργασίας, αντίστοιχοι υπολογιστές, εκτυπωτές, σαρωτές, κ.α. Εργαστήριο ψηφιακής κατασκευής μακέτας.	200 μ ²
		Δύο μικρά εργαστήρια (60 + 40 μ ² αντίστοιχα), όπου στεγάζονται οι χώροι διπλωματικών (καμαρίνια Ε' Έτους).	100 μ ²
4		Πέντε (5) γραφεία μελών ΔΕΠ και αίθουσα διδασκαλίας/συναντήσεων & Συνελεύσεων.	135 μ ²
A		Αμφιθέατρο (περίπου 50-60 καθήμενων)	80 μ ²
5	Όροφος Παλαιού Διώροφου Κτηρίου Πρυτανείας (Α2)	Εργαστήριο Πολεοδομικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού. Στεγάζονται 3 μέλη ΔΕΠ και δύο (2) γραφεία ΕΤΕΠ. Υπάρχει ακόμη μία αίθουσα διδασκαλίας GIS των 10-12 ατόμων που χρησιμοποιείται για διδασκαλία προπτυχιακών κατ' επιλογήν μαθημάτων αλλά και μεταπτυχιακών μαθημάτων.	170 μ ²
		Σύνολο	685 μ²

7.6 Κάτοψη Ισογείου και Ορόφου Κτηρίου Α

Εργαστήριο Εικαστικών (6)

Στη Νοτιοδυτική Πτέρυγα του Κτηρίου Β, στον όροφο, συστεγάζονται σε μεγάλη αίθουσα το Εργαστήριο Εικαστικών και το γραφείο διδασκόντων των Εικαστικών.

	Τύπος	Περιγραφή / Χρήση	Επιφάνεια
6	Όροφος Παλαιού Διώροφου Κτηρίου Β	Αίθουσα Εργαστηρίου Εικαστικών	150 μ ²
		Γραφείο διδασκόντων Εικαστικών	

7.6. Επάρκεια και Ποιότητα Χώρων

Επάρκεια και ποιότητα χώρων διδασκαλίας και εργαστηρίων

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι δραστηριότητες του Τμήματος στεγάζονται σε ένα σύνολο χώρων επιφάνειας 2680 μ² διασκορπισμένων σε 4 σημεία μέσα στην Πανεπιστημιούπολη. Ειδικότερα οι χώροι διδασκαλίας και εργαστηρίων είναι περίπου 2100 μ².

Η αναλογία επιφάνειας χώρων (μ²) διδασκαλίας και εργαστηρίων ανά φοιτητή (862 για το έτος 2016-17 και η οποία δεν έχει αλλάξει μέχρι σήμερα) είναι 2.39/1, πολύ κάτω από την αναλογία 9.8/1 που θεωρείται

ιδανική για το επιστημονικό αντικείμενο.² Υπάρχει σοβαρή έλλειψη χώρων διδασκαλίας. Ιδανικά θα έπρεπε να προστεθούν επιπλέον των υπαρχόντων 6.000-6.400 μ² χώρων διδασκαλίας.

Αυτό γίνεται καθημερινά αισθητό από το γεγονός ότι δεν υπάρχουν επαρκείς θέσεις εργασίας για να μπορούν ταυτόχρονα να δουλέψουν στοιχειωδώς ούτε το 60% των φοιτητών (Από τις ~600 θέσεις εργασίας που κανονικά έπρεπε να διατίθενται στα σχεδιαστήρια, υπάρχουν τώρα μόλις ~ 320 θέσεις εργασίας. Δεν υπάρχει, καν επαρκής χώρος για να μπορούν όλοι οι φοιτητές ενός έτους να παρακολουθήσουν τις διαλέξεις των μαθημάτων. Ταυτόχρονα τις ώρες των εργαστηριακών μαθημάτων, λόγω στενότητας των σχεδιαστηρίων και μεγάλου αριθμού φοιτητών, οι συνθήκες διεξαγωγής των εργαστηριακών μαθημάτων είναι τρομερά δυσχερείς, με πολύ ενοχλητικό θόρυβο και συνωστισμό.

Οι διάφοροι χώροι στους οποίους στεγάζονται οι εκπαιδευτικές λειτουργίες του Τμήματος παρουσιάζουν χρόνια και σημαντικά προβλήματα γήρανσης των δομικών στοιχείων και του κελύφους (σε σημείο επικινδυνότητας), θέρμανσης και εξαερισμού, φωτισμού, εξοπλισμού και ασφάλειας. Ενδεικτικά αναφέρονται ότι:

- Τα σχεδιαστήρια Σ1, Σ2, και Σ3 (προκατασκευασμένα μεταλλικά) έχουν προ πολλών ετών ξεπεράσει το όριο ηλικίας τους ως κτηριακές υποδομές και δεν πληρούν πια βασικούς κανόνες ασφάλειας. Παρουσιάζουν έντονα προβλήματα θερμομόνωσης, ηχομόνωσης, υδατοστεγανότητας, ασφάλειας, και σημαντικές φθορές και προβληματική λειτουργία στους χώρους υγιεινής (που είναι πλέον σχεδόν ακατάλληλοι προς χρήση). Επιπλέον εδώ και 3-4 έτη, λόγω βλάβης του σχετικού εξοπλισμού, δεν υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο από τα Σ1, Σ2, και Σ3 πράγμα που δημιουργεί μεγάλο εμπόδιο στη διδασκαλία και την εργασία των φοιτητών. Η αντικατάστασή και αναβάθμισή των Σ1, 2, και 3 είναι αναγκαία.
- Η πλειοψηφία των χώρων διδασκαλίας βρίσκονται σε απόσταση τόσο από τα γραφεία των καθηγητών, όσο και από το υπολογιστικό κέντρο. Υπάρχουν και χώροι διδασκαλίας (εικαστικών) που βρίσκονται απομακρυσμένοι και απομονωμένοι δυσχεραίνοντας τη δημιουργία μιας πραγματικής κοινότητας και απομακρύνοντας τις ποικίλες φοιτητικές δραστηριότητες.
- Δεν υπάρχει επαρκής, και κατάλληλα εξοπλισμένος χώρος (εργαστήριο) για την παραγωγή προπλάσμάτων και κατασκευών (σημαντική διαδικασία για την εκπαιδευτική διαδικασία του Τμήματος). Ο υπάρχων χώρος, είναι μακριά, αποσυνδεδεμένος από τα Σχεδιαστήρια, και δεν έχει χώρο για την επιτόπου εργασία των φοιτητών.

Το Τμήμα καταβάλλει κάθε δυνατή μέριμνα για τη συντήρηση των ανεπαρκών και επικινδυνών χώρων διδασκαλίας, αλλά τα προβλήματα που αναλύονται πιο πάνω είναι τόσο σημαντικά που δεν επαρκούν οι πόροι και οι δομές του Τμήματος για θεραπευτούν. Είναι ζήτημα της στρατηγικής της κεντρικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου να αποκτήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα το Τμήμα Αρχιτεκτόνων το δικό του κτήριο με ικανούς χώρους για τη διδασκαλία. Είναι ευνόητο πως το Τμήμα μας έχει κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες προς αυτήν την κατεύθυνση.

Επάρκεια και ποιότητα γραφείων διδασκόντων

Η επάρκεια των γραφείων διδασκόντων του Τμήματος κρίνεται σχετικά ικανοποιητική (15 γραφειακοί χώροι για 19 μέλη ΔΕΠ) στο σύνολο (307 μ², 16,15 μ²/διδάσκοντα), αλλά η ποιότητα κάποιων από τους χώρους είναι εξαιρετικά προβληματική. Ειδικότερα:

- υπάρχει διασπορά των γραφείων σε 3 διαφορετικά κτήρια με μεγάλες αποστάσεις μεταξύ τους. Ως συνέπεια, οι διδάσκοντες δεν έχουν καθημερινή επαφή και δεν προάγεται η συνεργασία. Κάποια από τα γραφεία διδασκόντων δεν βρίσκονται κοντά στη γραμματεία και τα γραφεία των του λοιπού προσωπικού πράγμα που δυσχεραίνει τόσο τους διδάσκοντες όσο και το λοιπό προσωπικό.
- Δεν υπάρχει χώρος, πλην της αίθουσας Συνέλευσης, η οποία λειτουργεί κυρίως ως αίθουσα διδασκαλίας, για τη συνεργασία των μελών ΔΕΠ. Έτσι η συνεργασία περιορίζεται σε μικρές ομάδες (2-3 διδασκόντων) μόνο μέσα στα μερικές φορές στενά γραφεία διδασκόντων.
- Εμφανίζονται περιπτώσεις ανισοκατανομής χώρων γραφείων, όπου δύο διδάσκοντες μοιράζονται γραφείο 12,95 μ² (6,5 μ² ανά διδάσκοντα) ενώ άλλοι διδάσκοντες ίδιας ή κοντινής βαθμίδας έχουν γραφείο 23 μ².
- Επιπλέον, το Τμήμα δε διαθέτει γραφειακούς χώρους για τη χρήση τους από τους Συμβασιούχους διδάσκοντες (ΠΔ 407, Ακαδημαϊκούς Υποτρόφους και διδάσκοντες για απόκτηση ακαδημαϊκής εμπειρίας). Αυτό δυσχεραίνει σημαντικά τόσο το διδακτικό τους έργο, τη συνεργασία τους με τα μέλη ΔΕΠ και το διοικητικό προσωπικό, όσο και την ένταξή τους στην κοινότητα του Τμήματος.

² Σύμφωνα με το <http://www.smg.ac.uk/documents/spacenorms.pdf> σελ. 12

- Οι χώροι υγιεινής στα γραφεία των διδασκόντων είναι σε κακή κατάσταση και με προβληματική συντήρηση.
- Σε κάποια από τα γραφεία των διδασκόντων υπάρχουν σημαντικά προβλήματα υδατοστεγανότητας της οροφής (με αποτέλεσμα να στάζει το ταβάνι όταν βρέχει), ανύπαρκτη θέρμανση και κλιματισμός, και άλλα προβλήματα μούχλας και υγρασίας, που στο σύνολό τους καθιστούν τα γραφεία αυτά μη λειτουργικά.

Παρ' όλο που υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στους χώρους των γραφείων διδασκόντων (διασπορά, ανισοκατανομή και κακή κατάσταση) οι διδάσκοντες αναγνωρίζουν ότι αυτό που προέχει είναι η αναβάθμιση των χώρων διδασκαλίας και όχι αυτή των γραφείων τους.

Επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος

Η Γραμματεία του Τμήματος χρησιμοποιεί τρία γραφεία, τα οποία μπορούν να κριθούν μάλλον μη ικανοποιητικά, όχι τόσο όσον αφορά στο μέγεθός τους ή τη λειτουργικότητά τους, αλλά περισσότερο όσον αφορά σε προβλήματα υγρασίας και γενικότερα φθορών λόγω της παλαιότητάς τους. Οι κοινόχρηστοι χώροι στη γραμματεία του Τμήματος είναι πολύ περιορισμένοι, με ελλιπή φωτισμό και θέρμανση. Ας σημειωθεί τέλος και η απουσία αποθηκευτικών χώρων. Η ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου των χώρων της γραμματείας με χρηματοδότηση από το Ενεργειακό Πάρκο του Πανεπιστημίου Πατρών συνετέλεσε στη μείωση μερικών από τα παραπάνω προβλήματα.

Επάρκεια και ποιότητα υποδομών ΑΜΕΑ

Οι κοινόχρηστοι χώροι του Τμήματος και τα κτήρια που στεγάζουν τη γραμματεία και το υπολογιστικό κέντρο είναι γενικά προσβάσιμα από ΑΜΕΑ, χωρίς όμως ιδιαίτερη πρόβλεψη και χωρίς αυτό να σημαίνει πως η πρόσβαση αυτή είναι εύκολη και γρήγορη ή αφορά σε όλα τα κτ.

Πρόσβαση σε υποδομές και εξοπλισμό του Ιδρύματος

Η πρόσβαση της ακαδημαϊκής κοινότητας σε υποδομές του Τμήματος όπως η βιβλιοθήκη είναι ελεύθερη, ο εξοπλισμός όμως του Τμήματος δεν διατίθεται σε φοιτητές χωρίς την εποπτεία μέλους ΔΕΠ. Όσον αφορά στη δυνατότητα χρήσης του εξοπλισμού του Τμήματος από μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων, υπάρχει δυνατότητα να παρέχεται, εφόσον υπάρξει ανάλογο αίτημα.

7.7. Αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών στη λειτουργία του Τμήματος

Η λειτουργία του Τμήματος αξιοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η λειτουργία της Γραμματείας βασίζεται στην αντίστοιχη ψηφιακή πλατφόρμα (Ψηφιακή Γραμματεία). Οι φοιτητές μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας διεκπεραιώνουν όλες τις βασικές διοικητικές ενέργειες που τους αφορούν τους, εγγραφές, βαθμολογία, πιστοποιητικά, κτλ. Οι διδάσκοντες, μέσω της πλατφόρμας χειρίζονται θέματα ανακοίνωσης μαθημάτων και αξιολόγησης. <https://progress.upatras.gr/iri/portal>

Η ψηφιακή πλατφόρμα E-Class που διαθέτει το Πανεπιστήμιο χρησιμοποιείται ευρέως για τη διδασκαλία και επικοινωνία διδασκόντων και φοιτητών.

<https://eclass.upatras.gr/modules/auth/opencourses.php?fc=41>

Ο ιστότοπος στο διαδίκτυο ενημερώνεται σε καθημερινή βάση με πληροφορίες και υλικό που αφορά τις δραστηριότητες, το έργο και τις διακρίσεις του τμήματος. Με τον τρόπο αυτό ο ιστότοπος λειτουργεί ουσιαστικά σαν αποθετήριο του έργου που επιτελείται στο τμήμα. Παράλληλα αξιοποιούνται και άλλα social media, όπως το facebook του τμήματος και ο δίαυλος you-tube που στοχεύουν στη ζωντανή επικοινωνία του τμήματος με την ευρύτερη κοινότητα. <http://www.arch.upatras.gr/>

7.8. Αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

Η χρήση των υποδομών του Τμήματος κατά το έτος 2018-2019 υπήρξε, αναγκαστικά, αποτελεσματική κατά το μέγιστο βαθμό ώστε να αντιμετωπισθούν τα πολύ σημαντικά προβλήματα έλλειψης και καταλληλότητας χώρων διδασκαλίας, αυτό επιτεύχθηκε μέσω συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ των μελών του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού. Η χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού του Τμήματος ήταν κι αυτή ορθολογική και διασφαλίστηκε μέσω της συνεργασίας και της οργάνωσης των χρηστών.

7.9. Διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων

Βασική πηγή χρηματοδότησης του Τμήματος είναι ο τακτικός προϋπολογισμός, μέρος του οποίου αξιοποιείται για την ενίσχυση των υποδομών και του εξοπλισμού, με δεδομένη την περιορισμένη ροή των δημοσίων επενδύσεων κατά τα πρόσφατα έτη, και την μηδενική κατά τα τελευταία. Η διαδικασία σύνταξης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Τμήματος έγινε όπως προβλέπεται, με ακρίβεια, αποτελεσματικότητα και τηρώντας τις αποφάσεις του Τμήματος σχετικά με οικονομικής φύσης ζητήματα.

Κατά το έτος 2018-19 που αφορά στην παρούσα έκθεση, ο προϋπολογισμός του Τμήματος ήταν ισοσκελισμένος. Ο υπεύθυνος Οικονομικών του Τμήματος Π. Κουφόπουλος προέβη σε όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες σχετικά με τον απολογισμό και την ενημέρωση της Συνέλευσης του Τμήματος για την εξέλιξη των οικονομικών του Τμήματος. Να σημειωθεί ότι όλο σχεδόν το τεχνικό μέρος της δουλειάς διεκπεραιώθηκε με μεγάλη φροντίδα και αποτελεσματικότητα από ένα μέλος του διοικητικού προσωπικού.

8. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

8.1. Διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος

Στην πρώτη πενταετία λειτουργίας του Τμήματος από την ίδρυσή του το 1999-2000 και μέχρι το 2003-2004 η ανάπτυξη του Τμήματος βασιζόταν σε συγκεκριμένο σχεδιασμό και χρονοδιάγραμμα, όπως προβλεπόταν από τους όρους χρηματοδότησης ΕΠΕΑΕΚ, με έλεγχο και παρακολούθηση του βαθμού επίτευξης των στόχων του. Μετά το 2003-2004 την ευθύνη για την κατάρτιση της στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος έχει η Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Μετά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του το τμήμα διενήργησε αξιολόγηση με εξωτερικούς κριτές και με πολύ θετικά σχόλια. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης είναι δημοσιευμένα αναλυτικά σε σχετικό πολυσέλιδο τεύχος.

Την ευθύνη για την παρακολούθηση της ποιότητας, των αποτελεσμάτων και τη διαμόρφωση της στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος την έχει κατά κύριο λόγο η Συνέλευση, με πολλές επιμέρους αποφάσεις έπειτα από εισηγήσεις των Προέδρων και των αρμόδιων Επιτροπών για όλα τα θέματα (Προγράμματα Σπουδών, Διοίκηση, Γραμματεία, θέματα διδασκόντων, θέματα φοιτητών, έρευνα, υποδομές, οικονομική διαχείριση, διεθνείς σχέσεις, κτλ.) Συνήθως, στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους η Συνέλευση του Τμήματος αποτιμά το επιτελεσμένο έργο και συζητούνται ενέργειες και στόχοι στο πλαίσιο ενός συγκροτημένου σχεδίου ικανοποίησης αναγκών, διόρθωσης ή βελτίωσης δυσλειτουργιών και προγραμματισμού της ανάπτυξης του Τμήματος. Η πρακτική προγραμματισμού και αποτίμησης που ακολουθήθηκε σε συνεδριάσεις της Συνέλευσης στα πρόσφατα ακαδημαϊκά έτη δεν στηριζόταν τόσο σε ποσοτικές μεθόδους, όσο στην διαμόρφωση μίας διαδικασίας εκπόνησης συνολικού σχεδίου ανάπτυξης με στόχευση, χρονοδιάγραμμα, διαμόρφωση, παρακολούθηση και έλεγχο των αποτελεσμάτων. Στην δεκαπενταετή πορεία του Τμήματος υπήρξε συνειδητά και συστηματικά μία διαδικασία ποιοτικής κρίσης και αποτίμησης.

Η ετήσια εσωτερική αξιολόγηση αποτελεί ένα από τα εργαλεία για αυτή τη διαδικασία, όπου καταγράφονται και αποτιμώνται τα βασικά στοιχεία για τη λειτουργία, αποτελεσματικότητα, ανάπτυξη και γενικά επιστημονικής επίδοσης του Τμήματος καταγράφεται η παρουσία.

8.2. Στόχοι για την Ανάπτυξη του Τμήματος

Μέσα από τη διαδικασία που περιγράφεται για τον προσδιορισμό της στρατηγικής για την ανάπτυξη του Τμήματος έχουν διατυπωθεί κάμποιοι βασικοί στόχοι. Αυτοί είναι αναλυτικότερα:

Προσπάθειες προσέλκυσης ακαδημαϊκού προσωπικού υψηλού επιπέδου

Οι προσπάθειες προσέλκυσης ακαδημαϊκού προσωπικού με την ενημέρωση σχετικά με το έργο και τις προκηρύξεις θέσεων του Τμήματος έχουν αποδώσει και θα συνεχιστούν. Η προϋπόθεση συμμετοχής στο διδακτικό έργο η οποία, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, απαιτεί την γνώση της ελληνικής γλώσσας, αποτελεί γεγονός που έχει δημιουργήσει στο παρελθόν εμπόδια στην προσέλκυση προσωπικού από ιδρύματα του εξωτερικού. Αντίθετα, η πρόσκληση νέων επιστημόνων για διαλέξεις στην ελληνική γλώσσα, αποδίδει μέχρι τώρα πολύ ικανοποιητικά αποτελέσματα και ως προς την προσέλκυση προσωπικού. Οι συχνές συνεργασίες σε εργαστήρια, σεμινάρια και άλλες δράσεις του Τμήματος με αρχιτέκτονες, βοηθάει επίσης στην ίδια κατεύθυνση.

Προγραμματισμός προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού και σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος

Κεντρικά θέματα και βασικές επιδιώξεις της Προσωρινής Γενικής Συνέλευσης μετά την ίδρυση του Τμήματος, όπως και της Γ.Σ.Ε.Σ. μετά την αυτοδύναμη λειτουργία του, ήταν η στελέχωση με διδάσκοντες, ο προγραμματισμός προκηρύξεων νέων θέσεων και εκλογών μελών ΔΕΠ, ενός μέλους ΕΕΔΙΠ και διδασκόντων με σύμβαση κατά το ΠΔ 407/1980, καθώς και η συμμετοχή στον μέχρι πρότινος ετήσιο

προγραμματισμό προκηρύξεων θέσεων για το σύνολο του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η σημερινή στελέχωση είναι αποτέλεσμα μακροχρόνιου προγραμματισμού και εντατικών προσπαθειών, που διασφάλισαν κατ' αρχήν την εδραίωση και στη συνέχεια την ακαδημαϊκή ανάπτυξη του Τμήματος. Είναι σημαντικό για το Τμήμα να πληρούνται άμεσα οι θέσεις που προκύπτουν μετά από τη συνταξιοδότηση των μελών ΔΕΠ, καθόσον **η αναλογία καθηγητών προς φοιτητές στο Τμήμα είναι πολύ δυσμενής.**

Με την περικοπή των πιστώσεων για συμβάσεις διδασκόντων βάσει του Π.Δ. 407/1980 το Τμήμα είναι δυστυχώς υποχρεωμένο να καλύπτει τις ανάγκες του διδακτικού έργου σχεδόν αποκλειστικά μέσω των ενεργών μελών ΔΕΠ και των αποθεματικών του Τμήματος στην Επιτροπή Ερευνών. Είναι φανερό ότι υπό αυτές τις συνθήκες χρειάζονται -άμεσες ενέργειες για να υπάρξει πληρέστερη κάλυψη των αναγκών τόσο του προπτυχιακού όσο και του μεταπτυχιακού προγράμματος, αλλά και για την ανάπτυξη -των εργαστηρίων, με την επίτευξη μιας λογικής αντιστοιχίας μεταξύ καθηγητών και φοιτητών. Για τους λόγους αυτούς είναι απαραίτητο να πληρωθεί άμεσα τουλάχιστον η τελευταία από τις 21 θέσεις ΔΕΠ και μία από τις θέσεις ΕΤΕΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 του Ιδρυτικού Π.Δ., καθώς και τουλάχιστον μία ακόμη θέση μέλους ΕΕΔΙΠ. (Για τον αριθμό προπτυχιακών φοιτητών που ζητείται ανά έτος από το Τμήμα, για τον αριθμό εισαγόμενων και ενεργών προπτυχιακών φοιτητών και την προέλευσή τους αναλόγως του τρόπου εισαγωγής, καθώς και για τον αριθμό μεταπτυχιακών και επί διδακτορία φοιτητών, βλ. τις αντίστοιχες ως άνω ενότητες της έκθεσης.)

Προσπάθειες Τμήματος για την προσέλκυση φοιτητών υψηλού επιπέδου

Οι βάσεις εισαγωγής των φοιτητών, σε πανελλαδικό επίπεδο, ήταν ήδη υψηλές, δεδομένου ότι η αρχιτεκτονική είναι συνήθως η πρώτη επιλογή των εισερχομένων φοιτητών. Ιδιαίτερα στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών, οι εισερχόμενοι φοιτητές - έχουν υψηλές επιδόσεις και επιλέγουν το Τμήμα ως πρώτη ή δεύτερη τους προτίμηση.

9. Συμπεράσματα

9.1. Θετικά στοιχεία του Τμήματος και ευκαιρίες αξιοποίησής τους

- Εδραίωση της φήμης του τμήματος, σε λίγο περισσότερο από δέκα χρόνια (κάτι που συνεχίζεται και μέχρι σήμερα), ως του δυναμικότερου «νέου» τμήματος αρχιτεκτονικής στη χώρα (Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης 2013).
- Υψηλό επίπεδο αποφοίτων του τμήματός, όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι σημαντικός αριθμός από αυτούς συνεχίζουν τις σπουδές τους στις καλύτερες αρχιτεκτονικές σχολές διεθνώς, ή εργάζονται σε σημαντικά διεθνή αρχιτεκτονικά γραφεία.
- Υψηλής ποιότητας διδακτικό έργο και αναγνώρισή του ως τέτοιου από τους ίδιους τους φοιτητές, μέσω των αξιολογήσεών τους και τη συστηματική παρακολούθηση των μαθημάτων τους. Ιδιαίτερη μέριμνα για την παραγωγή υψηλής ποιότητας διδακτικού υλικού είτε με τη μορφή σημειώσεων, είτε μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου (e-Class)
- Σαφές, συνεκτικό, επιστημονικά και τεχνικά άρτιο πρόγραμμα σπουδών. Ευέλικτη διαδικασία αναθεώρησης του προγράμματος σπουδών ώστε να ανταποκρίνεται στις αλλαγές στη κοινωνία, στην οικονομία και στο επάγγελμα.
- Αυστηρή προσήλωση σε υψηλά κριτήρια πρόσληψης μελών ΔΕΠ, γεγονός που έδωσε την ευκαιρία σε αξιόλογους επιστήμονες που έχουν, στην πλειονότητά τους διεθνείς σπουδές, και σημαντικό και αναγνωρισμένο έργο - υλοποιημένο, θεωρητικό και ερευνητικό στην Ελλάδα και διεθνώς - να στελεχώσουν το Τμήμα. Ταυτόχρονα, αυστηρά κριτήρια στην επιλογή διδασκόντων με σύμβαση, με αποτέλεσμα την προσέλκυση πολύ αξιόλογων νέων και έμπειρων συναδέλφων, οι οποίοι συνέβαλαν αποφασιστικά στην εδραίωση του τμήματος.
- Συνολικά πολύ καλές συναδελφικές σχέσεις μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, γεγονός που αμβλύνει τις τριβές που προκαλούνται κατά καιρούς στην ελληνική πανεπιστημιακή κοινότητα και διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία του Τμήματος.
- Ιδιαίτερη δυναμική στην ανάπτυξη στοχευμένων διεθνών συνεργασιών. Το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργασία με πρωτοπόρα Τμήματα της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Πιστεύουμε ότι αυτές οι συνεργασίες θα αποτυπωθούν σε κοινές εκατέρωθεν προσκλήσεις για διδασκαλία, κοινές δημοσιεύσεις ή και άλλες μορφές συνεργασίας στο άμεσο μέλλον.
- Διαφανείς και δημοκρατικές διαδικασίες διοίκησης, λειτουργίας και οικονομικής διαχείρισης του Τμήματος. Υλοποίηση σημαντικού μέρους των στόχων του Τμήματος και, προπάντων, σαφής εικόνα για τους τρόπους υλοποίησης των υπόλοιπων στόχων αλλά και για το ακριβές περιεχόμενο που αυτοί πρέπει να λάβουν στο άμεσο μέλλον.
- Παραγωγή σημαντικών αλλά περιορισμένων σε αριθμό, δημοσιεύσεων, σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια διεθνούς κύρους.
- Σημαντική εκπροσώπηση και συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς από μέλη ΔΕΠ σε πολλές διαφορετικές αρχιτεκτονικές κατευθύνσεις.
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς και Συλλόγους, καθώς επίσης και σημαντική συμμετοχή στα δρώμενα στον ελληνικό αρχιτεκτονικό χώρο.

9.2. Αρνητικά στοιχεία για το Τμήμα και ενδεχόμενοι κίνδυνοι

- Πολύ μεγάλο πρόβλημα, όσον αφορά τις κτηριακές υποδομές του Τμήματος. Οι διαθέσιμοι χώροι διδασκαλίας (και λιγότερο οι άλλοι χώροι) είναι απολύτως ανεπαρκείς σε χώρο αλλά και σε ποιότητα.
- Ο μεγάλος αριθμός εισακτέων που είναι δυσανάλογος σε σχέση με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ και των ελάχιστων πλέον συμβασιούχων διδασκόντων. Ο αριθμός εισακτέων είναι υπερβολικά αυξημένος σε σχέση με τον αριθμό που το Τμήμα προτείνει ότι μπορεί να διδάξει κάθε χρονιά το Τμήμα στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σημειώνεται ότι για το έτος 2018-19 ο αριθμός εισακτέων (μέσω των Πανελληνίων εξετάσεων) που προτάθηκε από το Τμήμα ήταν συνολικά 50 φοιτητές και φοιτήτριες, ενώ ο τελικός αριθμός που όρισε το Υπουργείο ήταν 110, ίδιος με τον

αριθμό των εισακτέων σε άλλες σχολές αρχιτεκτονικής (Αθήνας, Θεσσαλονίκης) με πολλαπλάσιο αριθμό διδασκόντων.

- Αν και το Τμήμα βρίσκεται σε μια συνεχή πορεία ανάπτυξης από την ίδρυσή του, υπάρχει ο κίνδυνος να ανακοπεί αυτή η δυναμική εξαιτίας της οικονομικής συγκυρίας και της θλιβερής υποχρηματοδότησης των πανεπιστημίων. Επίσης, ως εκ της φύσεώς του, ένα τμήμα αρχιτεκτονικής δεν έχει τη δυνατότητα προσέλκυσης σημαντικών ερευνητικών κονδυλίων που θα μπορούσαν να το ενισχύσουν οικονομικά, όπως πχ. ένα τμήμα ηλεκτρολόγων ή πολιτικών μηχανικών.
- Ανασχετική έχει αποδειχθεί η χρονοτριβή, τα τελευταία χρόνια, του Υπουργείου Παιδείας στην προώθηση των διαδικασιών εκλογής και διορισμού μελών ΔΕΠ, η δραματική περικοπή της χρηματοδότησης διδασκαλίας με σύμβαση (Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι), σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα αύξηση των εισακτέων. Για ένα νέο τμήμα σαν το δικό μας, η στάση αυτή του Υπουργείου Παιδείας μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία του τμήματος στο άμεσο μέλλον.

9.3. Σημεία που χρήζουν περαιτέρω προσοχής

- Ο σχετικά μικρός αριθμός δημοσιεύσεων (ιδιαίτερα των διεθνών δημοσιεύσεων) οι οποίες παράγονται σχεδόν εξ' ολοκλήρου από συγκεκριμένα μέλη ΔΕΠ με ερευνητική εμπειρία, και ο σχετικά μικρός αριθμός ετεροαναφορών στη διεθνή βιβλιογραφία με εξαίρεση τα προαναφερθέντα μέλη ΔΕΠ.
- οι περιορισμένες επιδόσεις του Τμήματος όσον αφορά τον τομέα της οργάνωσης συνεδρίων και ημερίδων, και στον τομέα των εκδόσεων.
- Η χαμηλή προσέλκυση ερευνητικών προγραμμάτων
- η ελλιπής αξιοποίηση των δεδομένων που συλλέγονται από την αξιολόγηση των μαθημάτων.

10. Σχέδια βελτίωσης

10.1. Βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης

- Το Τμήμα κάθε έτος δρομολογεί πρωτοβουλίες που θα ενισχύσουν περαιτέρω την ανάπτυξή του και θα αμβλύνουν σε μεγάλο βαθμό τις αδυναμίες του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η προσπάθεια συνεχούς επικαιροποίησης του προγράμματος σπουδών.
- Το Τμήμα, με πρωτοβουλία της ΟΜΕΑ, επεξεργάζεται τρόπους ώστε η διαδικασία της αξιολόγησης να αποτελέσει μια μόνιμη και σταθερή πρακτική που θα επικαιροποιεί τα στοιχεία της παρούσας έκθεσης. Σε σχέση και με την εμπειρία σύνταξης της εσωτερικής αξιολόγησης και των ετήσιων εκθέσεων, το Τμήμα δρομολογεί μία συστηματικότερη διαδικασία διαμόρφωσης σχεδίου στρατηγικής για την ακαδημαϊκή του ανάπτυξη. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι η έλλειψη γραμματειακής υποστήριξης της ΟΜΕΑ δυσχεραίνει πολύ αυτό το σχέδιο δράσης, καθώς το έργο επιφορτίζονται και πάλι τα μέλη ΔΕΠ και ιδιαίτερα τα μέλη της ΟΜΕΑ πέραν του ήδη επιβαρυσμένου διδακτικού και ερευνητικού τους φορτίου.
- Το Τμήμα είχε ήδη προχωρήσει στην προκήρυξη θέσεων μελών ΔΕΠ σε επιστημονικές περιοχές που δεν καλύπτονται από τα υπάρχοντα μέλη ΔΕΠ. Δυστυχώς όμως, λόγω της οικονομικής κατάστασης στη χώρα, οι προκηρύξεις των θέσεων αυτών επεστράφησαν από το Υπουργείο.
- Το Τμήμα συνεχίζει να επενδύει ένα μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού του στην ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών. Τέτοιες πρωτοβουλίες είναι, για παράδειγμα, η πραγματοποίηση διεθνών συνεδρίων, εργαστηρίων (workshops) εντός και εκτός Ελλάδας και συνεργασίες διδασκαλίας όπως το Villard, συνεργασίες στα πλαίσια του Erasmus, συνεργασία με Γερμανικά Πανεπιστήμια με χρηματοδότηση από την «Ελληνογερμανική Συνέλευση» κλπ, καθώς και προσκλήσεις σε διακεκριμένους Έλληνες και ξένους ομιλητές.
- Το Τμήμα έχει προχωρήσει στην ανανέωση των τεχνικών υποδομών του, ειδικά της σημαντικής πλέον σε ποσότητα και ποιότητα βιβλιοθήκης, στην ανάπτυξη του εργαστηρίου Ψηφιακής Κατασκευής Προπλασμάτων (Fabrication Lab) καθώς και στον εξοπλισμό του νέου, υπό διαμόρφωση, εργαστηρίου αειφορικού σχεδιασμού.

10.2. Μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης

- Συνεχής διεκδίκηση από το Πανεπιστήμιο και το Υπουργείο περισσότερων χώρων και λοιπών κτηριακών υποδομών, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στο διαρκώς αυξανόμενο αριθμό εισακτέων.
- Είναι απολύτως απαραίτητο να πληρωθούν τουλάχιστον οι τελευταίες δυο από τις 21 θέσεις ΔΕΠ και μία από τις θέσεις ΕΤΕΠ που προβλέπονται από το άρθρο 3 στο Ιδρυτικό ΠΔ, καθώς και τουλάχιστον μία ακόμη θέση μέλους ΕΕΔΙΠ. Είναι απαραίτητο, για την κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των αναγκών του προπτυχιακού και του μεταπτυχιακού προγράμματος αλλά και για την επίτευξη μιας λογικής αντιστοιχίας με τον αριθμό φοιτητών στο Τμήμα.
- Εντονότερη και διαρκέστερη προσπάθεια να εξασφαλισθεί χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων, γεγονός που θα επιτρέψει κυρίως τη χρηματοδότηση διδακτορικών διατριβών και την οικονομική ενίσχυση μεταπτυχιακών και προπτυχιακών φοιτητών που θα συμμετέχουν σε αυτά, αλλά και θα διευκολύνει την πραγματοποίηση συνεδρίων, εκδόσεων κτλ.
- Πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση της ανάληψης πρωταγωνιστικού ρόλου εντός και εκτός Ελλάδας με την έκδοση ενός επιστημονικού περιοδικού και την διεύθυνση μιας επιστημονικής σειράς πανεπιστημιακών εκδόσεων.
- Ενίσχυση και αναθεώρηση του ΠΜΣ με στόχο την προσέλκυση, και μέσω ερευνητικών υποτροφιών, μεταπτυχιακών φοιτητών υψηλού επιπέδου και υποψηφίων διδασκτόρων, οι οποίοι θα συνδράμουν τα μέλη ΔΕΠ στις ερευνητικές δραστηριότητές τους. Προς τούτο, έχει ήδη επικαιροποιηθεί και βελτιωθεί ο κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής.
- Σταδιακή, προσεκτική, αλλά και συνεχής προσαρμογή του προγράμματος σπουδών και του προσανατολισμού του τμήματος στα συνεχώς μεταβαλλόμενα περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά και επαγγελματικά δεδομένα

11. Εξωτερική Αξιολόγηση του τμήματος: Προτάσεις για βελτίωση

Η εξωτερική αξιολόγηση του τμήματος ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2013 και ήταν ιδιαίτερα θετική για το τμήμα επισημαίνοντας πως " ...Κατά τα 13 χρόνια λειτουργίας του έχει κατακτήσει μια ξεχωριστή θέση, τόσο όσον αφορά τη συνεισφορά της ανανέωσης στην αρχιτεκτονική παιδεία στην Ελλάδα, όσο και την συμμετοχή σε ένα διεθνές και Ευρωπαϊκό δίκτυο σχολών." Στην έκθεση αξιολόγησης γίνεται αναφορά και στην ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας διδασκαλίας που παρέχει σήμερα καθώς και προτάσεις για την πιο αποτελεσματική λειτουργία του. Σχετικά αποσπάσματα από την έκθεση ακολουθούν.

"... Το Τμήμα πρέπει να διασφαλίσει και στο μέλλον την υψηλή ποιότητα προπτυχιακής εκπαίδευσης που παρέχει σήμερα."

"... Το Τμήμα διέρχεται μια κρίσιμη περίοδο που χαρακτηρίζεται από υψηλή αναλογία φοιτητών προς διδακτικό προσωπικό, ιδιαίτερα μειωμένο προϋπολογισμό, και μη ικανοποιητική κτιριακή υποδομή."

"... Το επί συμβάσει προσωπικό θεωρείται διεθνώς αναγκαίο και αναπόσπαστο Τμήμα του διδακτικού προσωπικού της αρχιτεκτονικής σχολής και φέρει καθοριστικό ρόλο στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Είναι πάγια πρακτική στις αρχιτεκτονικές σχολές όλου του κόσμου να αναζητούν τη συμμετοχή διδακτικού προσωπικού με επαγγελματική δραστηριότητα."

Προτάσεις για βελτιώσεις

"... Είναι ανάγκη να βελτιωθεί η παρούσα αναλογία φοιτητών προς μέλη ΔΕΠ, με τον περιορισμό του αριθμού εισαγομένων φοιτητών και την αύξηση των μελών ΔΕΠ, ή του αριθμού συμβασιούχων διδασκόντων."

"... Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων-Μηχανικών αξίζει τη μεγαλύτερη δυνατή συνδρομή των Πανεπιστημιακών Αρχών και της Πολιτείας προκειμένου να συνεχίσει μία ως σήμερα πολύ θετική πορεία. Με δεδομένα την ποιότητα των προπτυχιακών σπουδών, το δημιουργικό έργο των μελών ΔΕΠ, την ανάδειξη και συχνή βράβευση των φοιτητών του, τα δίκτυα διεθνών συνεργασιών, και τις ερευνητικές δραστηριότητες ορισμένων μελών, το Τμήμα μπορεί να αναπτύξει την επιστημονική και εφαρμοσμένη έρευνα, έτσι ώστε να βοηθήσει στην ανάδειξη βιώσιμης ανάπτυξης και νέων μορφών αρχιτεκτονικής πράξης."

12. Πίνακες Εσωτερικής Αξιολόγησης

Ίδρυμα: Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα : Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
 Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων : 1
 Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων : 2

Σχετικός Πίνακας	Ακαδημαϊκό Έτος	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	19	19	19	19	20	21	17	17
# 1	Λοιπό προσωπικό	8	58	45	27	22	22	13	49
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν Χ 2)	848	836	799	802	755	512	428	428
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	96	40	109	115	150	120	99	50
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	98	112	123	115	150	142	106	99
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις ΠΜΣ	30	30	30					
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	0	7	7					
# 6	Αριθμός αποφοιτησάντων	97	71	84	89	98	64	61	69
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	8.13	8.00	8.10	7.00	7.88	8.05	7.87	7.79
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	44	44	47	45	45	45	45	48
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	47	47	40	41	41	41	35	48
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	48	53	48	76	76	76	58	41
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	32	33	33	73	31	74	77	65
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	13	142	72	120	42	93	65	59
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	7	3	6	0	0	3	0	7

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2018-2019		2017-2018		2016-2017		2015-2016		2014-2015		2013-2014	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	5	2	8	2	5	2	7	2	7	2	5	1
	Από Εξέλιξη	1				1				1	1	3	
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις											0	
	Παραίτησεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	2	1	3	1	2	1	3	1	2	1	1	1
	Από Εξέλιξη			1		0		1			1	0	
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραίτησεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	2	1	2	1	3	1	3	1	5	1	5	2
	Από Εξέλιξη									1			
	Νέες Προσλήψεις											1	1
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραίτησεις							1					
Λέκτορες	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Νέες Προσλήψεις											1	1
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραίτησεις												
Μέλη ΕΔΙΠ/ΕΕΠ	Σύνολο							1					
Διδάσκοντες επί συμβάσει (έως 2017-18*)	Σύνολο			40	8	51	6	2	0			8	4
Ειδικός Τεχνικό Ερευνητικό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Διοικητικό Γραμματικό	Σύνολο	2	4	3	3	3	3	3	2	4	3	4	4
Επιστημονικοί Συνεργάτες	Σύνολο							0					
Διδάσκοντες ΠΔ 407/80	Σύνολο	4	0										
Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας	Σύνολο	2	2										
Ακαδημαϊκοί Υπότροφοι	Σύνολο	11	1										

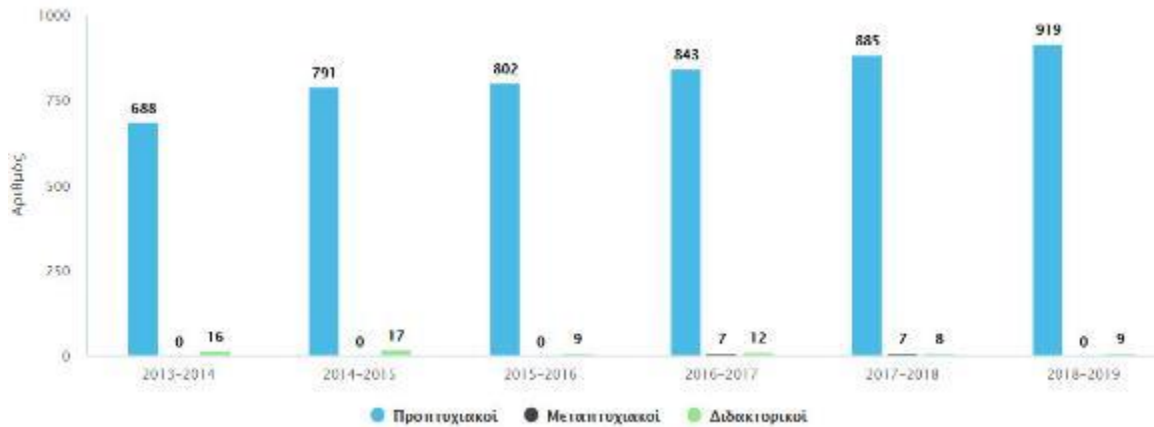
* (Διδάσκοντες επί συμβάσει): Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών.

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Προπτυχιακοί	919	885	843	802	791	688
Μεταπτυχιακοί (ΜΦΕ)	0	7	7			
Διδακτορικοί	9	8	12	9	17	16

Εγγεγραμμένοι φοιτητές

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Εισαγωγικές Εξετάσεις	51	99	108	115	147	132
Μεταγραφές (εισοδός προς το Τμήμα)	21	22	15	18	14	8
Μεταγραφές (εισοδός προς άλλα Τμήματα)	28	30	21	47	36	32
Καταπκτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	8	7	9	8	5	13
Άλλες Κατηγορίες	6	14	10	21	16	21
Σύνολο	98	117	123	115	130	142
Αλλοδαποί φοιτητές (επίσης προγραμμάτων ανταλλαγών)	5	11	13	9	4	0

Συνολικός αριθμός νέο-εισερχόμενων

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

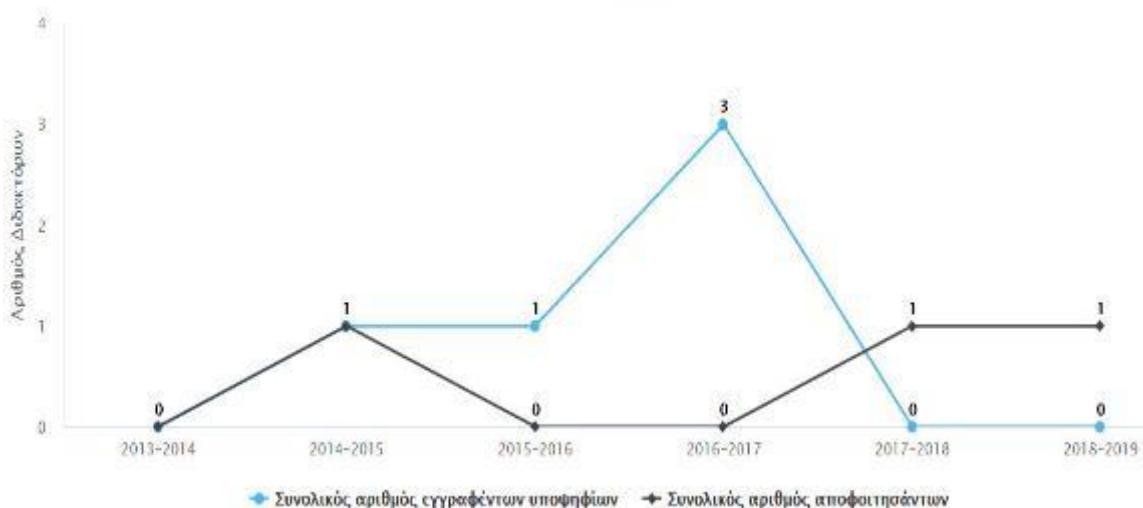
	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		7	7			
(α) Πτυχολόγιο του Τμήματος	0	5	4			
(β) Πτυχολόγιο άλλων Τμημάτων	0	2	3			
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0	30	30			
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	0	7	7			
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	0	5	0			
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	1	0			

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	0	0	12	2	1	0
(α) Πτυχολόγιο του Τμήματος	0	0	4	1		0
(β) Πτυχολόγιο άλλων Τμημάτων	0	0	8	1	1	0
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0	0	3	2	1	
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	0	0	3	1	1	
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	1	1	0		1	
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων (πχ. 4.50)	6.00	6.00	6.00		6.00	

Επεξήγηση: Απόφοιτοι = Αριθμός Διδασκτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

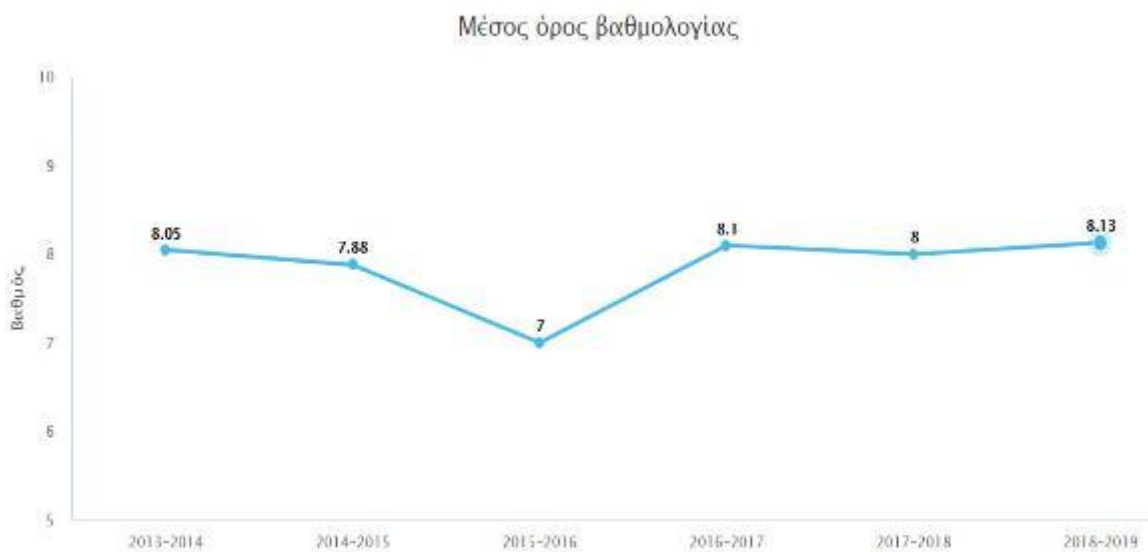
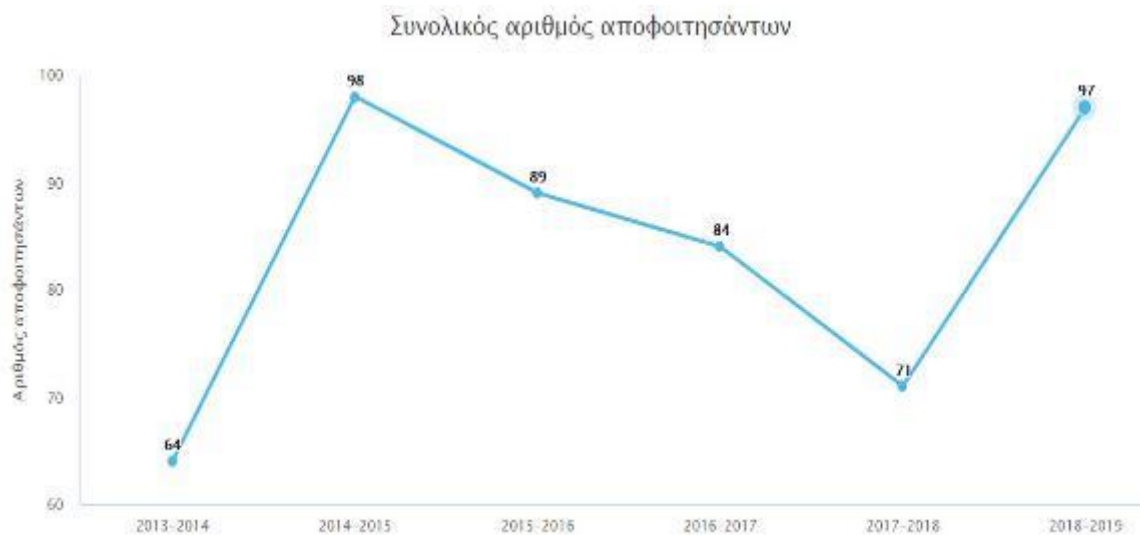
Εξέλιξη του αριθμού των εγγραφέντων υποψηφίων και των αποφοίτων Διδασκτόρων

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων) (π.χ. 8,75)
		5,0-5,9		6,0-6,9		7,0-8,4		8,5-10,0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2013-2014	64	0	0%	1	1,56%	47	73,44%	16	25%	8,05
2014-2015	98	0	0%	8	8,16%	74	75,51%	16	16,33%	7,88
2015-2016	89	1	1,12%	4	4,49%	64	71,91%	20	22,47%	7,00
2016-2017	84	0	0%	3	3,57%	56	66,67%	25	29,76%	8,10
2017-2018	71	0	0%	2	2,82%	50	70,42%	19	26,76%	8,00
2018-2019	97	0	0%	1	1,03%	73	75,26%	23	23,71%	8,13
Σύνολο	508	1		19		364		119		

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτό εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 26 (=15%)].

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

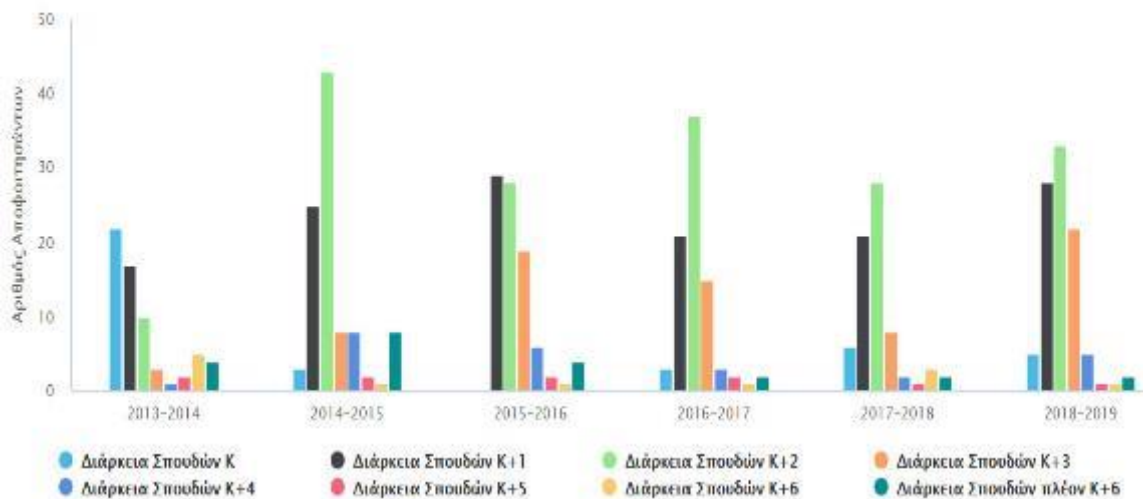
Έτος	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)								Δεν έχουν αποφοιτήσει [2]	Σύνολο
	Διάρκεια Σπουδών Κ (κανονική) σε έτη [1]	Διάρκεια Σπουδών Κ+1	Διάρκεια Σπουδών Κ+2	Διάρκεια Σπουδών Κ+3	Διάρκεια Σπουδών Κ+4	Διάρκεια Σπουδών Κ+5	Διάρκεια Σπουδών Κ+6	Διάρκεια Σπουδών πλέον Κ+6		
2013-2014	22	17	10	3	1	2	5	4		64
2014-2015	3	25	43	8	8	2	1	8	352	450
2015-2016	0	29	28	19	6	2	1	4	254	343
2016-2017	3	21	37	15	3	2	1	2	313	357
2017-2018	6	21	28	8	2	1	3	2	301	372
2018-2019	5	28	33	22	5	1	1	2	743	840

1. Όπου Κ = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε Κ=4 έτη, Κ+1=5 έτη, Κ+2=6 έτη,...., Κ+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12, οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) 15, 5, 4, κ.ο.κ= Αναγράφονται οι αντίστοιχοι αριθμοί των εγγεγραμμένων επί πτυχίω φοιτητών του 2011-12 (όπου 15=μόνο στο 1ο πτυχίο, 5= μόνο στο 2ο πτυχίο, 4= μόνο στο 3ο πτυχίο κλπ), οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διενεργήθηκαν εντός του ακαδ. έτους (1.9.11-31.8.12) συμπεριλαμβανομένης της επαναληπτικής εξεταστικής Σεπτεμβρίου 2011).

2. Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των λοιπών εγγεγραμμένων φοιτητών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποφοιτήσουν (εν δυνάμει πτυχιούχοι) το έτος αυτό και δεν αποφοίτησαν (π.χ αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε αυτοί που κατά το αναφερόμενο ακαδ. έτος είναι εγγεγραμμένοι στο 4ο έτος και πέρα από αυτό). π.χ 190= Αναγράφεται ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών και επί πτυχίω φοιτητών του ακαδ. έτους 2011-12 που δεν αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12.

3. Σύνολο: Αναγράφεται το άθροισμα όλων των πτυχιούχων και των εν δυνάμει πτυχιούχων του έτους αυτού (δηλαδή, το άθροισμα όλων των στηλών Κ, Κ+1, Κ+2,.....,Δεν έχουν αποφοιτήσει).

Διάρκεια Σπουδών

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	Σύνολο	
Φοιτητές του Τμήματος που φοιτούν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού		0						
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	31	21	40	20	20	15	148
		Άλλα							
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	10	14	16	12	9	6	67
		Άλλα							
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διδάξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού		1					1	
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών						2	2
		Άλλα						2	2
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που διδάξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού								
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών							
		Άλλα							
Σύνολο		41	36	56	32	29	25	220	

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοιτούν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών					29	29
		Άλλα						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού	0						
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	0	0			6	6
		Άλλα	0					
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διδάξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού	5	5	5	6			21
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	0				2	2
		Άλλα	0	5		6	2	
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που διδάξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού	0						
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	0					
		Άλλα	0					
Σύνολο		5	5	8	6	6	39	69

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 12.1. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών Ακαδημαϊκό Έτος: 2018-19

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία Μαθήματος	Τύπος Μαθήματος	Ωρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Εξήγησ	Τύχον Προσπεπλεγμένα Μαθήματα	Ιατρικός	Ιαίαθα οδηγού σπουδών
1	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 5	Arc_050	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	5ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	129
2	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2	Arc_1402	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	171
3	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 1	Arc_010	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	109
4	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 2	Arc_020	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	2ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	115
5	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 3	Arc_030	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	3ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	121
6	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 4	Arc_040	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	4ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	125
7	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 6	Arc_060	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	6ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	133
8	Δομηκή Μηχανική 1	Arc_230	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	111
9	Δομηκή Μηχανική 2	Arc_240	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	2ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	119
10	Βεωρία της Αρχιτεκτονικής 1	Arc_410	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	131
11	Βεωρία της Αρχιτεκτονικής 2	Arc_420	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	6ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	125
12	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 3	Arc_330	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	6	3ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	121
13	Οικοδομηκή Τεχνολογία 1	Arc_610	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	6	3ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	123
14	Οικοδομηκή Τεχνολογία 2	Arc_620	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	6	4ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	127
15	Οικοδομηκή Τεχνολογία 4	Arc_640	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	6	6ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	135
16	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1	Arc_5401	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	157
17	Οικοδομηκή Τεχνολογία 3	Arc_630	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	6	5ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	131
18	Χαρτογραφία 1	Arc_1801	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	163
19	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 7	Arc_070	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	7ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	137
20	Ειδικά Κεφάλαια Γεωμετρίας & Ψηφιακής Αρχιτεκτονικής	Arc_1504	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	173
21	Εισαγωγές/Αρχιτεκτονικός στην πόλη 2	Arc_Ε712	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	60
22	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικής Τεχνολογίας 3	Arc_Ε203	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	7ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	153
23	Ειδικά Κεφάλαια Βεωρίας της Αρχιτεκτονικής 1	Arc_Ε301	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	2	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	26
24	Χαρτογραφία 2	Arc_Ε802	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	175
25	Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός 8	Arc_080	12	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	12	8ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	139
26	ΑΕΙΟΓΡΗΙΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	Arc_301	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	7ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	139
27	VILLARD	ARC_EV102	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	7ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	
28	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ 1	Arc_311	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	6	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	17
29	Εργαστήριο Χωροταξίας	Arc_Ε7701	8	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	145
30	Εργαστήριο Αποκατάστασης Χωρίων	Arc_Ε7401	8	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	145
31	Εργαστήριο Σχεδιασμού Εσωτερικών Χώρων 1	Arc_Ε2201	8	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	147
32	Μαθηματικά 2	Arc_224	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	2ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	115
33	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 2	Arc_312	6	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	8	2ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	117
34	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 2	Arc_Ε204	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	167
35	Ειδικά Κεφάλαια Χωροταξίας	Arc_Ε804	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιηγή	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	177
36	Ιστορία Αρχιτεκτονικής 4	Arc_340	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθρου	4	4ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	127

37	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 1	Arc_E901	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	163
38	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	ARC_970	14	Υποχρεωτικό	Υποβόθρου	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	141
39	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ	Arc_EE9201	4	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		7ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	18
40	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ & ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ	Arc_EE9203	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		7ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	26
41	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ	ARC_EE9207	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr	107
42	ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ (1900-1960)	Arc_EE9209	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	38
43	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΚΛΑΣΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Arc_EEΦ401	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.philology.upatras.gr/	27
44	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ 1699 - 1839	Arc_EEΦ407	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		7ο	Όχι	www.philology.upatras.gr/	95
45	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΛΑΤΩΝ	Arc_EEΦ409	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	7ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr	73
46	ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Arc_EEΦ201	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	7ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	2
47	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΣΧΟΛΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ	Arc_EEΦ207	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	7ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	68
48	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	Arc_EEΦ211	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	7ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	48
49	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	Arc_EEΦ213	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής	2	7ο	Όχι	www.philosophy.upatras.gr/	52
50	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 1 ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Arc_EF01	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περιοχής		7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
51	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΠΟΥΔΗ 2 ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Arc_EF02	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
52	Ειδικά Κεφάλαια Αποκαταστάσεων 1	Arc_E111	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
53	Εισατήριο VILLARD	Arc_E1VL	4	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	61
54	Επίπεδοι /Αρχιτεκτονικές στη Πόλη 1	ARC_E111	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	2	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	201
55	Μύθος & Ορατικότητα στην Αρχαία Ελλάδα	211EΦ413	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Όχι	www.philology.upatras.gr	145
56	Ανεξάρτητη Σπουδή 2	Arc_E902	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	177
57	Ειδικό Εργαστήριο Σχεδιασμού	Arc_E1105	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	8	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	50
58	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 1β	Arc_E403	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	56
59	Αρχιτεκτονική Εσωτερικών Χώρων 2β	Arc_E404	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	2	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	24
60	Αστικός & Πολυεδαφικός Σχεδιασμός 1	ARC_7504	8	Υποχρεωτικό	Υποβόθρου	4	5ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	133
61	Αστικός & Πολυεδαφικός Σχεδιασμός 2	ARC_7604	8	Υποχρεωτικό	Υποβόθρου	6	6ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	27
62	Αρχαία Ελληνική Τραγωδία III: Ευριπίδης	Arc_EE9210	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	8ο	Όχι	www.theaterst.upatras.gr/	26
63	Ειδικά Κεφάλαια Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής	ARC_E319	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	153

64	Παραστατική & Προβολική Γεωμετρία 1	ARC_211	2	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	2	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
65	Οπτική Γραμμολογία 1	ARC_551	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	7	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	113
66	Επιπλωτικές Τέχνες	ARC_175	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	4	3ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	125
67	Οπτική Επικοινωνία 3	ARC_173	2	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	5	3ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	123
68	Παραστατική & Προβολική Γεωμετρία 2	ARC_222	2	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	2	2ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	
69	Οπτική Επικοινωνία 2	ARC_262	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	4	2ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	119
70	Οπτική Επικοινωνία 4	ARC_176	2	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	4	4ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	25
71	Τοπίο & Πάλη	Arc_884	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	4	4ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	129
72	Μαθηματικά 1	ARC_213	2	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	3	1ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	20
73	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ARC_FFΔ01	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	321
74	ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ARC_EEΔ05	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων		7ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	426
75	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ I	ARC_FFΔ07	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	241
76	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	ARC_EEΔ09	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Ναι	www.bma.upatras.gr	237
77	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	ARC_EEΔ11	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	188
78	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ARC_EEΔ13	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	176
79	ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ & ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ	ARC_EEΔ15	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	7ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	196
80	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ARC_EEΔ02	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	8ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	225
81	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	ARC_EEΔ04	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Γενικών Γνώσεων	2	8ο	Όχι	www.bma.upatras.gr	221
82	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ARC_PPAK	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		8ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	
83	Εργαστήριο Οικοδομικών Σχεδιασμού	ARC_EF501	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περισχής	8	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	195
84	ΕΙΔΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΙΟ	ARC_E310	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περισχής	2	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	59
85	Εργαστήριο Τέχνης στον Δημόσιο Χώρο	ARC_EF109	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περισχής	8	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	50
86	Ειδικά Κεφάλαια Αρχιτεκτονικών Αναπαραστάσεων 2	ARC_103b	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Υποβιβθίου	4	7ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	58
87	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	ARC_E378	4	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περισχής	2	8ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	59
88	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ	ARC_ΔΕ1	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περισχής	2	7ο	Όχι	https://www.bma.upatras.gr/index.php/el/	
89	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ & ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΧΕΙΡΕΙΡΕΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ	ARC_ΕΟΚ1	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περισχής	2	7ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr/el/	
90	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 3	ARC_130A	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	6	3ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	121
91	Οπτική επικοινωνία 4	ARC_176A	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	4	4ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	25
92	Ιστορία της Αρχιτεκτονικής 4	ARC_340A	4	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου	6	4ο	Όχι	www.arch.upatras.gr	127
93	Διπλωματική Εργασία	ARC_990A	22	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου		9ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	141
94	Διπλωματική Εργασία	ARC_100A	22	Υποχρεωτικό	Υποβιβθίου		10ο	Ναι	www.arch.upatras.gr	142
95	Το Κρητικό Θέατρο	Arc_EEΘ117	2	Μάθημα ελεύθερης επιλογής	Επιστ. Περισχής	2	7ο	Όχι	http://www.theatfest.upatras.gr/	58

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2013	6	6	9	10	6	5	2	15	13	2
2014				7		5	1	11	2	
2015	4	3	0	12	5	11	1	30	7	1
2016	1	1	0	13	0	4	2	5	7	0
2017	0	2	1	9	0	2	0	8	11	0
2018		8		6		4	2	6	5	1
Σύνολο	11	20	10	57	11	31	8	75	45	4

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλία/μονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

Ε = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

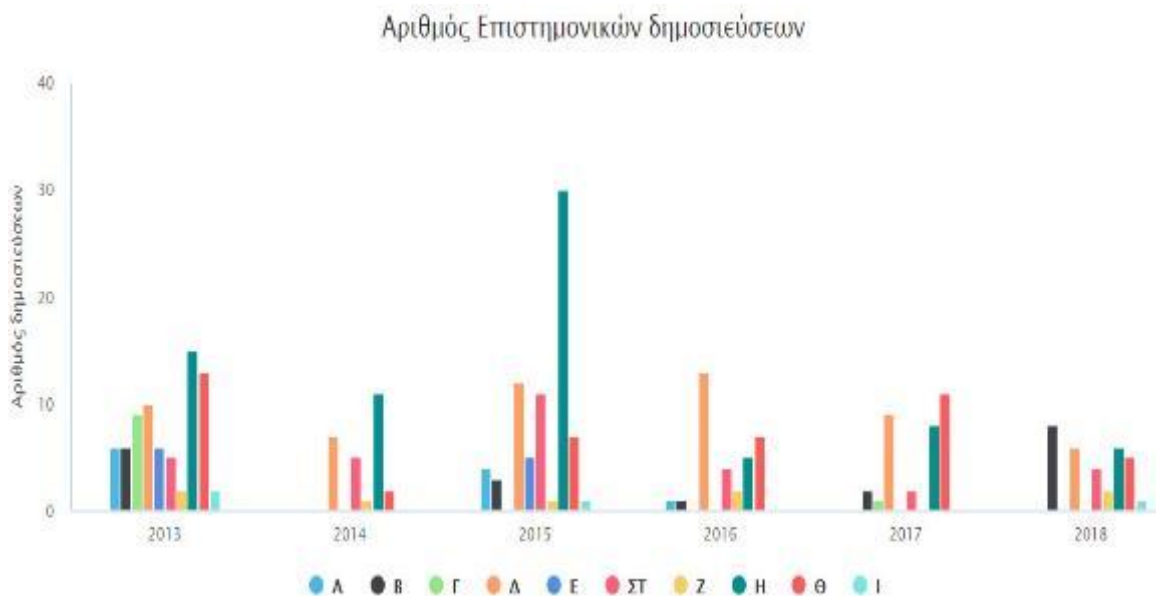
ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	Ε	ΣΤ	Z
2013	45	12	6	8	6	15	1
2014	32	5		11	2	15	1
2015	101	6	0	7	1	5	0
2016	49	0	0	12	2	8	1
2017	66	55	0	6	2	13	0
2018		2		2	1	8	0
Σύνολο	293	80	6	46	14	64	3

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

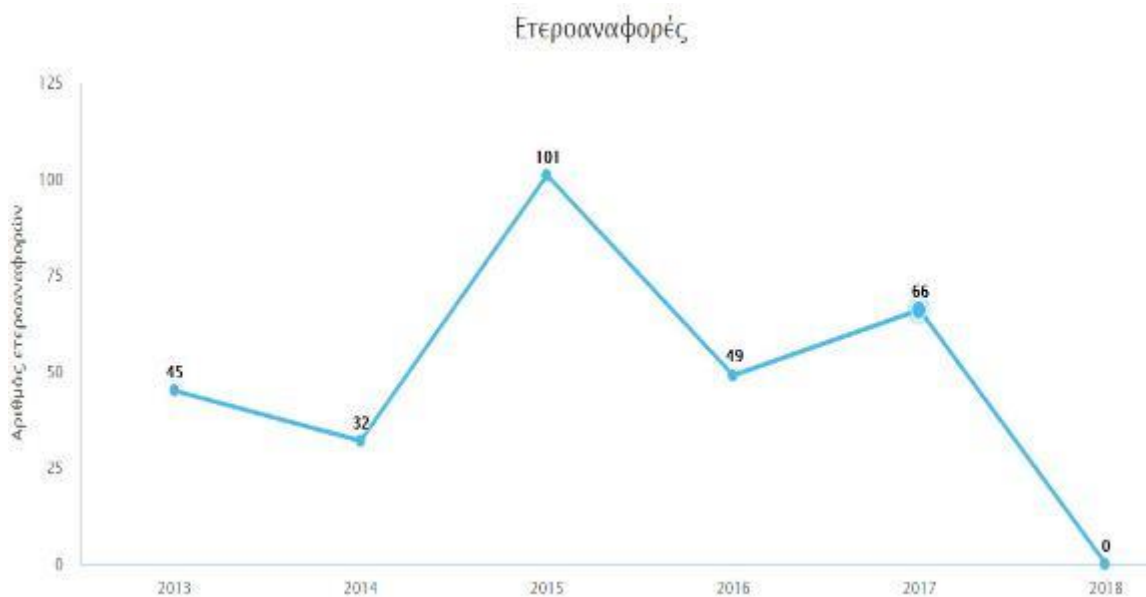
Γ = Βιβλιοκρίσεις τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

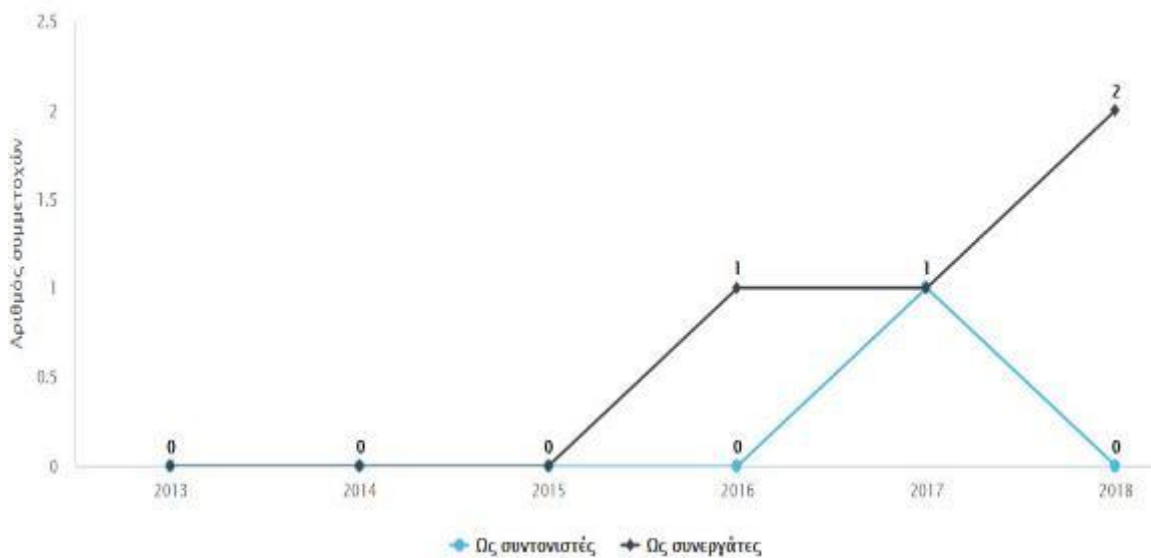
Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2018	2017	2016	2015	2014	2013	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές		1				0	1
	Ως συνεργάτες (partners)	2	1	1			0	4
Αριθμός μέλων ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας			0	1			2	3
Αριθμός μέλων ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή εταισιολογικές εταιρίες		5	1	4		1	1	12

Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α.Ε.Ι.

Ίδρυμα: Πανεπιστήμιο Πατρών
Τμήμα: Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Αριθμός εισακτέων ακαδημαϊκού έτους 2018-2019	98	
Συνολικός αριθμός φοιτούντων (σε όλα τα εξάμηνα σπουδών)	919	
Αριθμός φοιτητών εντός της κανονικής διάρκειας φοίτησης (ν)	639	
Αριθμός φοιτητών εντός της διάρκειας φοίτησης (ν+2)	798	
Αριθμός φοιτητών πέραν της κανονικής διάρκειας φοίτησης (>ν)	280	
Συνολικός αριθμός φοιτητών που αποφοίτησαν (άνευ υποχρεώσεων, ανεξαρτήτως ορκωμοσίας)	Ακαδημαϊκό Έτος 2018-2019	97
	Ακαδημαϊκό Έτος 2017-2018	71
	Ακαδημαϊκό Έτος 2016-2017	84

Προσωπικό

Καθηγητές	Αναπλ. Καθηγητές	Επικ. Καθηγητές	Λέκτορες/Καθ. Εφαρμογών	ΕΕΔΠ/ΕΔΠ	Επί συμβάσει (πλήθος συμβάσεων)	Διοικ. Προσωπικό	ΕΤΕΠ/ΕΙΠ	Επιστημονικοί Συνεργάτες
11	3	3	2			6	2	

Ο παρακάτω πίνακας αφορά το Ακαδημαϊκό Έτος 2018-2019

Ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου	44	
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών θεωρητικών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου	Χειμερινό	Εαρινό
	32	42
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών φροντιστηριακών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου (έστω και αν αποτελεί μέρος θεωρητικού μαθήματος)	Χειμερινό	Εαρινό
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών εργαστηριακών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου (έστω και αν αποτελεί μέρος θεωρητικού μαθήματος)	Χειμερινό	Εαρινό
	76	65
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται υποβολή διπλωματικής εργασίας;	Ναι	
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται πρακτική άσκηση;	Όχι	
Αριθμός ροών/κατευθύνσεων στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (εάν υπάρχουν)	0	
Αναφέρατε τις κατευθύνσεις/ροές, εάν υπάρχουν		
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής προπτυχιακού προγράμματος σπουδών	53	
Συνολικός αριθμός προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) (Αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλα Πανεπιστήμια Τ.Ε.Ι. της Ελλάδας ή του εξωτερικού)	0	
Συνολικός αριθμός φοιτούντων σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα	0	
Συνολικός αριθμός φοιτούντων που εκπονούν διδακτορική διατριβή	9	

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
2. Η ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΣΑΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ 1 & 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Ερωτηματολόγια

1. Ερωτηματολόγιο Φοιτητών (ΜΟ.ΔΙ.Π)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ											
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ											
Τμήμα: _____				Μάθημα: _____							
Ακαδημαϊκό έτος: _____				Διδάσκων: _____							
Α Β Γ Δ Ε ΣΤ				Προ 2003 03 04 05 06 07 08 09 10 11							
'Έτος φοίτησης: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐				'Έτος εγγραφής: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐							
Παρακολούθηση Μαθημάτων											
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΕ-ΔΑ					
1) Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των μαθημάτων γενικώς;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
2) Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
3) Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
4) Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
5) Πόσο αχμίζει το μάθημα με όσα διδάχθηκετε ή διδάσκοντε σε άλλα μαθήματα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
6) Οι αιθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
7) Το υφολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει την παρακολούθησή;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις											
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΕ-ΔΑ					
8) Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την όλη του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
9) Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την όλη του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
10) Πόσο καλή θεωρείτε την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων συγγραμμάτων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
11) Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των κανονιστημιακών σημειώσεων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
12) Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χρησιμοποιείται);	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
13) Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
14) Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
Διδασκαλία											
	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΔΕ-ΔΑ					
15) Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
16) Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
17) Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση και τη συνοχή των παραδόσεων;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
18) Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
19) Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
20) Ενθάρρυνε ο διδάσκων τους φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις - ερωτήσεις;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
21) Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
22) Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
23) Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
24) Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
25) Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του διδάσκοντα;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					
26) Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	☐	☐	☐	☐	☐	☐					

2. Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μελών ΔΕΠ

Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο Πατρών
Σχολή	
Τμήμα:	
Τομέας:	-
Όνομα και τίτλος διδάσκοντος:	
Επιστημονική ειδίκευση	
Τίτλοι και κωδικοί διδασκόμενων μαθημάτων	

I. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ / ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ή ΑΛΛΟ ΕΡΓΟ³**I.1 Αριθμός δημοσιεύσεων**

	Βιβλία/μονογραφίες	Επιστημονικά περιοδικά με κριτές	Επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	Άλλες εργασίες	Ανακινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με κριτές) χωρίς	Ανακινώσεις σε επιστ. συνέδρια (χωρίς κριτές)	Άλλα
2019										
2018										
2017										
2016										
2015										
Σύνολο										

Επεξηγήσεις: Άλλα

--

I.2 Επιστημονικές δημοσιεύσεις

Αναφέρετε τις δημοσιεύσεις της τελευταίας πενταετίας σύμφωνα με την παραπάνω κατηγοριοποίηση

³ Αφορά γνωστικά αντικείμενα εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας, όπως προσδιορίζονται από τα Π.Δ. 123/1984, 390/1995, και 187/1996.

I.3 Αναγνώριση του επιστημονικού και άλλου έργου

	Ετεροαναφορές	Αναφορές του ειδικού/ επιστημονικού τύπου	Βιβλιοκρισιές	Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων	Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών	Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι
2011									
2010									
2009									
2008									
2007									
Σύνολο									

Επεξηγήσεις: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, Βραβεία, Τιμητικοί τίτλοι (επίτιμοι διδάκτορες, επισκέπτες καθηγητές, ακαδημαϊκοί, αντεπιστέλλοντα μέλη ακαδημιών κλπ)

Βραβεία:

I.4 Ερευνητικά προγράμματα και έργα

I.4.1 Ποια ερευνητικά προγράμματα ή/και έργα που υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη κατά την τελευταία πενταετία συντονίζετε; Σε ποια απλώς συμμετέχετε;

I.4.2 Συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες ή/και μεταδιδακτορικοί ερευνητές στα ερευνητικά αυτά προγράμματα ή/και έργα;

I.4.3 Πόσοι προπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν στις ερευνητικές σας δραστηριότητες το τελευταίο έτος; Πόσοι μεταπτυχιακοί και πόσοι υποψήφιοι διδάκτορες;

II. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ (Συμπληρώνετε μόνον σε περίπτωση που έχουν εφαρμογή)

II.1 Αριθμός και χωρητικότητα ερευνητικών εργαστηρίων που χρησιμοποιείτε.

II.2 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα των χώρων των ερευνητικών αυτών εργαστηρίων.

II.3 Επάρκεια, καταλληλότητα και ποιότητα του εργαστηριακού εξοπλισμού.

II.4 Καλύπτουν οι διαθέσιμες υποδομές τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας;

-

Π.5 Ποια από τα ερευνητικά σας αντικείμενα δεν καλύπτονται από τις διαθέσιμες υποδομές;

-

Π.6 Πόσο εντατική χρήση κάνετε των συγκεκριμένων ερευνητικών υποδομών;

-

Π.7 Πόσο συχνά ανανεώνονται οι ερευνητικές υποδομές; Είναι σύγχρονος ο υπάρχων εξοπλισμός και ποια η λειτουργική του κατάσταση ή ποιες οι τυχόν ανάγκες ανανέωσης/εκουγχρονισμού του;

Πώς επιδιώκετε τη χρηματοδότηση για προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών;

Π.8 Έχετε ερευνητικές συνεργασίες

- (α) Με συναδέλφους του Τμήματος ή με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος;
- (β) Με φορείς και ιδρύματα του εσωτερικού;
- (γ) Με φορείς και ιδρύματα του εξωτερικού;

Π.9 Υπάρχει πρακτική αξιοποίηση των ερευνητικών σας αποτελεσμάτων; Αναφέρατε παραδείγματα.

III. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αναφέρατε άλλες δραστηριότητες που αποτελούν προσφορά υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Στοιχεία Αποτίμησης Διδακτικού και Ερευνητικού Έργου

Συγκεντρωτικά στοιχεία Αξιολόγησης Φοιτητών

Α/Α Ερ.	Ερώτηση	Συνολο Απαντήσεων	Πολ.	Δ.Ξ.Α.	Έγκυρες	Κενές	Μ.Ο.	Τ.Α.
---------	---------	-------------------	------	--------	---------	-------	------	------

Παρακολούθηση Μαθημάτων

1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τα μαθήματα γενικώς;	702	0	1	698	3	4.45	0.74
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	702	0	1	694	7	4.50	0.84
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	702	0	0	691	11	4.10	1.04
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	702	0	1	692	9	4.29	1.00
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	702	0	4	690	8	3.68	1.12
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	702	0	2	689	11	2.67	1.07
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;	702	0	4	688	10	3.06	1.13
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							3.82	1.20

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	702	0	167	523	12	3.28	1.23
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;	702	0	184	506	12	3.58	1.21
10	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	702	0	121	568	13	3.73	0.99
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	702	0	192	498	12	3.66	1.11
12	Πόσο σημαντική θεωρείτε τη συμβολή του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται) στην κατανόηση του μαθήματος;	702	0	187	506	9	3.91	1.07
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να τα μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	702	0	83	609	10	3.46	1.12
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	702	0	22	672	8	3.17	1.33
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							3.52	1.19

Διδασκαλία

15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	702	0	5	689	8	4.05	1.04
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	702	0	3	688	11	4.01	1.11
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση του περιεχομένου και τη συνοχή των παραδόσεων κατά την εξέλιξη των μαθημάτων;	702	0	5	686	11	3.82	1.18
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	702	0	3	691	8	3.69	1.31
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	702	0	17	678	7	3.89	1.12
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;	702	0	7	685	10	4.19	1.07
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	702	0	5	683	14	3.95	1.22
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	702	0	7	687	8	3.98	1.15
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	702	0	5	684	13	4.39	0.93
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	702	0	23	670	9	3.97	1.15
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος;	702	0	47	646	9	3.72	1.14
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	702	0	39	653	10	3.79	1.17
27	Δόθηκαν από τον διδάσκοντα παραδείγματα και επεξηγήσεις για την καλύτερη κατανόηση της ύλης;	702	0	15	678	9	4.05	1.05
28	Σας παρακινεί ο διδάσκων να αξιοποιείτε τις πηγές της γνώσης (βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, επιστημονικά περιοδικά κ.λ.π)	702	0	27	663	12	3.93	1.15
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.96	1.14

Βαθμός δυσκολίας του μαθήματος και μαθησιακά αποτελέσματα

29	Στο μάθημα αυτό εμπλουτίζονται οι γνώσεις σας για το επιστημονικό σας πεδίο;	702	0	6	685	11	4.07	1.03
30	Δυσκολεύεστε να αφομοιώσετε την ύλη του μαθήματος;	702	0	23	671	8	4.05	0.90
31	Κρίνετε ότι ο φόρτος εργασίας του μαθήματος είναι μεγαλύτερος σε σχέση με άλλα μαθήματα;	702	0	6	685	11	3.10	1.41
32	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις γνώσεις που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	702	0	72	619	11	3.68	0.96
33	Θεωρείτε ότι ο ρυθμός εισαγωγής της νέας γνώσης ανταποκρίνεται στις ικανότητές σας;	702	0	26	663	13	3.59	0.98
34	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις δεξιότητες/ικανότητες που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	702	0	73	617	12	3.64	1.01
35	Μάθατε από τη διδασκαλία του μαθήματος να αναζητάτε τρόπους τεκμηρίωσης;	702	0	61	631	10	3.62	1.14
36	Σε ποιο βαθμό το μάθημα αυτό πιστεύετε ότι συμβάλλει στην επιστημονική σας συγκρότηση;	702	0	15	679	8	4.08	1.07
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							3.73	1.12

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Προτεινόμενο Κτηριολογικό Πρόγραμμα 2011

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΝΕΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ					
			αριθμός κτιρίων	επιφάνεια / κτίριο	επιφάνεια (σ.μ.)
1 Χώροι διδασκαλίας					2.795
1.1	5 Εργαστήρια σχεδιασμού		500	4,3	2.125
1.2	Εργαστήριο εικαστικών				250
1.3	Εργαστήριο τεχνολογίας				250
1.4	Εργαστήριο σχεδιασμού μεταπτυχιακών		40	4,3	170
2 Αίθουσες διαλέξεων - σεμιναρίων					760
2.1	6 αίθουσες 30 ατόμων		180	1	180
2.2	32 αίθουσες 60 ατόμων		180	1	180
2.3	1 αίθουσα 300 ατόμων		300	1	300
2.4	Προθάλαμος				100
3 Χώροι υποστήριξης διδασκαλίας					700
3.1	Υπολογιστικό κέντρο				300
3.2	Εργαστήριο μακέτας				150
3.3	Εργαστήριο φωτογραφίας				50
3.4	Εργαστήριο οπτικοακουστικών μέσων				50
3.5	Άλλα εργαστήρια				150
4 Χώροι γραφείων και ακαδημαϊκής έρευνας					1.834
4.1	Πρόεδρος				
4.1.1	Γραφείο Προέδρου		1	24	24
4.1.2	Γραμματέας Προέδρου		1	12	12
4.1.3	Βοηθητικοί χώροι				12
					48
4.2	Γραμματεία				
4.2.1	Γραφείο Γραμματέως Τμήματος		1	18	18
4.2.2	2 Γραφεία Διοικ. Υπαλλήλων		4	8	32
4.2.3	4 Γραφεία ΕΤΕΠ		4	8	32
4.2.4	Βοηθητικοί χώροι				12
4.2.5	Προθάλαμος εξυπηρέτησης				40
					230
4.3	Γραφεία Καθηγητών				
4.3.1	50 γραφεία καθηγητών		50	18	900
4.3.2	Γραμματεία καθηγητών / τομέων		4	18	72
4.3.3	Αίθουσα συσκέψεων				40
4.3.4	Βοηθητικοί χώροι				24
					1.036
4.4	Χώροι έρευνας				
4.4.1	6 Ερευνητικά Εργαστήρια				360
4.4.2	4 Σπουδαστήρια				160
					520
5 Βιβλιοθήκη					300

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, ΡΙΟ, 26500
ΤΗΛ: 2610 997553 / FAX: 2610 969371